

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1993-1994

30 NOVEMBER 1993

ONTWERP VAN DECREET

**houdende de algemene uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994**

TOEGEVOEGDE INTERPELLATIE

**Interpellatie van de heer F. Dewinter tot de heer L. Van den Brande,
minister-president van de Vlaamse regering,
Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid,
Energie en Externe Betrekkingen, over de rol van Ginnvindus
en de verantwoordelijkheid van de Vlaamse regering
in het faillissement van Antwerp Shiprepair**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Economie, Energie, Landbouw en Werkgelegenheid
uitgebracht door de heren P. Deprez (Economie, KMO, Wetenschapsbeleid,
Energie en Landbouw) en E. Schuermans (Werkgelegenheid)
aan de Commissie voor Financiën en Begroting**

Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer J. Laverge.

Vaste leden : de heren H. Candries, P. Deprez, J. Lenssens, E. Schuermans en J. Weyts ;

de heren F. Dielens, C. Lisabeth, J. Sleenckx en G. Vermassen ;

de heren L. Bril, J. Buchmann en J. Laverge ;

de heer F. Wymeersch ;

de heer H. Olaerts ;

mevrouw M. Aelvoet.

Plaatsvervangers :

de heren S. De Clerck en J. De Roo, mevrouw L. Nelis-Van Liedekerke en de heren K. Pinxten en J. Taylor ;

de heren G. Bossuyt, M. Bourgois, J. Leclercq en D. Van der Maelen ;

de heren W. Cortois, D. Van Mechelen en F. Vergote ;

de heer W. Peeters ;

de heer M. Capoen ;

de heer J. Ulburghs.

Zie :

15 (1992-1993)

— Nr. 1 : Ontwerp van decreet + Bijlagen 1 tot XXIV

— Nrs. 2 tot 10 : Amendementen

— Nr. 11-A : Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken

— Nr. 11-B : Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

— Nr. 11-C : Verslag namens de Commissie voor Cultuur

INHOUDSTAFEL

	Blz.
DEEL 1: WAT BETREFT DE MATERIES DIE TOT DE BEVOEGDHEID VAN DE HEER L. VAN DEN BRANDE, MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, KMO, WETENSCHAPSBELEID, ENERGIE EN EXTERNE BETREKKINGEN	7
ECONOMIE, KMO, WETENSCHAPSBELEID EN ENERGIE	7
A. ALGEMENE BESPREKING	
1. Procedure	7
2. Inleidende uiteenzetting door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen	7
3. Toelichting bij de begroting economie	11
4. Bespreking	12
4.1. Inleiding	12
4.2. Ondernemingen stimuleren	16
4.2.1. Het nieuwe decreet	16
4.2.2. Clusters	17
4.2.3. Specifieke steun aan KMO's	17
4.2.4. Het stimuleren van investeringen vanuit het buitenland	18
4.3. Omgevingsfactoren	19
4.3.1. Wetenschapsbeleid	19
4.3.2. Bedrijfsterreinen	19
4.4. Overleg en werkgelegenheid	20
4.4.1. Herverdeling van de arbeid	20
4.4.2. Regionaal beleid	21
4.4.3. Vlaams Energie-overleg (VLEO) en verankering	25
4.5. Overheid ten dienste van de Economie	28
4.5.1. Het economisch overheidsinitiatief	28
4.5.1.1. Controle op het overheidsinitiatief	28
4.5.2. Verbetering van de dienstverlening aan bedrijven	30
4.6. Klemtonen in de Begroting Economie voor 1994	31
4.6.1. Algemene evolutie van de begroting	31
4.6.2. De grote herschikkingen in 1994	31
B. INDICATIEVE STEMMINGEN	33
Bijlagen	35
Bijlage 1 : Cijfergegevens over de overheidssteun aan KMO's die omwille van milieu-redenen tot herlokalisatie worden gedwongen	37
Bijlage 2 : Cijfergegevens over de overheidssteun aan startende ondernemingen	39
Bijlage 3 : Overzicht van de uitvoering van het impulsgebiedenbeleid voor de luiken „specifieke acties” en „infrastructuur”	41
Bijlage 4 : Cijfergegevens in verband met de leercontracten	49

C. TOEGEVOEGDE INTERPELLATIE van de heer F. Dewinter tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de rol van Gimvindus en de verantwoordelijkheid van de Vlaamse regering in het faillissement van Antwerp Shiprepair	
1. Uiteenzetting door de interpellant	51
2. Antwoord door de minister-president	54
3. Replieken	56
Bijlagen	59
 LANDBOUW	 64
1. Inleidende uiteenzetting door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen en toelichting bij het programma landbouw	64
2. Bespreking	67
2.1. Inleiding	67
2.2. Landbouw in de Belgische context	67
2.3. De uitdagingen voor de toekomst	68
2.3.1. Aanpassing van de bedrijfsstructuren	68
2.3.2. Landbouw en milieu	69
2.3.3. Ruimtelijke Ordening	69
2.4. Een Vlaams landbouwbeleid	70
2.4.1. Prioriteit voor het gezinsbedrijf	70
2.4.2. Een Vlaamse administratie en integratie in het Departement Economie	72
2.4.3. Het promotiebeleid	73
2.4.4. Wetenschappelijk onderzoek ten bate van land- en tuinbouw	74
3. Artikelsgewijze bespreking en indicatieve stemmingen	74
 DEEL II : WAT BETREFT DE MATERIE DIE TOT DE BEVOEGDHEID BEHOORT VAN DE VLAAMSE MINISTER VAN TEWERKSTELLING EN SOCIALE AANGELEGENHEDEN	 75
 A. ALGEMENE BESPREKING	
1. Inleidende uiteenzetting door de Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden	
1.1. Een kijk op de Vlaamse arbeidsmarkt	
1.1.1. Vandaag	75
1.1.2. ... en morgen	77
1.2. Beleidsaanpak van de Vlaamse regering	
1.2.1. Betere functionering van de arbeidsmarkt	78
1.2.2. Heroriëntering van de tewerkstellingsprogramma's	79
1.2.3. Een geïntegreerd doelgroepenbeleid	79
1.2.4. Bestrijding van de jeugdwerkloosheid	79
1.2.5. Wetenschappelijke onderbouwing van de arbeidsmarkt	80
1.2.6. Werk(ver)deling aanmoedigen	80
1.3. Samenhang met het federaal beleid	80
1.4. Samenhang met het Europees beleid	81
2. Bespreking	82
2.1. Beleidsaanpak van de Vlaamse regering	82
2.1.1. Betere functionering van de arbeidsmarkt	82
2.1.2. Bestrijding van de jeugdwerkloosheid en een geïntegreerd . doel- groepenbeleid	85
2.1.2.1. Het Jongerenbanenplan en het Begeleidingsplan	85
2.1.3. Werk(ver)deling aanmoedigen	87

2.2. Samenhang met het federaal beleid	88
2.3. Samenhang met het Europees beleid	89
B. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING	93
C. INDICATIEVĒ STEMMINGEN	91
Bijlage : Evaluatiegegevens van de Beroepsopleiding Vlaanderen 1992	93

DAMES EN HEREN,

Het verslag over de bespreking van de aan de Commissie voor Economie, Energie, Landbouw en Werkgelegenheid toegewezen decreetsbepalingen en programma's bevat twee delen.

Deel 1 : Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Landbouw, materie waarvoor de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, bevoegd is.

Dit verslag wordt uitgebracht door de heer P. Deprez.

Deel II : **Werkgelegenheid**, materie waarvoor mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, bevoegd is. Dit verslag wordt uitgebracht door de heer E. Schuermans.

De Commissie vergaderde op 4, 5 en 16 november 1993 en bracht hierover op 4 en 16 november 1993, indicatieve stemmingen uit.

In samenhang met de bespreking van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1994, werden twee beleidsbrieven besproken, namelijk de Beleidsbrief „Het Economisch beleid in Vlaanderen — Beleidsprioriteiten voor 1994” (Stuk 418 (1993-1994) — Nr. 1) en de Beleidsbrief „Het Landbouwbeleid in Vlaanderen — Beleidsprioriteiten voor 1994” (Stuk 419 (1993-1994) — Nr. 1).

Overeenkomstig de bepalingen van artikel 20 van het Reglement van de Vlaamse Raad, besliste het Uitgebreid Bureau van 13 oktober 1993 de naar de commissie verwezen interpellaties in samenhang met de begrotingen te behandelen. Het verslag over de toegevoegde interpellatie van de heer F. Dewinter is opgenomen voor de indicatieve stemming over de betreffende materie. Tijdens de vergadering van het Uitgebreid Bureau van 27 oktober 1993 werd dieper ingegaan op de vraag of tot besluit van de in samenhang met de begroting behandelde interpellaties in de commissies, met redenen omklede moties en moties van wantrouwen kunnen worden ingediend.

Na beraadslaging, besliste het Uitgebreid Bureau, in de geest van zijn beslissing van 13 oktober 1993 dat naar aanleiding van de in de commissies in samenhang met de begrotingen behandelde interpellaties, geen moties kunnen worden ingediend.

DEEL 1: WAT BETREFT DE MATERIES DIE TOT DE BEVOEGDHEID VAN DE HEER L. VAN DEN BRANDE, MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, KMO, WETENSCHAPSBELEID, ENERGIE EN EXTERNE BETREKKINGEN

ECONOMIE, KMO, ENERGIE EN LANDBOUW

A. ALGEMENE BESPREKING

1. Procedure

De minister-president overhandigt aan de leden, samen met de toelichting, twee Beleidsbrieven : „Het Economische Beleid in Vlaanderen — Beleidsprioriteiten voor 1994” en „Het Landbouwbeleid in Vlaanderen — Beleidsprioriteiten voor 1994”.

Hierop ontstaat in de Commissie een ruime gedachtenwisseling over de aard van deze documenten.

Twee hypothesen zijn mogelijk. Ofwel gaan deze documenten uit van de Executieve als dusdanig, en dan dienen deze Beleidsbrieven ingediend bij de Vlaamse Raad, gedrukt en rondgedeeld aan de leden van de Raad (Regl. art. 67).

Ofwel beschouwt men deze beleidsbrieven als een inleiding bij het begrotingsdebat en wordt de tekst ervan integraal overgenomen in het begrotingsverslag.

De minister-president antwoordt hierop als volgt. Hij stipt aan dat reeds drie Beleidsbrieven werden ingediend voor verschillende domeinen (Economie, Landbouw en Wetenschapsbeleid). Tevens kondigt hij de indiening aan van een Beleidsbrief Externe Betrekkingen.

Hij stipt aan dat de neergelegde beleidsbrieven niet enkel de inzichten weergeven van de bevoegde minister, doch eveneens de goedkeuring wegdragen van de voltallige Vlaamse regering. Hieromtrent werd reeds in het Bureau van de Vlaamse Raad van gedachten gewisseld. Daarenboven bestaat er een onderscheid tussen een Beleidsbrief en een Beleidsnota. Een Beleidsnota wordt in samenhang met de begroting opgemaakt, terwijl een Beleidsbrief de beleidsinzichten vastlegt voor een langere periode, die de annaliteit van één begrotingsjaar overstijgt.

De Commissie beslist unaniem dat deze Beleidsbrieven, in samenhang met de begroting zullen worden besproken en als afzonderlijk document gedrukt en rondgedeeld worden aan de Leden van de Raad. Voor deze Beleidsbrieven dient verwezen naar Stukken 418 (1993-1994) – Nr. 1 en 419 (1993-1994) — Nr. 1.

Nadien licht de minister-president de Beleidsbrief „Het Economisch Beleid in Vlaanderen — Beleidsprioriteiten voor 1993” (Stuk 418 (1993-1994) — Nr. 1) samengevat als volgt toe.

2. Inleidende uiteenzetting door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen.

De minister-president stelt dat de Vlaamse regering in haar project „Vlaanderen-Europa 2002” duidelijk de krijtlijnen

heeft uitgetekend waarbinnen het Vlaams economisch beleid dient te worden opgebouwd.

Hij citeert :

„Investeren en scheppen van werkgelegenheid zijn in eerste instantie de opdrachten van het bedrijfsleven. De overheid heeft tot taak er voor te zorgen dat het bedrijfsleven deze opdracht naar behoren kan vervullen en voldoende kansen krijgt om zich te ontwikkelen.”

De vernieuwde rol van de overheid in deze strategie is gericht op meer terughoudendheid en selectiviteit, en op een grotere aandacht voor omkadering in plaats van directe steunverlening. De niet-selectieve investeringssteun wordt afgeslankt ten voordele van meer middelen voor investeringen in infrastructuur en het wetenschapsbeleid.

In de begroting voor 1994 komt deze strategische keuze duidelijk tot uiting.

In de beleidsbrief economie voor 1994 toont de minister-president dit aan door 4 krachtlijnen concreet in te vullen.

De eerste krachtlijn betreft : Ondernemingen stimuleren tot groeien en investeren.

Op 8 juni 1993 heeft de minister-president bij de Vlaamse Raad een nieuw decreet ingediend dat gericht is op de bevordering van de bedrijfsinvesteringen. Dit ontwerp van decreet kreeg ondertussen de goedkeuring van de EG-Commissie. In dit ontwerp van decreet ligt de nadruk op selectiviteit. De lineaire en quasi automatische investeringssteun wordt hierin drastisch afgebouwd. De vastleggingsmachtiging van de expansiefondsen werden in 1994 opnieuw met 2,8 miljard frank verminderd. Daartegenover staat wel dat investeringen met een belangrijk meertewerkstellings- of milieueffect, of die als van strategisch belang voor de regio worden beschouwd, van een verhoogde steun zullen kunnen genieten. Bij de aanwending van de nog beschikbare middelen zal speciale aandacht worden besteed aan het aantrekken van buitenlandse investeerders. Ondernemingen die behoren tot een groep met een erkend coördinatiecentrum zullen niet langer a priori worden uitgesloten van expansiesteun, wat ongetwijfeld verschillende ondernemingen ertoe zal aanzetten hun investeringsprojecten, vaak met belangrijke tewerkstellingseffecten, in het Vlaamse Gewest uit te voeren.

De minister-president is ervan overtuigd dat na de goedkeuring van deze vernieuwde expansiewet door de Vlaamse Raad, de Vlaamse regering opnieuw over een instrument zal beschikken om het Vlaams economisch draagvlak op een optimale manier te ondersteunen.

Naast de steun aan individuele bedrijven zal de minister-president het in de beleidsbrief economie voor 1993 aangekondigde clusterbeleid, in 1994 verder verfijnen en concretiseren. De basisidee van deze aanpak is eenvoudig, met name de ondernemingen aanzetten tot meer samenwerking, onderling en met de overheid, om door kwalitatieve acties beter te kunnen wedijveren in de internationale mededinging.

Binnen de bedrijfswereld zijn nu al concrete voorstellen van samenwerkingsverbanden uitgewerkt. Deze voorstellen betreffen hoofdzakelijk samenwerking rond wetenschappelijk onderzoek en technologieoverdracht. In de loop van de komende weken zal worden beslist of een partnerschap rond deze voorstellen opportuun is en hij verwacht dat deze eerste verwezenlijkingen een echte mobilisering op gang zal brengen.

Een andere prioriteit voor de Vlaamse regering in 1994 is een dynamisering van het aantrekkingsbeleid van buitenlandse investeerders. Nieuwe buitenlandse vestigingen zorgen immers niet enkel voor meer tewerkstelling in Vlaanderen maar zij dragen door technologieoverdracht tevens bij tot een diversificatie en versterking van onze economie.

Voor de coördinatie inzake het aantrekken van buitenlandse investeerders, stelt de Vlaamse regering voor via het programmadecreet 1994 de dienst met afzonderlijk beheer „Investeren in Vlaanderen” op te richten. Een speciale stuurgroep, waarin vertegenwoordigers zetelen van alle Vlaamse diensten die raakpunten hebben met het internationale beleid, zal deze dienst met afzonderlijk beheer bijstaan.

De Vlaamse regering zal in 1994 haar verankeringsstrategie verder uitbouwen als een wezenlijke bouwsteen van haar economisch beleid. De besprekingen over de oprichting van de ankerholding die markt-conform zal werken, verlopen constructief.

De tweede krachtlijn waarrond de beleidsbrief voor 1994 werd opgebouwd, betreft een grotere aandacht voor omkadering in plaats van directe steunverlening.

Reeds meermaals werd de minister-president geconfronteerd met het feit dat de economische slagkracht van de meerderheid van onze ondernemingen momenteel sterk wordt ondergraven door de hoge lasten voor sociale voorzieningen en de fiscaliteit. 1 frank netto-loon staat tegenover 3 frank echte loonkosten voor het bedrijf. Deze verhouding spreekt voor zich.

Voor de Vlaamse economie met een export ratio van meer dan 85 %, betekent het ondergraven van de looncompetitiviteit een verlies van marktaandelen, bedrijfssluitingen en groeiende werkloosheid.

Aangezien Vlaanderen bevoegdheidshalve nog heel wat tekort komt om de belangrijkste concurrentiehefbomen te bepalen, met name de loonkosten en de fiscaliteit, werden door de Vlaamse regering de voorbije jaren een aantal nieuwe accenten gelegd om de economische slagkracht van onze bedrijven te verbeteren.

Eenzijds werden de financiële middelen voor infrastructuurwerken, wetenschappelijk onderzoek, promotie, opleiding en vorming substantieel verhoogd. Zo werden sinds het aantreden van de huidige Vlaamse regering de kredieten voor het wetenschapsbeleid met meer dan 25 procent en deze voor infrastructuurwerken met 22 procent verhoogd. Deze verhogingen werden hoofdzakelijk via de afslanking van de investeringssteun gefinancierd.

De in 1993 doorgevoerde verhoging van de dotatie aan het Vlaams Infrastructuurfonds wordt in 1994 bestendigd. Deze dotatie bedraagt 2,8 miljard frank, inbegrepen een beleidskrediet van 700 miljoen frank voor de versnelde uitvoering van een aantal infrastructuurwerken met een belangrijke economische betekenis (A 18, verdieping Leie en aanleg Verrebroekdok). De middelen voor het fundamenteel en toegepast wetenschappelijk onderzoek worden opnieuw aanzienlijk verhoogd, in 1994 met 1 miljard frank, wat uiteraard van strategisch belang is voor het Vlaamse bedrijfsleven.

Voorgaande beschrijving geeft aan dat de Vlaamse regering, binnen haar bevoegdheidsdomeinen, reeds verscheidene jaren inwerkt op de economische omgevingsfactoren om de slagkracht van de Vlaamse ondernemingen te verbeteren.

Dit neemt evenwel niet weg dat de Vlaamse regering bij de federale overheid zal blijven aandringen op een structureel ingrijpen in de sociale lasten en fiscaliteit. In het begin van dit jaar, bij een bezoek aan Zuid-Oost Azië, heeft de minister-president reeds verklaard dat de loonkosten in Vlaanderen te hoog zijn en dat een ingreep nodig is. Indien de federale overheid aan deze oproep gehoor geeft, is hij er dan ook van overtuigd dat de inspanningen voor het creëren van een aantrekkelijke economische omgeving, vruchten zullen afwerpen en dat Vlaanderen de verloren marktaandelen zal kunnen herwinnen.

De derde krachtlijn van de beleidsbrief heeft betrekking op het belang dat wordt gehecht aan het overleg om tot oplossingen te komen voor de maatschappelijke uitdagingen waar Vlaanderen momenteel wordt mee geconfronteerd.

Zoals reeds in de septembernota van 28 september laatstleden ter zake duidelijk gesteld, is het komende jaar de werkgelegenheid in Vlaanderen de eerste beleidsprioriteit voor de Vlaamse regering.

In zijn inleiding verwees de minister-president in dit verband reeds naar de houding die de Vlaamse regering op dit vlak aanneemt : „Werkgelegenheid moet in de eerste plaats door het bedrijfsleven worden aangebracht”. Bijkomende overheidstewerkstelling gaat immers ofwel gepaard met een verhoging van de overheidsschuld, ofwel met een vermindering van onze investeringsuitgaven, en de minister-president is niet bereid hieraan toe te geven.

Op 17 maart 1993 werd binnen het VESOC het overleg met de sociale partners over het actieplan „werkgelegenheid” afgerond. De Vlaamse regering stelt voor dit actieplan belangrijke middelen ter beschikking. Het betreft een globaal budget van 8,5 miljard frank dat als volgt zal worden gespreid : 500 miljoen frank in 1993, 4,550 miljard in 1994 en 3,450 miljard frank in 1995.

Op de begroting economie zullen in 1994 en 1995 respectievelijk 1,236 miljard frank en 0,8 miljard frank worden ingeschreven voor de subsidiëring van werkgevers in Vlaanderen die een formule van arbeidsherverdeling aan hun werkgevers aanbieden. De Vlaamse regering zal voor het einde van dit jaar de voorwaarden en modaliteiten bepalen waaronder deze subsidies kunnen worden toegekend en uitgekeerd.

In 1994 zal tevens een vernieuwd regionaal beleid worden opgestart. In gebieden met een zekere **ontwikkelingsachterstand** zullen de regionale instellingen door de Vlaamse regering worden ondersteund om strategische beleidsvisies op middellange termijn uit te werken. Van de regio's wordt dus verwacht dat zij dit nieuw regionaal beleid voerden via een geïntegreerde programma-aanpak.

Het overleg heeft ook betrekking op individuele bedrijven. In het voorbije jaar werden door de minister-president tientallen bedrijven ontvangen en in een beperkt aantal gevallen een overheidstussenkomst verleend. De VESOC-richtlijn werd hierbij steeds strikt nageleefd.

Ten vierde wordt in de beleidsbrief uitvoerig aandacht besteed aan een herstructurering van de overheidsinstellingen in functie van de behoeften van het bedrijfsleven.

Op 30 september laatstleden deelde de minister-president reeds zijn standpunt mee over de toekomst van GIMV, **Gimvindus**, Vlaamse Milieuholding, KS en de Limburgse Investeringsmaatschappij. Wat de GIMV betreft, is het essentieel dat deze instelling zich opnieuw tot haar kerntaken zou beperken, met name het stimuleren van activiteiten die de

normale werking van de markt niet voortbrengt. Deze activiteiten betreffen vooral investeringsprojecten met een langer tijdsperspectief en een hogere risicograad dan in de markt voorhanden is.

Ook de instrumenten van het reconversiebeleid in Limburg zullen worden hervormd in het licht van de noodzaak van een betere controle, een grote transparantie en meer selectiviteit.

Ondertussen is de administratie Economie reeds gestart met het KMO-gewetensonderzoek. De bedoeling is na te gaan in hoeverre de Vlaamse overheidsinstellingen en de reglementeringen van de KMO's en de zelfstandigen een hulp en steun zijn voor de ondernemers. De minister-president deelt mee dat deze gesprekken constructief verlopen en verwacht dan ook op korte termijn een aantal concrete initiatieven te kunnen nemen die tegemoetkomen aan de verzuchtingen van onze KMO's.

Tot zover een aantal algemene beschouwingen over de economische beleidsprioriteiten voor 1994 die nader beschreven worden in de beleidsbrief.

3. Toelichting bij de begroting economie

De beschreven beleidsprioriteiten worden als volgt in de begroting economie 1994 vertaald.

De vastleggingsmachtigingen van de Fondsen voor Economische Expansie en Regionale Reconversie worden vermindert met 2,8 miljard frank. De kredieten voor de stimulering van het toegepast wetenschappelijk onderzoek worden daarentegen substantieel vermeerderd. De machtiging van het Fonds voor Industrieel Onderzoek in Vlaanderen wordt namelijk verhoogd met 1 miljard frank tot 2,3 miljard frank.

In de beleidsbrief worden als enige bijlagen drie grafieken opgenomen die de kern weergeven van het Vlaams economisch beleid, namelijk minder niet-selectieve investeringssteun en meer middelen voor de creatie van een aantrekkelijke economische omgeving.

Uit deze grafieken blijkt dat de globale machtiging van de expansiefondsen in de periode 1990-1994 werd vermindert van 15,1 miljard frank tot 5,7 miljard frank. Daartegenover staan de verhoging van de beleidskredieten voor **infrastructuurwerken** (van 23,4 miljard frank in 1990 tot 31,6 miljard frank in 1994) en voor de ondersteuning van Onderzoek en Ontwikkeling (van 11,2 miljard frank in 1991 tot 13,5 miljard frank in 1994).

De werkingsmiddelen van de dienst met afzonderlijk beheer die belast wordt met de coördinatie van het **aantrekingsbeleid** voor buitenlandse investeerders, worden verhoogd van 65 miljoen frank in 1993 tot 136,7 miljoen frank in 1994.

Het impulsgebiedenbeleid zal in 1994 worden afgerond en vervangen door een nieuw regionaal beleid. Voor de ondersteuning van de regionale instellingen bij de opmaak van strategische beleidsvisies op middellange termijn, wordt in 1994 100 miljoen frank voorzien.

In samenspraak met de Vlaamse minister van Cultuur, de heer H. Weckx, heeft de minister-president het initiatief genomen om via het programmadecreet 1994 de decretale grondslag te leggen voor een gecoördineerd Vlaams audiovisueel beleid dat een symbiose van de economische steun via de detaxatietoelagen en de culturele steun beoogt. De mid-

delen uit de begrotingen economie en cultuur zullen worden samengebracht in een Fonds dat wordt opgericht als een parastatale A. De dotatie uit de begroting economie aan dit Fonds zal in 1994 145,9 miljoen frank bedragen. In de begroting 1993 is voor subsidies aan de filmnijverheid 104 miljoen frank ingeschreven.

Ingevolge de goedkeuring van het Sint-Michielsakkoord worden een aantal landbouwbevoegdheden overgeheveld, waarvoor in de begroting 1994 de nodige kredieten worden ingeschreven. Teneinde deze nieuwe bevoegdheden te kunnen inpassen in het Vlaams economisch beleid, zullen bestaande federale instellingen (Nationale Dienst voor de Afzet van Land- en Tuinbouwprodukten en het Landbouw investeringsfonds) worden omgevormd tot Vlaamse parastatalen A. Hiervoor werden eveneens in het programmadecreet de nodige bepalingen opgenomen.

Globaal genomen stijgen de beleidskredieten in de begroting economie voor 1994 met 1,7 miljard frank t.o.v. de begroting 1993.

Deze verhoging is een gevolg van een reeks belangrijke nieuwe uitgaven. Enerzijds de reeds vermelde uitvoering van de Vlaamse Werkgelegenheidsconferentie waarvoor op de begroting economie een nieuw krediet van 1.236 miljoen frank werd ingeschreven ter ondersteuning van initiatieven in het kader van de arbeidsherverdeling. Anderzijds de pensioenwachtvergoedingen voor de mijnwerkers die in 1994 opnieuw ten laste vallen van de Vlaamse begroting (1.173,8 miljoen frank) en de aflossing van de rentelasten van het consortiumkrediet dat op 16 juli 1987 werd afgesloten voor de financiering van de herstructurering van de KS (3.139 miljoen frank).

De uitdagingen van vandaag zijn enorm. Deze uitdagingen kunnen maar beantwoord worden vanuit een globale strategie om de knelpunten weg te werken. De minister-president is ervan overtuigd dat de Vlaamse overheid met het beleid dat in deze beleidsbrief wordt uitgetekend, haar deel van de opdracht naar behoren zal vervullen.

4. Bespreking

4.1. Inleiding

Mevrouw Aelvoet citeert uit de beleidsbrief een alinea die luidt als volgt „ De Vlaamse economie heeft de afgelopen decennia telkens bijkomende werkgelegenheid geschapen op het moment dat het bedrijfsleven de investeringen opdreef. Investeren en het scheppen van werkgelegenheid zijn in eerste instantie de opdrachten van het bedrijfsleven. Het is echter de taak van de overheid ervoor te zorgen dat het bedrijfsleven zijn opdracht naar behoren kan vervullen en voldoende kans krijgt om zich te ontwikkelen.” (Stuk 418 (1992/1993) — Nr. 1, blz. 5).

Hierover ontstaat in de Commissie een zeer ruime gedachtenwisseling, waarin dieper werd ingegaan op de mogelijke positieve impact van het investeringsgedrag van de ondernemingen op verhoogde tewerkstellingsreturn.

Ook werd onderzocht of een aangescherpte concurrentiekracht van de ondernemingen de motor is van de economische groei. Tijdens deze discussie werden nog andere deelaspecten uitvoerig belicht onder meer de loonkost, de produktiviteit en de arbeidsher(ver)deling alsmede hun onderlinge interdependentie.

Mevrouw M. Aelvoet is ervan overtuigd dat bijkomende investeringen niet steeds resulteren in een positieve tewerkstellingsimpuls. Integendeel, automatisering en robotisering leiden tot arbeidsvernietiging.

De heer S. De Clerck dringt aan op een grondig debat. Hij is eerder voorstander van een gericht investeringsbeleid in de omkaderingsstructuren van het ondernemerschap „nieuwe stijl”, onder meer export, import, produktontwikkeling, marketing-strategie.

De heer C. Lisabeth verdedigt een meer genuanceerde stelling. Buiten de rechtstreekse economische expansiesteun, die ingevolge de herschikkingen in het budget economie drastisch werd ingekrompen, stelt de heer C. Lisabeth dat nog andere stimuli de investeringsbereidheid kunnen aanwakkeren en positief inwerken op de economische groei. Een weloverwogen en selectief investeringsbeleid kan wel aanleiding geven tot bijkomende tewerkstelling. Een economische groei van slechts 2,5 percent is daarbij weliswaar een ernstige handicap, toch zijn er een aantal snel groeiende economische sectoren, onder meer in de milieusector.

Volgens OESO-prognoses zal deze sector vanaf nu tot het jaar 2010 een jaarlijks groeiritme kennen van 5,6 percent per jaar.

Mevrouw M. Aelvoet stelt vast dat vaak investeringen worden gedaan die alleen gericht zijn op het tot behoud van het industriële weefsel.

Hierop repliceren de heren L. Bril en J. Laverge dat vele bedrijven voor de keuze staan : ofwel investeren en uitbreiden, ofwel failliet gaan, en dit laatste resulteert in het verlies van industrieel weefsel en werkloosheid bij de toeleveringsbedrijven.

Wat het arbeidsvernietigend effect van automatisering en robotisering betreft, stipt de heer L. Bril aan dat wetenschappelijk onderzoek aantoonde dat het verlies aan arbeidsplaatsen dat gepaard gaat met informatisering en robotisering enigszins wordt opgevangen door de bijkomende werkgelegenheid in software- en hardwarehouses.

Als remedie voor de rake klappen die de Belgische economie kreeg, stelt de heer L. Bril een verlenging van de arbeidsduur voor tegen eenzelfde loonpeil. Deze maatregel zou de produktiekosten drukken en aldus een relance in de export teweegbrengen. Thans ondervinden, aldus de heren L. Bril en J. Laverge, de Belgische bedrijven de grootste moeite om hun produkten te exporteren. Dit is slechts mogelijk naar de buurlanden, Frankrijk, Nederland en Duitsland.

De heer J. Sleenckx stelt vast dat de flexibiliteit van de arbeid en de produktiviteit zeer groot zijn. Hij refereert naar een studie in opdracht van het Duitse bedrijfsleven gemaakt door een extern studiebureau.

Mevrouw M. Aelvoet stipt aan dat een samenvatting van deze studie is verschenen in het tijdschrift „Humo”, nr. 2773 van 28 oktober 1993, blz. 14-15 onder de titel : „Uw verdiende loon”, door Yves Desmet. Het zal aan de leden van de Commissie worden overgezonden.

De heer G. Vermassen is geen voorstander van de verlenging van de arbeidsduur tegen eenzelfde loonpeil, vermits deze stelling vertrekt van de mythe dat economische groei positief inwerkt op het tewerkstellingsbeleid. Deze mythe is doorprikt door de harde economische realiteit. Daarenboven merkt de heer G. Vermassen op dat het behoud van de arbeidsduur van 1960 en geïmplementeerd in het huidige economische model, aanleiding geeft tot 100.000 meer werklozen. De werkloosheid is gestagneerd omwille van allerlei structurele ingrepen zoals deeltijds werken, brugpensioenen,

Hierop merkt de heer P. Deprez op dat een verlengde arbeidsduur aan eenzelfde loonpeil resulteert in een ongewijzigde koopkracht. Op verzoek van mevrouw M. Aelvoet verduidelijkt de heer P. Deprez deze opvatting door te refereren naar het Duitse model.

In Duitsland resulteert de invoering van een 4/5-werkregeling in een inkrimping van het loon met 1/5.

De heer L. Bril waarschuwt dat de toestand ernstig is. Op langere termijn voltrekt zich een fundamentele verschuiving in de economische context. Hij pleit, hierin bijgetreden door de heer J. Buchmann, voor een verdere terugdringing van de werkloosheid en de vrijwaring van de koopkracht van de bevolking.

Vele KMO's worstelen ten gevolge van het illegale arbeidscircuit met grote problemen, onder meer in de textielsector. Vooral Nederlandse textielfirma's gaan failliet. Ter zake werd een Commissie opgericht.

De heer Bril hoopt dat het federale sociaal pact inzake het illegale arbeidscircuit resultaten zal opleveren.

De minister-president antwoordt op deze opmerkingen als volgt. Investerings zijn nog altijd de beste hefboom tot bijkomende jobcreatie.

De minister-president treedt de stelling van mevrouw M. Aelvoet bij dat er geen rechtstreeks verband meer bestaat tussen investeringen en verhoogde tewerkstelling. Belangrijke investeringen leveren soms een zeer geringe tewerkstelling op.

Inzake het dilemma, waarvoor vele bedrijven zich geplaatst zien, is de minister-president voorstander van een pragmatische aanpak.

Hierop maant de heer L. Bril aan tot omzichtigheid inzake het subsidiebeleid. Subsidies zijn duur. De afschaffing van de subsidies en de vennootschapsbelasting leveren voor de Staat een batig resultaat op.

Een vermindering van de vennootschapsbelasting is een rechtvaardige maatregel. De aanslagvoet voor de bedrijven is lager, hierdoor behouden deze een ruimere investeringsmarge.

Spreker verklaart dat hij geen voorstander is van de heropstarting, dankzij overheidssteun, van niet-rendabele bedrijven (DAF-Boelwerf). Bij de opbouw van het sociaal passief worden vele toeleveringsbedrijven meegesleurd.

De minister-president treedt deze stelling niet bij. Ook indien tewerkstelling onzeker is, moet blijvend geïnvesteerd worden in het behoud van het economisch weefsel en de intellectuele know-how (cf. Boelwerf).

De heer C. Lisabeth is van mening dat een selectief investeringsbeleid aandacht verdient. De economische expansiesteun bedraagt 5,7 miljard frank, vermeerderd met andere bijkomende stimuli bedraagt de economische steunverlening \pm 10 miljard frank. De afschaffing van de vennootschapsbelasting (\pm 130 miljard) per jaar acht de heer C. Lisabeth een drastische maatregel (10 miljard ten opzichte van 130 miljard).

De heer C. Lisabeth pleit voor een doorgedreven vorm van arbeidsherverdeling via investeringen in toekomstgerichte sectoren, onder meer milieu, infrastructuur, zoniet zal de werkloosheid oplopen tot 700.000 werklozen. Zonder enige sociale onderbouw zullen alle goede intenties verzanden. Hij pleit voor bijkomende middelen voor tewerkstelling.

De heer L. Bril beaamt de noodzakelijke aandacht voor de sociale aspecten van het tewerkstellingsbeleid.

Het subsidiëringsbeleid heeft geen impact op het investeringsgedrag van de bedrijfswereld. Indien een bedrijf recht heeft op subsidies zal het deze grif aanvragen.

Ook stelt de heer L. Bril, hierin bijgetreden door mevrouw M. Aelvoet, vast dat een vereenvoudiging van de **procedure**-en administratieve voorschriften met betrekking tot de **investeringsdossiers**, reeds kostenbesparend werkt. Ambtenaren zouden kunnen ingeschakeld worden voor een adequatere controle van belastingontduiking.

Mevrouw M. Aelvoet stelt vast dat in het verleden een al te royaal subsidiebeleid is gevoerd. De subsidies overtroffen vaak de door de bedrijven betaalde belastingen. Economie is een menswetenschap, geen exacte wetenschap. Het is noodzakelijk dat politiek zich bezighoudt met economie. De scheiding is thans kunstmatig. Verschillende invalshoeken zijn mogelijk.

De heer F. Dielens wenst niet in te gaan op de opmerking van de heer L. Bril dat economie en politiek moeten gescheiden zijn. Quid wat is „**politiek**”? Economie is innig verweven met de sociale aspecten.

Hierop ontstaat een heftige discussie tussen de heren L. Bril en F. Dielens over de verantwoordelijkheid voor het economische débâcle.

De heer J. Laverge merkt op dat economie een complexe materie is die emoties oproept.

Een ernstige herdenking van het maatschappijmodel naar 2000 dringt zich echter op. De werkgelegenheid en het zinvol leven zijn hierin twee belangrijke gegevens. Inzake de werkgelegenheid meent de heer J. Laverge dat, zelfs bij een significante herleving van de economische conjunctuur, een volledige tewerkstelling utopisch wordt, gelet op de hoge **participatiegraad** van de vrouwen in het arbeidsproces.

De heer J. Laverge en de heer J. Sleenckx stellen voor om aan de problematiek van de werkloosheid, een gedachtenwisseling te voeren in deze Commissie. De Commissie stemt hiermede in.

De opdracht zal zijn stabilisatie van de werkgelegenheid. Een groei van de tewerkstellingsgraad zal problematisch zijn.

De minister-president meent dat er een nauwe samenhang is tussen politiek en economie.

Er dient een onderscheid gemaakt tussen de economische verantwoordelijkheid en de rol van de overheid in de economische context.

De minister-president verwijst naar de Beleidsbrief waarin aan de overheid een gereserveerde en selectievere rol wordt toebedeeld.

De minister-president kant zich tegen de verheffing van een economische theorie tot een morele gedragscode. Economie als theorie is slechts een deel van de sociologische context.

De terughoudende rol van de economie is een leidraad voor de toekomst. Hieruit afleiden dat de economische theorie ieder menselijk aspect ontbeert is verwerpelijk. Hij kant zich tegen een nieuwe allesoverheersende moraal.

Vervolgens merkt mevrouw M. Aelvoet op dat in de **Beleidsbrief** ook duidelijk is gesteld dat de verscherpte concurrentie de motor is van de economische groei.

Spreker betwist dit vermits de aanscherping van de concurrentie slechts leidt tot massale afdanking, zoals thans in de banksector het geval is. Op Europees vlak raamt men het verlies aan jobs in deze sector op ± 25 percent.

Hierdoor wordt het probleem in al zijn scherpste gesteld. Dient het beleid op dit vlak niet te worden bijgestuurd ?

De heer C. Lisabeth wijst erop dat produktiviteit de resultante is van doorgevoerde rationalisering en welke worden gefinancierd door een verhoogde kapitaalbreng die echter de arbeidsuitstoot bevordert.

Een verhoging van de produktiviteit en een verdere rationalisering wakkert de werkloosheid verder aan. Hij pleit voor een drastische ingreep op het vlak van arbeids(ver)deling. Alle bijkomende middelen dienen hiervoor aangewend.

De minister-president refereert inzake de concurrentieproblematiek naar de Vrije Tribune, naar aanleiding van het Vlaams Wetenschappelijk Congres. De oorspronkelijke titel luidde : "Vlaams Economisch Wetenschappelijk Congres of Biosfeer II,,", deze titel werd omgevormd in : "Kortzichtige Vlaamse economen,, .

De heer J. Buchmann weerlegt vervolgens de stelling van mevrouw M. Aelvoet dat een verhoogde concurrentie leidt tot massale afdanking. Hij refereert naar de nieuwe industrielanden in Zuid-Oost-Azië.

Bij de aanvang van hun industriële revolutie werden goedkope machines en eenvoudige technologieën aangewend. Thans werken deze landen met geavanceerde produktiemethodes in combinatie met lage lonen. Een lage loon- en produktiekost wakkert de export aan.

Spreker stipt aan dat de creatie van een EER een brede eenheidsmarkt tot stand bracht ; waarbinnen verschillende collectieve arbeidsovereenkomsten zijn afgesloten.

Specifieke verschillen op het vlak van de loonkosten zullen er altijd bestaan.

De heer L. Bril merkt op dat in Vlaanderen de sectoren met een geringe loon- en produktiekost nog behoorlijk presteren. In de petrochemische sector bedraagt de loonkost 10 percent van de produktiekost. Ook de tapijtindustrie heeft een lage loonkost en exporteert volop.

Mevrouw M. Aelvoet wijst erop dat er van de overheid inzake de creatie van bijkomende tewerkstelling geen heil dient verwacht. De federale overheid zou evenwel in het kader van het sociaal pact nog een zekere bijkomende werkgelegenheid kunnen scheppen (buurtwerkgelegenheid).

De minister-president antwoordt dat bij komende personen kunnen aangeworven worden in het kader van de veiligheidscontracten in het buurtwerk.

Het betreft vacatures die noch door de publieke, noch door de privé-sector afdoende werden ingevuld. De onveiligheid in de stedelijke gebieden is een algemeen verschijnsel. Inzake de kunstmatige en artificiële overheidstewerkstelling waarschuwt de minister-president voor een ondoordachte wervingspolitiek.

4.2. Ondernemingen stimuleren

4.2. 1. Het nieuwe decreet ter bevordering van het bedrijfsleven

De heer C. Lisabeth vraagt uitleg over de zinsnede : "Ver-

der wordt voorzien in een verhoogde toegankelijkheid voor de ondernemingen die behoren tot een groep met een erkend coördinatiecentrum., (Stuk 418 (1993-1994) - Nr. 1, blz. 8).

Wat is de reden van de toevoeging ?

De minister-president verduidelijkt dat de deelname in een coördinatiecentrum de bedrijven vroeger uitsloot van iedere andere steunregeling.

De minister-president pleit thans voor een pragmatische beoordeling van de door de bedrijven ingediende **steunaanvragen**. Door een inkrimping van de mogelijkheden, onder meer de afschaffing van het systeem van de fictieve roerende voorheffing, is het thans zinvol om ondernemingen die behoren tot een groep met een coördinatiecentrum toch een toegang tot de expansiesteun te geven.

4.2.2. **Clusters**

De heer S. De Clerck ervaart de omstandige toelichting van het begrip "clusterbeleid,, in de Beleidsbrief (Stuk 418 (1993-1994) - Nr. 1) als positief. Hij refereert naar het begrotingsdebat 1993, waarin het clusterbeleid reeds werd aangekondigd als een van de opties voor de begroting 1993 (Stuk 15-A (BZ 1992) - Nr. 6-D, blz. 18).

. Spreker steunt het clusterbeleid volkomen. Hij vraagt evenwel welke criteria hierbij worden gehanteerd. Voorts is hij voorstander van een koppeling van het clusterbeleid met een cultureel gecorrigeerde economie. Clusterbeleid moet niet noodzakelijk resulteren in een return op het vlak van R & D-activiteiten of overdracht van nieuwe technologieën.

De minister-president antwoordt dat ter zake gesprekken worden gevoerd met de vertegenwoordigers van de sociale partners, het bedrijfsleven en de werknemers. Er zal gestreefd worden naar een kwalitatief georiënteerd **clusterbeleid** en een globale aanpak.

Het laatste rapport over deze gesprekken dateert van 14 oktober 1993. Diverse aspecten werden reeds uitvoerig besproken, onder meer kwalitatieve kenmerken, **mededingingskracht**. Bij de bedrijfswereld bestaat hiervoor een ruime belangstelling. Er zal getracht worden in de Europese context, zonder nieuwe subsidiëeringsmechanismen, te streven naar een „partnerschapovereenkomst”, gekoppeld aan een verhoging van de kredieten voor het Technologisch onderzoek.

De minister-president belooft aan de leden van de Commissie een omstandige nota over het "clusterbeleid,, over te maken.

4.2.3. **Specifieke steun aan KMO's**

De heer E. Schuermans dankt de minister-president voor zijn omstandige Beleidsbrief.

Hij citeert uit de Beleidsbrief een zinsnede die luidt als volgt : "Daarnaast worden de inspanningen van de Vlaamse regering naar startende bedrijven en KMO's die omwille van milieuredenen tot herlocalisatie worden gedwongen, onverminderd verder gezet. „ . (Stuk 418 (1993-1994) - Nr. 1, blz. 13).

Hij vraagt, hierin bijgetreden door de heer C. Lisabeth, aan de minister-president het beleid voor 1994 ter zake toe te lichten.

De minister-president belooft ter zake meer gedetailleerde cijfers, die in bijlage van het verslag zullen worden opgenomen (Bijlage 1).

Hij stipt aan dat een groot aantal dossiers in beraad wordt gehouden, waarvoor nog geen milieuvergunning werd afgegeven.

Inzake de cijfers voor steun aan “startende,, ondernemingen belooft de minister-president eveneens een omstandig overzicht dat in bijlage van het verslag zal worden opgenomen (Bijlage 2).

4.2.4. Het stimuleren van investeringen vanuit het buitenland

— Centraal en Oost-Europa

De heer J. Sleenckx merkt op dat in b.a. 01.02, uitgaven met betrekking tot allerlei initiatieven in Midden- en Oost-Europa, Programma 51.9 — Extern Economisch Beleid, O.A. 51, een krediet is ingeschreven van 373,7 miljoen frank voor de bevordering van de economische samenwerking met Centraal- en Oost-Europa. In de Beleidsbrief worden als prioritaire landen vooropgesteld, Hongarije, Polen, de Tsjechische en de Slovaakse Republieken en de regio Sint-Petersburg.

De heer J. Sleenckx vraagt aan de minister-president of nog andere Oosteuropese landen, onder meer Roemenië, van dit krediet kunnen genieten. Hij wijst op het bestaan van de grote belangstelling in de Vlaamse regio voor de opbouw van de Roemeense dorpen.

De minister-president merkt op dat Vlaanderen niet alom in de wereld kan actief zijn. 75 à 80 percent van het krediet is gericht op de samenwerking met de prioritaire landen. Het resterend bedrag kan besteed worden aan andere landen, onder meer Roemenië en Albanië en andere. Ter zake zullen dezelfde criteria worden gehanteerd en zal gestreefd worden naar een doelgerichte besteding van deze middelen.

In de marge van deze bespreking snijdt de heer S. De Clerck, hierin bijgetreden door de heer J. Buchmann de problematiek aan van de delokalisatietrend in de bedrijfswe-reld en de negatieve impact hiervan op de Vlaamse economie.

De heren S. De Clerck en J. Buchmann waarschuwen ervoor dat humanitaire oogmerken, de bedrijvensvlucht in de hand werken. Vooral in de textielsector is de overheveling van produktie-eenheden naar lage loonlanden een feit, waardoor ook de lokale strategische beslissingscentra uit Vlaanderen verdwijnen. Is de economische en industriële structuur in Vlaanderen hiertegen nog bestand ? De heer S. De Clerck is voorstander van een buitenlands investeringsbeleid maar kant zich tegen een overheidsbeleid die bedrijven steunt die volledig hun produktieafdeling overhevelen naar het buitenland. Hij pleit ter zake voor een pragmatische en sociaal gecorrigeerde aanpak. Ook wenst hij dat inzake de uitvoering van de in België geplaatste overheidsbestellingen in lage loonlanden, de overheid ter zake een kritische evaluatie ver-richt en hierop haar beleid heroriënteert.

De heer J. Buchmann stipt nog aan dat de bedrijvensvlucht naar het Verre Oosten volop plaatsheeft, vermits de lonen in het Verre Oosten nog lager zijn dan in de Oostbloklanden. De spreker heeft reeds fabrieken in China bezocht die beter functioneerden dan bij ons. Hij bezocht er echter ook ande-

re ! De voortschrijdende technologische ontwikkeling van de communicatiemiddelen laten toe overal te produceren, dankzij het principe van de “just-in-time-delivery (DHL-express)”, . De trend is slechts in een beginfase. Hij pleit, hierin bijgetreden door de heer C. Lisabeth, voor een Europese aanpak voor het te laat is.

De minister-president beaamt dat het probleem een Europese aanpak vergt. Op termijn zullen protectionistische maatregelen geen soelaas brengen. De minister-president verklaart zich echter geen voorstander van arbeidsregelingen zoals in Zuid-Oost Azië, of een **loonpeil** op Oosteuropese maat. Er dient eerder gezocht naar middelen om het **loonpeil** in Oost-Europa te verhogen. Ook in Europese context stelt zich het fenomeen van significante verschillen in het loonpeil, bijvoorbeeld Portugal ten opzichte van België en Duitsland.

De heer L. Bril stelt vast dat de economische gevolgen van de ineenstorting van de Berlijnse Muur en de eenmaking van Duitsland op de Westeuropese economie zwaar werden onderschat. Het ontbreken van een vrijmarkteconomie leidde tot de val van de autoritaire regimes.

Een nieuwe markt voor de Vlaamse, Belgische en Westeuropese investeerders ligt thans open in Oost-Europa. Het investeren in deze landen is arbeidsvremietigend in Vlaanderen. Hij wijst erop dat politiek en economie strikt moeten worden gescheiden. De heer P. Deprez stelt vast dat het om een belangrijk marktsegment gaat, dat door andere Europese bedrijven, door middel van joint-ventures reeds is ingenomen. Dit belangrijk marktaandeel mag aan Vlaanderen niet ontsnappen.

De heer C. Lisabeth waarschuwt om niet in protectionisme te vervallen. De verschuivingen op wereldvlak nopen tot keuzes. Ofwel voert de Vlaamse regering een attractief investeringsbeleid ten aanzien van buitenlandse bedrijven, ofwel moet de EER vrij opengesteld worden voor buitenlandse produkten. Dankzij de verhoogde budgettaire inspanning voor het wetenschapsbeleid, kunnen hoogtechnologische produkten met een grote toegevoegde waarde voor de export worden geproduceerd. Het is eveneens niet aangewezen dat de strategische beslissingscentra van Vlaamse bedrijven met hun produktieafdelingen worden overgeheveld naar Oost-Europa.

4.3. Omgevingsfactoren

4.3.1. Wetenschapsbeleid

De heer J. Laverge merkt op dat inzake de middelen voor onderzoek en ontwikkeling in de begroting 1994 een belangrijke budgettaire inspanning is gedaan.

De heren J. Laverge en L. Bril wensen te vernemen hoe deze verhoogde financiële inspanning ten goede zal komen van de technologische vernieuwing in het Vlaamse bedrijfsleven. Destijds werd veel kritiek geuit over het zuiver fundamenteel wetenschappelijk onderzoek zonder dat hieraan enige economische finaliteit was gekoppeld.

4.3.2. Bedrijfsterreinen

De heer S. De Clerck verwijst naar het reglementair Besluit van de Vlaamse Executieve van 19 mei 1993, inzake de erkenning, het beheer en de subsidiëring van **bedrijfsterreinen** en industriële onthaalinfrastructuren (bedrijvencentra en multifunctionele gebouwen).

Dit besluit maakt een onderscheid in verschillende t y p e s van specifieke terreinen, onder meer

- water (haven- en binnenwateren) — en luchthavengebonden terreinen ;
- transport- en distributiezones en logistieke parken ;
- dienstverlenende zones met goed uitgeruste informatie- en telecommunicatienetwerken ; ook wel businesscentra, teleports, headquarters of “smartcentra” ;
- research- of wetenschapsparken om de noodzakelijke overgang tussen het toegepast wetenschappelijk onderzoek en bedrijfsmatige toepassingen te ondersteunen, met aanwezigheid van onthaal- en begeleidingsstructuur (innovatie- en incubatiecentra). Waarom al deze verschillen ?

Mevrouw M. Aelvoet wenst nadere toelichting over de criteria die in aanmerking worden genomen voor de kwalificatie van gronden als „bedrijfsterrein” en wie er beslist over de inkleuring op het gewestplan ?

De minister-president antwoordt samengevat als volgt.

Inzake de verschillende types van specifieke terreinen verwijst de minister-president naar het Besluit van de Vlaamse Executieve van 19 mei 1993, dat in een aantal categorieën van bedrijfsterreinen voorziet, zoals opgesomd door de heer S. De Clerck.

Dit Besluit van de Vlaamse Executieve regelt de erkenning, het beheer en de betoelaging en stelt de criteria ervan vast. De Beleidsbrief behandelt het theoretisch kader, dat geïmplementeerd zal worden in het bredere planologische referentiekader van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV). Deze geïntegreerde aanpak van de opmaak van het RSV moet bijdragen tot een verhoogde rechtszekerheid.

Wat de erkenning van de bedrijfsterreinen betreft, stipt de minister-president aan dat begin 1993 de bevoegdheid inzake de erkenning, het beheer en de subsidiëring van bedrijfsterreinen overgedragen werd van de sector Ruimtelijke Ordening naar de sector Economie.

De minister-president benadrukt dat de erkenning conform het Gewestplan moet zijn. De wijziging en de opmaak van de gewestplannen blijft tot de bevoegdheid behoren van de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden. De erkenning van de bedrijfsterreinen gebeurt enkel op het ogenblik dat de beheerder van de bedrijfsterreinen kan aantonen dat hij over kandidaat-investeers beschikt en mits de voorlegging van een gedegen businessplan. De erkenning gebeurt collegiaal door de Vlaamse regering. Alleen in de Monumenten- en Landschapssector kan de bevoegde minister eigenmachtig optreden.

4.4. Overleg en Werkgelegenheid

4.4.1. Herverdeling van de arbeid

De heren J. Lenssens, J. Sleenckx en mevrouw M. Aelvoet stellen vast dat werkgevers die bijdragen tot herverdeling van de arbeid (loopbaanonderbreking, voltijds of deeltijds, deeltijd-arbeid, in- en uitgroeibanen inzonderheid, deeltijds brugpensioen en andere formules) in 1994 door de Vlaamse regering gefinancierd zullen worden. Hiervoor is op b.a. 01.04, Programma 51.10 (03), O.A. 51, een krediet ingeschreven van 1,236 miljard frank.

De heer J. Lenssens wijst erop dat deze materie nauw verweven is met het federale echelon. De nationale paritaire comités zullen per bedrijfssector beslissen aan welke formules, mede in het licht van het Sociaal Pact, de voorkeur wordt gegeven.

De wet van 5 december 1968 betreffende de CAO's is eveneens een federale bevoegdheid. Kunnen er door het Vlaamse Gewest eigen CAO's afgesloten worden voor Vlaanderen? Een dergelijke aanpak houdt het gevaar in van bevoegdheidsoverschrijding. De bevoegdheidsversnippering van het tewerkstellingsbeleid over het federale en regionale echelon, bevordert de ondoorzichtigheid in de financiële transfers in de globale context van het federale sociaal zekerheidsstelsel. Gelet op de nutteloosheid om in een periode van economische recessie communautaire twisten aan te wakkeren, pleiten vorige sprekers voor klare en duidelijke afspraken met het federale niveau.

Inzake de arbeidsherverdeling wijst de minister-president erop dat op de Tewerkstellingconferentie van 17 maart 1993 uitdrukkelijk werd overeengekomen formules uit te werken om op een economisch verantwoorde wijze een betere arbeidsherverdeling door te voeren. De verhoogde flexibiliteit is nodig.

De voltijds-tewerkgestelden moeten tot deeltijdse banen gestimuleerd worden. Ook dient hiervoor een financiële beloning te worden uitgewerkt voor de werknemers en de werkgevers.

Aan de werknemer zou een verminderde fiscaliteit kunnen toegekend worden indien hij vrijwillig tot een ander arbeidsstatuut toetreedt.

In overleg met 'het federale vlak kan complementair ook een vermindering voorgesteld worden van de sociale zekerheidsbijdragen. Hierover dient eveneens overleg gepleegd met de sociale partners zonder evenwel voorstander te zijn van een Vlaams Sociaal Plan, alhoewel dit zeer wenselijk zou zijn. Inzake de matigingsmaatregelen stelt de minister-president dat het overleg tussen het federale en het regionale vlak noodzakelijk is. Matigingsmaatregelen moeten zowel in de privé- als in de publieke sector worden genomen. Vlaanderen zal ook zijn bijdrage moeten leveren.

Met betrekking tot de sociale nevenaspecten van een verhoogde arbeidsflexibiliteit stelt de minister-president dat in „Vlaanderen 2002” hieraan reeds zorg werd besteed. De minister-president is bereid om in de toekomst hieraan blijvende aandacht te besteden.

4.4.2. Regionaal beleid

— Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappijen (GOM's)

De heer J. Lenssens vraagt uitleg over een alinea uit de Beleidsbrief die luidt als volgt.

„Het regionaal beleid moet meer van onderuit worden gevoed, door strategisch denken van de subregio's zelf. Hier toe zullen samenwerkingsverbanden voor strategische planning op subregionaal vlak worden ondersteund, mits de coördinatie met de bestaande instellingen voor streekontwikkeling (de GOM's) gewaarborgd is” (Stuk 418 (1993-1994) — Nr. 1, blz. 31-32).

Hij formuleert ter zake een aantal kritische vragen. Dienen de streekvisies vanuit de subregio's en de intercommunales tot ontwikkeling te komen en moeten ter zake op het provinciale vlak de GOM's een coördinerende rol vervullen ? Dienen de subregio's zelf het initiatief te nemen of biedt de Vlaamse regering ter zake begeleiding ? Wordt de verwezenlijking van de streekvisies toevertrouwd aan de intercommunales of worden nieuwe instellingen opgericht ?

Spreeker merkt op dat in Mechelen het strategisch plan werd opgesteld door een vzw in plaats van door een intercommunale. Misschien is dit te wijten aan de ondervertegenwoordiging van de privé-sector in de intercommunales. Hij pleit, hierin bijgetreden door de heer C. Lisabeth, voor een dynamisering van de bestaande structuren in plaats van de oprichting van nieuwe instellingen.

Inzake de GOM's merkt de heer J. Lenssens op, hierin bijgetreden door mevrouw M. Aelvoet en de heer S. De Clerck, dat de rol van de GOM's in de streekontwikkeling dient herdacht te worden. Bepaalde GOM's schoten in de concrete invulling van de hun bij decreet van 12 juli 1990 opgelegde taken te kort.

Dit debat over de herziening van de taken van de GOM's dient gekaderd in een breder institutioneel debat, namelijk over de toekomst van het provinciaal niveau. De integratie van de GOM's in de provinciale structuur, zou garant staan voor een democratische controle op de GOM's, die beschikken over een te ruime staf van universitaire medewerkers. Gelet op de budgettaire moeilijke context dringt een selectievere besteding van de kredieten voor de GOM's zich op.

Inzake de democratische controle merkt mevrouw M. Aelvoet, hierin bijgetreden door de heer C. Lisabeth, op dat deze faalt. Mevrouw M. Aelvoet stelt vast dat de Bestendige Deputatie geen verantwoording moet afleggen aan de Provincieraad.

Zij pleit, hierin bijgetreden door de heer J. Lenssens, voor een overheveling van het streekontwikkelingsbeleid naar een ander niveau. Hierop stelt de heer J. Lenssens voor om een gedeelte van de kredieten, ingeschreven op b.a. 41.04, Programma 51.10 (03), O.A. 51, over te hevelen naar de subregio's.

Mevrouw M. Aelvoet stelt dat ook langs Franstalige zijde aan een heroriëntering van het regionaal beleid en aan de hervorming van provincies en intercommunales studies worden gewijld. Nochtans mag bij de overdracht van het streekontwikkelingsbeleid de dynamiek ervan niet verloren gaan.

Inzake de subregio's wijst de heer J. Lenssens er vervolgens op dat deze vaak niet beschikken over voldoende gekwalificeerd personeel. Hij pleit voor de overheveling van een gedeelte van de stafmedewerkers van de GOM's naar de intercommunales. De GOM mag niet alleen zeggenschap hebben over de aanwending van middelen en personeel in een provincie vermits het regionaal beleid vanuit de basis door het strategisch denken van de subregio's moet ontwikkeld worden. Hierbij uit de heer C. Lisabeth wel enige reserves ten aanzien van het toevertrouwen van het volledige regionaal beleid aan intercommunales.

Vervolgens betreurt de heer J. Lenssens de afwezigheid van de welzijnssector in de GOM's. Hij is er zich terdege van bewust dat het moeilijk valt om een disparate sector te vertegenwoordigen. Dient niet gedacht aan een betere coördinatie van de subsectoren in het welzijnsbeleid ?

De heer J. Lenssens meent dat er toch nog beleids- en budgettaire ruimte is om in de kwartaire sector aan jobcreatie te doen.

De heer P. Deprez vraagt of dit vernieuwd regionaal beleid voor alle regio's telt, namelijk de zwakkere en de andere regio's, gelet op de inhoudelijke verschillen van de programma's.

De minister-president verduidelijkt dat het vernieuwd regionaal beleid niet alleen gericht is op de achtergestelde regio's, doch ook op de regio's die zelf initiatieven nemen. Bij de ontwikkeling van een vernieuwd regionaal beleid zal gestreefd worden om vanuit een socio-economische realiteit door de economische, sociale en politieke verantwoordelijken een strategie uit te werken.

Inzake de rol van de provincies beaamt de minister-president de noodzaak tot herbronning. Hij refereert ter zake naar „Vlaanderen 2002”, waarin zeker niet werd gepleit voor de afschaffing van de provincies. De minister-president merkt op dat de provincies fungeren als een noodzakelijke tussenschakel tussen het Gewest en de lokale besturen. In het streekontwikkelingsbeleid zal uitgegaan worden van de basis, doch onder de verantwoordelijkheid van strategische streekvisies, eventueel met begeleiding door de GOM's die hierbij van groot nut kunnen zijn. Deze strategische streekvisies dienen evenwel ingepast in een globaler beleid. Er zal in het subsidiëringsbeleid niet langer een projectmatige aanpak worden beoogd, wel zullen prioriteiten, gegroeid vanuit de basis, geïmplementeerd worden in de desbetreffende begrotingen. Indien in een bepaalde streek de noodzaak zou blijken aan de opbouw van een culturele infrastructuur dan zal de bevoegde Vlaamse minister zich hierover moeten bezinnen. Van het op b.a. 01 .01 – „Programma's impulsgebieden en regionaal economisch beleid”, Programma 51.1 (03), O.A. 51 is van het ingeschreven krediet van 260 miljoen frank, 100 miljoen frank ingeschreven voor het opstarten van een nieuw regionaal economisch beleid en 160 miljoen frank voor de finalisering van het impulsprogramma (Stuk 13-A (1992-1993) – Nr. 1, blz. 135).

De minister-president verduidelijkt dat 100 miljoen frank geen subsidiëring is van projecten, maar wel een bijdrage van de Vlaamse regering in de omkadering van deze concept-strategische plannen. Voorrang wordt gegeven aan de subsidiëring van de omkaderingsnormen. Over de rol van de GOM's en de intercommunales in het aangepaste streekontwikkelingsbeleid zal een enquête worden georganiseerd. De minister-president hoopt dat in de provincie hierover een ruim debat kan worden gevoerd.

– Impulsgebiedenbeleid

De heer J. Lenssens stelt vast dat het impulsgebiedenprogramma wordt afgerond in 1994.

Hij stipt aan dat, alhoewel het impulsgebiedenprogramma een verdienstelijk initiatief was, uit de praktijk is gebleken dat het niet de verhoopte resultaten opbracht. Deze stelling wordt niet onverdeeld bijgetreden door mevrouw M. Aelvoet. Uit een tussentijdse evaluatie die reeds toegelicht werd door de minister-president in de Vlaamse Raad (Vl. R., Handelingen nr. 32 van 17 februari 1993, blz. 1265-1268) blijkt dat er slechts problemen rezen bij twee impulsgebieden. Voor één was het resultaat duidelijk negatief.

Het impulsproject van het Hageland was succesvol, aldus mevrouw M. Aelvoet, die wenst te vernemen hoe de nog lopende projecten zullen geïmplementeerd worden in het vernieuwde regionaal beleid. De minister-president neemt akte van het matige succes van het impulsgebiedenbeleid. Het doel van het impulsgebiedenbeleid was om streken met een regionale en subregionale achterstand op te tillen. Som-

mige projecten waren een succes, doch andere brachten een onvoldoende structurele versteviging van het industriële weefsel van de regio's en de subregio's.

Vervolgens ontstaat een ruime gedachtenwisseling tussen de heer J. Lenssens en de minister-president over het krediet van 260 miljoen frank, ingeschreven op b.a. 01.01, Programma 51.1 (03), O.A. 51. Ter zake refereert de heer J. Lenssens naar de Toelichtingen (Stuk 13-A (1992-1993) — Nr. 1, blz. 135). Hierin wordt gesteld dat 160 miljoen frank wordt aangewend voor het afwerken van het impulsprogramma en 100 miljoen frank voor het opstarten van een nieuw regionaal economisch beleid.

De heer C. Lisabeth vraagt of dit saldo wel voldoende is voor de financiering en de afwerking van de reeds geplande impulsprojecten.

De heer J. Lenssens benadrukt dat dit saldo groter moet zijn, vermits in 1993 de raming ervan lag rond 500 à 600 miljoen frank. Spreker vraagt uitdrukkelijk om de in 1993 gemaakte afspraak met betrekking tot de saldi na te komen. Spreker refereert naar het begrotingsdebat 1993 (Stuk 15-A (BZ 1992) — Nr. 6-D, blz. 17). Hij herinnert eraan dat in bepaalde impulsgebieden niet alle kredieten werden opgebruikt. Wat gebeurt er met deze saldi ?

De saldi van de vastleggingsmachtigingen moeten, volgens afspraak in deze Commissie bij de bespreking van de begroting 1993 en het antwoord hierop van de minister-president, integraal behouden blijven voor de betrokken subregio.

Spreker stipt aan dat eveneens werd voorgesteld om de saldi van de kredieten voor het impulsgebiedenbeleid aan te wenden voor de uitvoering van grote infrastructuurwerken. Deze saldi zouden kunnen worden toegevoegd aan de begroting van Openbare Werken.

Wat is het bedrag van deze saldi eind 1993 en hoe worden ze aangewend in de ontwerp-begroting 1994 ?

De minister-president zal een gedetailleerd overzicht geven van de uitvoering van het impulsgebiedenbeleid voor de lui-ken „specifieke acties en infrastructuur”. Deze gegevens zullen in bijlage van het verslag worden opgenomen (Bijlage 3). Hij verduidelijkt dat de 160 miljoen frank het saldo is, na de reeds goedgekeurde projecten en de stand van zaken geïmplementeerd op de reeds gedane vastleggingen.

De heren J. Lenssens en C. Lisabeth merken op dat in bepaalde impulsgebieden de projecten geleid hebben tot re-
currente tewerkstelling, bijvoorbeeld in de buitenschoolse opvang. Wie zal na de afbouw van het impulsgebiedenbeleid hiervoor de financiële kosten dragen ? Zal dit Kind en Gezin zijn ? Ook in de bejaardensector zijn bepaalde tijdelijke tewerkstellingsinitiatieven, via het VDAB-luik genomen, eveneens uitgemond in een reguliere tewerkstelling.

De minister-president antwoordt dat aan de goedgekeurde impulsgebiedenprojecten verdere uitvoering wordt gegeven. Het geraamde saldo van ± 400 miljoen frank zal evenwel fors verminderen, ten gevolge van de op basis van het Besluit van de Vlaamse Executieve van 19 mei 1993 ingediende dossiers inzake industrieterreinen.

Mevrouw M. Aelvoet en de heer J. Lenssens merken op dat de rol van de streekmanagers en technologieagenten bij een aflopend impulsgebiedenbeleid onvoldoende is toegelicht.

De minister-president antwoordt dat er ter zake twee oplossingen mogelijk zijn. Indien het om gedetacheerde ambtenaren gaat, keren deze terug naar hun Departement. Indien het contractueel tewerkgestellten zijn, wordt hun contract, conform de arbeidsrechtelijke bepalingen thans opgezegd.

De heer J. Lenssens wenst enige toelichting van de minister-president over de zinsnede uit de Beleidsbrief die luidt als volgt. „Nog voor het jaareinde 1993 beslist de Europese Commissie over de gebieden die in aanmerking komen voor “doelstelling 2,, of “doelstelling 5b,, (Stuk 418 (1992-1993) — Nr. 1, blz. 32).

Spreker stelt vast dat de criteria opgelegd door de Europese Commissie vrij streng zijn. Hij merkt op dat de provincie Henegouwen 30 miljard frank steun ontving via het Europese Structuurfonds. Hoe kunnen ook andere regio's hiervan genieten ?

De minister-president antwoordt dat men geenszins afgunstig moet zijn, vermits aan Henegouwen slechts een relatieve waarde van 75 percent wordt toegekend (doelstelling 1-gebied) wat onder het Europese gemiddelde ligt (100 percent). Bij de verdere afwikkeling van de doelstelling-2 en 5B-gebieden moet Vlaanderen rechtmatig worden behandeld. Het federale niveau en de Europese Commissie moeten maximaal ingaan op de door Vlaanderen ter zake geformuleerde voorstellen. Door het Vlaamse Gewest werd een omvangrijk programma ingediend bij de Europese Commissie. Aangezien de onderhandelingen met de Europese Commissie in een eindstadium zijn, heeft Vlaanderen geen gebieden geschrapt.

De minister-president vestigt tevens de aandacht op de problemen die rijzen bij de “omsingeling,, van een aantal gebieden door doelstelling-1 of doelstelling-2 gebieden. De druk vanuit de Franse aangrenzende regio op West-Vlaanderen is zeer groot. Hij belooft de Commissie hierover de nodige informatie te verstrekken. Ingevolge een herschikking van de timing zal de Europese Commissie, begin december 1993 een beslissing nemen over de voor Vlaanderen weerhouden gebieden.

4.4.3. Vlaams Energie-overleg (VLEO) en verankering

De heer F. Dielens betreurt dat het Vlaamse energiebeleid schaars aan bod is gekomen bij dit begrotingsdebat.

Spreker refereert naar de Beleidsbrief waarin de afsluiting van een convenant met de energie-distributiesector door de minister-president wordt aangekondigd. Wat is de stand van zaken ? Wat is de inspanning van de Vlaamse regering inzake de verwezenlijking en de vormgeving van het beleid voor Rationeel Gebruik van Energie (RGE).

Spreker merkt op dat de Beleidsbrief aanstipt dat : “Omdat de rendabiliteit van de RGE-projecten inzake Warmte-Kracht-Koppeling (WKK) in belangrijke mate bepaald wordt door de prijs die verkregen wordt voor de geleverde elektriciteit en de prijs die betaald wordt voor de grondstof, moet het Vlaamse Gewest volwaardig kunnen deelnemen aan de werkzaamheden van het Controlecomité voor de Elektriciteit en het Gas,, (Stuk 418 (1992-1993) — Nr. 1, blz. 33). In hoeverre is dit verwezenlijkt ?

De minister-president antwoordt dat het advies van de sociale partners, die vertegenwoordigd zijn in de SERV, met betrekking tot het VLEO reeds is ingediend. Hierover zal in de Commissie een ruim debat worden gevoerd. Inzake de deelname van het Vlaamse Gewest aan het Controlecomité

voor de Elektriciteit en het Gas wordt thans een ontwerp van samenwerkingsakkoord onderhandeld tussen de Gewesten en de federale overheid. De onderhandelingen ter zake zijn in een eindstadium beland. Dit samenwerkingsakkoord regelt de rechtstreekse vertegenwoordiging van de Gewesten in alle subcomités en de plenaire vergadering.

De minister-president kondigt tevens aan dat in 1994 het luik van het Vlaams Impulsprogramma voor **Energie-Technologie (VLIET)** dat op de bedrijven gericht is, zal worden opgestart. Hiertoe is een krediet van 600 miljoen frank uitgetrokken ter ondersteuning van het technologisch onderzoek en ontwikkeling van energietechnologieën.

Spreker vraagt op welk programma dit krediet is ingeschreven, vermits in het Programma 51.5 — Energie (03) — ter zake geen basisallocatie is opgenomen.

De minister-president antwoordt dat reeds in de begroting 1991 de nodige kredieten werden ingeschreven op het FIOV. Hierdoor zijn de kredieten voor het VLIET als dusdanig niet in de begroting voor 1994 opgenomen.

De heer F. Dielens vraagt of in het verankeringsdebat over de strategische sectoren ook de energiesector aan bod komt. Hierover uitsluitsel krijgen, is niet onbelangrijk in het licht van de privatisering van de NIM, die het gevaar inhoudt van het verlies van de overheidscontrole op de energiesector. Via geruisloze verschuivingen in de aandelenpakketten van **Dis-trigas-Tractebel** kan monopolievorming ontstaan in strategische nutssectoren. Wat is de rol van de GIMV, via de Vlaamse Energieholding ter zake ? Kan hij als aangezochte partner door de privé-sector, nog optreden ?

De minister-president verduidelijkt dat de GIMV niet als publieke ankerholding zal optreden, maar op verzoek van een privé-partner. Ook in de milieu- en **waterdistributiesector** kan de overheid, op verzoek van een privé-partner, bepaalde participaties nemen.

De minister-president benadrukt zijn voorkeur voor het openbaar karakter van de privatisering van de NIM. Dit wordt betwist door de heer J. Laverge, die daarenboven samen met de heer L. Bril opmerkt dat de middelen van de aangekondigde Vlaamse privatiseringsoperaties niet geïmplementeerd zijn in de begroting.

De minister-president beklemtoont dat het openbaar karakter de beste garantie is voor de gelijke behandeling van de kandidaten. Voorts verdedigt hij een strikte scheiding tussen het geprivatiseerde energieluik en de andere participaties.

Hierop repliceert de heer H. Olaerts dat de minister hoogstwaarschijnlijk verwijst naar de privatisering van de ASLK.

Inzake de privatisering van de ASLK beklemtoont de minister-president dat deze verliep op basis van strikte criteria. Naar de toekomst toe zullen hieruit de nodige lessen worden getrokken.

De heren L. Bril en J. Laverge merken op dat in de Beleidsbrief de oprichting van een “**Cel Privatiseringen**,” op het Kabinet van de minister-president is aangekondigd. Zij wensen hierover meer uitleg.

De heer S. De Clerck stelt vast dat naast de energiesector ook andere sectoren in aanmerking kunnen komen voor verankering, onder meer de media-cluster. Ook kabel- en telecommunicatie zijn zeer belangrijk. Tevens wordt in de Beleidsbrief de oprichting aangekondigd van een studiesyndicaat kabel. Door de privatisering van Belgacom kunnen deze beide netten nauwer naar mekaar toegroeien.

De minister-president stipt aan dat in de toekomst inzake de verankering van strategische sectoren het niet uitgesloten is dat vanuit de privé-sector een verankering zal doorgevoerd worden in de telecommunicatie-, kabel- en mediasector.

Vervolgens merkt de heer J. Laverge op dat de meest adequate vorm van verankering bestaat in de mobilisatie van de spaargelden van de Vlaamse bevolking. Hij betreurt dat thans de voorkeur wordt gegeven aan de verkoop van overheidsactiva aan financiële groepen en consortia met weinig transparante aandeelhoudersstructuren. Nochtans is één van de belangrijkste randvoorwaarden voor een succesvolle verankeringsstrategie het streven naar een stabiel aandeelhouderschap. Ook de burger moet aan de Vlaamse verankering van het bedrijfsleven kunnen deelnemen.

Hierop repliceert de heer C. Lisabeth dat in de financiële verankering van grote financiële groepen zoals de Generale Bank het aandeel van de burger zeer gering is vermits het leeuwedeel van de "niches,, tot stand komt via de grote financiële consortia en aandeelhoudersgroepen.

De heer C. Lisabeth vraagt nadere toelichting over een alinea uit de Beleidsbrief die luidt als volgt. "De Vlaamse regering is bereid om een aantal regelgevingen te herzien die de verankering van de familiale ondernemingen moet vergemakkelijken,, (Stuk 418 (1992-1993) — Nr. 1, blz. 15). Ook vraagt hij uitleg over de rol van de GIMV in de verankeringsstrategie, in het licht van de nog op te richten ankerholding.

De minister-president bevestigt dat grote zorg en aandacht wordt besteed aan de verankering van de familiale ondernemingen die omwille van het specifieke eigendomsstructuur over onvoldoende risicokapitaal beschikken. Op het vlak van de verankering wordt, in navolging van Nederland, de mogelijkheid van de administratiekantoren onderzocht. Ook wordt een mogelijke vrijstelling van successierechten voor bepaalde familiebedrijven overwogen bij rechtstreekse erfopvolging.

Het Vlaamse Gewest is ter zake bevoegd vermits de successierechten in de Financieringswet (16 januari 1989) zijn opgenomen onder de categorie van de geristourneerde belastingen. Vanaf 1 januari 1994 zullen de Gewesten bevoegd zijn om ter zake vrijstellingen of verminderingen door te voeren.

— Ontginning van natuurlijke rijkdommen

De heer E. Schuermans herinnert eraan dat de Vlaamse Raad op 7 juli 1993 het decreet tot oprichting van het Grindfonds en tot regeling van de grindwinning heeft goedgekeurd. Hij verwijst naar de Toelichtingen (Stuk 13-A (1992-1993) — Nr. 1, blz. 145). Het Grindfonds zal gespijsd worden door de grindafdrachten (VRK ad 25 miljoen frank). De heer E. Schuermans vraagt hoe de oprichting van het Grindfonds begrotingstechnisch wordt ingevuld. Zal het beheer waargenomen worden via een Dienst met Afzonderlijk Beheer, of via een Fonds ? Waarom is er totnogtoe een VRK ingeschreven ad 25 miljoen frank ?

De minister-president antwoordt dat dit VRK van 25 miljoen frank een startkrediet is. Momenteel worden de verschillende uitvoeringsbesluiten van het Grinddecreet voorbereid (onder meer inzake de samenstelling van het Grindcomité, de Subcomités, nl. het Herstructurerings- en Sociaal Comité, de Alternatieve opdrachten, de herziening van de gewestplannen, enquête bij de bedrijven met betrekking tot de quotabepaling van de grindreserves). In totaal moeten 26 uitvoeringsbesluiten worden genomen waarna de oprichting van het Grindfonds begrotingstechnisch zal worden ingevuld. De eerste grindheffingen zullen eind 1994 worden ingesteld.

4.5. Overheid ten dienste van de Economie

4.5.1. Het economisch overheidsinitiatief

4.5.1.1. Controle op het overheidsinitiatief

— Herstructurering GIMV, Gimvindus, VHM, KS, LIM, SIM

De heren G. Vermassen en J. Olaerts refereren naar de besluiten van de KS-Onderzoekscommissie die onder meer de afschaffing van de LIM en de SIM vooropstelden. In het belang van Limburg wensen zij een volledige stand van zaken te bekomen over de SIM, LIM, PWL, Fenix-project, KS. Tevens wensen zij te vernemen of reeds actief wordt gewerkt aan de herstructurering van deze instellingen.

De heer G. Vermassen stelt vast dat na het beëindigen van de werkzaamheden van de KS-Onderzoekscommissie tevens de oprichting werd aangekondigd van een Limburgse Reconversie maatschappij.

Wat de vernieuwde opdrachten van KS betreft, stelt spreker vast, dat deze beperkt zullen worden tot de kerntaken, namelijk de sanering van de mijnterreinen en de opvolging van het sociale luik van KS voor de mijnwerkers. De afschaffing van de SIM zal leiden tot twee reconversievormen, namelijk een economische reconversie en een sociale reconversie. Wie zal deze sociale reconversie doorvoeren vermits de economische reconversie zal doorgevoerd worden door de nieuwe opvangmaatschappij.

Minister L. Van den Brande antwoordt dat inzake de herstructurering van GIMV, Gimvindus, VHM, KS, LIM en SIM reeds een aantal concrete afspraken zijn gemaakt en verwijst naar de verklaring hierover afgelegd in de KS-Onderzoekscommissie. Er dient gestreefd naar een herkenbare opsplitsing tussen GIMV, Gimvindus en Vlaamse Milieuholding. Alhoewel de activiteiten van Gimvindus een uitdovend karakter hebben, zullen de genomen engagementen worden uitgevoerd. Het takenpakket van KS zal afgeslankt worden. De KS-participaties die geen verband houden met de sanering van de mijnterreinen en de afwikkeling van het sociale luik worden overgeheveld naar de opvangmaatschappij. De opdrachten van de LIM zullen georiënteerd worden op het toekomstig participatiebeleid.

De minister-president gaf aan de GIMV en Gimvindus, KS en LIM de opdracht ter zake een technisch rapport op te stellen. Dit rapport is thans voorgelegd. Op basis hiervan zullen de heren B. Stouthuyzen, voorzitter van de PWL, A. Deleze, voorzitter van de raad van bestuur van KS en de heer Delanghe, voorzitter van de LIM een technisch syntheserapport opstellen. Vanaf 15 november 1993 wordt concreet gestart met de uitbouw van een juridische herstructurering van de verschillende maatschappijen en de hertekening van hun taakverdeling.

De minister-president besteedt, mede in het licht van de resultaten van de KS-Onderzoekscommissie grote aandacht aan de verhoging van de transparantie in de verschillende geldstromen tussen GIMV, Gimvindus en de Vlaamse Milieuholding en hun verschillende dochtermaatschappijen. De minister-president stelt dat de voorkeur wordt gegeven aan de oprichting van drie basisvennootschappen.

De minister-president merkt dat er in de toekomst wat betreft de middelen gereserveerd voor de Limburgse reconversie, een duidelijk onderscheid zich opdringt tussen de

middelen die op decretale basis worden toegekend en deze die op basis van een besluit of andere beslissing worden toegekend. Bij de eventuele decretale toekenning van bepaalde reconversiemiddelen, dringt een wijziging van het programmadecreet zich op. De minister-president is er evenwel geen voorstander van.

De minister-president licht de nieuwe samenstelling van de PWL als volgt toe :

- 4 vertegenwoordigers van de Vlaamse regering ;
- 4 vertegenwoordigers van de Provincie ;
- 2 vertegenwoordigers van de federale overheid ;
- 2 vertegenwoordigers van de Europese instanties.

Deze 12 leden zijn stemgerechtigd. Daarenboven zijn in de PWL nog een aantal adviserende leden opgenomen, die niet-stemgerechtigd zijn, namelijk de sociale partners en de afgevaardigden van alle administraties en diensten die betrokken zijn bij het reconversiebeleid en het Toekomstcontract Limburg.

Het bevoegdheidsdomein van de PWL wordt aanzienlijk verruimd. De PWL zal in haar economische opdracht tevens een advies verlenen over de concrete invulling van de voorgestelde herstructurering.

Inzake de SIM benadrukt de minister-president dat elk van de bevoegde Administraties ter zake zijn verantwoordelijkheid zal opnemen. Bij de opstarting van de SIM was de VDAB nog niet operationeel. De VDAB en de Administratie Onderwijs zullen de taken van de SIM op zich nemen.

Vervolgens merkt de heer H. Olaerts op dat ook de BLM aandacht verdient. Hierop zal nauwlettend worden toegekeken.

De minister-president beaamt dat er omtrent de opdrachten van de BLM nog onduidelijkheid heerst. Ter zake zullen de engagementen van de BLM ten aanzien van de SIM worden nagekomen. Op basis van een voorbereidende vergadering met de PWL, zal vóór eind 1993 een interministerieel overleg worden georganiseerd.

De minister-president looft de werking van BLM. Zonder de inzet van BLM zouden een aantal waardevolle taken, los van de bevoegdheid van de Administratie Onderwijs en VDAB, niet meer vervuld zijn. BLM dient in zijn uitstekende werking te worden bevestigd, eventueel in een aangepaste vorm.

De heer H. Olaerts wenst te vernemen of de huidige omkadering van BLM wordt behouden. De minister-president beaamt dit.

De heer P. Deprez en C. Lisabeth stellen nog bijkomende vragen met betrekking tot de samenstelling van de raden van bestuur van de vernieuwde overheidsholdings en de mogelijke decretale wijzigingen.

De heer P. Deprez citeert een alinea uit de Beleidsbrief die luidt als volgt. "Wat de GIMV betreft, is het essentieel dat deze instelling zich opnieuw tot haar kerntaken zou beperken, met name het stimuleren van activiteiten die de normale werking van de markt niet voortbrengt. Deze activiteiten betreffen vooral investeringsprojecten met een langer tijdsperspectief en een hogere risicograad dan in de markt voorhanden is. „ (Stuk 418 (1992-1993) — Nr. 1, blz. 36).

De heer P. Deprez wijst erop dat er vanuit het Vlaamse Gewest aan de GIMV geen dotatie meer wordt toegekend.

De minister-president antwoordt dat inzake de decretale wijzigingen die ingevolge de juridische herstructurering van de overheidsholdings dienen doorgevoerd te worden een werkgroep werd opgericht. Het belangrijkste aandachtspunt is de heroriëntering van de samenstelling van de aandelenportefeuilles van de GIMV, als overheidsholding en van de houdstermaatschappijen. Dit gelet op het verhoogde risico, de langetermijnbelegging en het wegvallen van de subsidie door het Vlaamse Gewest. Hiervoor zullen compensaties moeten worden gezocht.

Op aandringen van de heer C. Lisabeth inzake een spoedige samenstelling van de raden van bestuur van de overheidsholdings belooft de minister-president de nodige spoed. De heer C. Lisabeth beklemtoont eveneens het belang van het door de Vlaamse regering aangekondigde overleg in de SERV inzake de beheerscontracten die de Vlaamse regering afsloot met de raden van bestuur van de verschillende overheidsholdings en de SERV. Hij stelt voor hierover aan de Commissie de nodige informatie te verstrekken. De minister-president gaat hiermede akkoord.

4.5.2. Verbetering van de dienstverlening aan bedrijven

De heer S. De Clerck stelt vast dat het leercontract leidt tot verhoogde tewerkstellingskansen. Nochtans komt het stelsel van het leercontract in de verdrukking door de formule van deeltijds werken — deeltijds leren, omwille van een gedifferentieerde behandeling op het vlak van de sociale zekerheid. De koppeling van een leercontract en het doorlopen van een stagecontract in de onderneming opent het recht op werkloosheidsvergoeding, in tegenstelling met het leercontract.

De belangstelling voor de eerder klassieke, doch waardevolle opleidingsvorm van het leercontract is tanend. Hij betreurt dit en pleit voor een aantal ondersteunende maatregelen en een studie ter zake door het VIZO. Hierop dringt de heer P. Deprez aan op een betere afstemming van beroepsopleiding, onderwijs en arbeidsmarkt.

Dubbelgebruik, leemtes en elkaar overlappende structuren dienen geweerd. Hij dringt hij aan op een doorgezette aandacht voor IKZ (Integrale Kwaliteitszorg). Inzake de neerwaartse trend in de leercontracten belooft de minister-president gedetailleerde cijfers. Deze zullen in bijlage van het verslag worden opgenomen. (Bijlage 4). Tevens wordt getracht om een betere coördinatie tussen ondernemersopleiding-VDAB en het onderwijs voor sociale promotie na te streven, met als doel de specifieke behoeften zo doelmatig mogelijk in te vullen.

De minister-president antwoordt dat dient gestreefd naar de versterking van de ondernemersopleiding bij het VIZO. Om de opleidingen beter af te stemmen op de noden van de bedrijfswereld, is een beheerscontract met het VIZO in voorbereiding.

4.6. Klemtonen in de Begroting Economie voor 1994

4.61. Algemene evolutie van de begroting

	FEERR- GO	FEERR- KMO	FIOV + IWT	Fonds Koop- vaardij	Econo- misch beleid (*)	Totaal
1990	9.725	4.600	1.658	6.600	10.471,9	33.854,9
1991	7.200	5.250	2.890	3.000	12.925,5	30.115,6
1992	5.000	5.000	2.976	3.200	10.864,4	27.290,4
1993	3.700	4.874	2.785	-	6.901,3	18.260,3
1994	2.300	3.407,5	3.400	-	10.901,5	20.009

(*) Algemeen Economisch beleid (51.1) — Energie -51.5) — Natuurlijke rijkdommen (51.6) — Industriële vernieuwing (51.7) en Extern Economisch beleid (51.9)

4.62. De grote herschikkingen in 1994

De heren J. Lenssens en C. Lisabeth stellen vast dat de reeds eerder aangekondigde trendbreuk, namelijk de vermindering van de vastleggingsmachtigingen van de Fondsen voor de Economische Expansie en Regionale Reconversie zich verder doorzet. De budgettaire beleidsruimte die hiervoor vrijkomt, wordt aangewend voor de verbetering van de omgevingsfactoren, onder meer versnelde uitvoering van een aantal infrastructuurwerken en een verhoging van de middelen voor het wetenschappelijk onderzoek en exportbevordering.

Inzake het wetenschapsbeleid ervaart de heer J. Lenssens deze verhoogde financiële inspanning als positief. Hij merkt op dat zich in de Europese context en zelfs op het mondiale vlak een verschuiving van arbeid en markten scherp aftekent.

De hiermee gepaard gaande collectieve verarming en verschrping van het industriële weefsel, kan slechts gestabiliseerd worden door een verhoging van de toegevoegde waarde van de export. Met deze gewijzigde context zal, binnen de beschikbare budgettaire enveloppe, zowel op het regionale als het federale niveau ter dege rekening moeten worden gehouden. Ook aan de buitenlandse marktprospectie dient meer aandacht besteed te worden. Spreker steunt de beleids-opties zoals deze zijn vertolkt in de begroting 1994.

De heer C. Lisabeth merkt vervolgens op dat de begroting Economie in de globale budgettaire massa van de Vlaamse Gemeenschap slechts een gering percentage vertegenwoordigt, namelijk 4,1 % of ± 27 miljard frank. Nochtans opent een selectieve besteding van dit budget vele mogelijkheden.

Ook met een bescheiden budget kan een doelgericht beleid worden gevoerd. Wel betreurt hij dat er geen duidelijk inzicht is gegeven tussen de beleidsvisies en de precieze aanwending van de desbetreffende kredieten. Hij stelt vast dat de globale stijging van het budget economie in 1994 het gevolg is van een reeks belangrijke bijkomende uitgaven, onder meer

— de uitvoering van de Vlaamse Werkgelegenheidsconferentie waarvoor op de begroting economie een nieuw krediet van 1.236 miljoen frank werd ingeschreven (b.a. 01.01, Programma 5 1 . 1 , 0. A. 51) voor allerhande uitgaven in het kader van de deeltijdsarbeid ;

— de pensioenwachtvergoedingen KS voor de mijnwerkers die in 1994 opnieuw ten laste vallen van de Vlaamse begroting (b.a. 34.03, Programma 51.1, O.A. 51 : 1.173,8 miljoen frank) ;

— de aflossing van de rentelasten van het consortiumkrediet dat op 16 juli 1987 werd afgesloten voor de financiering van de herstructurering van KS (b.a. 51.03, Programma 51.1, O.A. 51 : 3.139 miljoen frank).

De minister-president treedt dit bij.

De heer J. Laverge stelt vast dat het krediet ingeschreven in b.a. 41.08 — “Dotatie aan de dienst met afzonderlijk beheer F.I.O.C .”, Programma 51.9, O.A. 51, is gestegen tot 136,7 miljoen frank (1993 : 65 miljoen frank).

Deze verdubbeling van de kredieten moet het aantrekkingsbeleid voor buitenlandse investeerders dynamiseren onder meer door de aanwerving van bijkomende prospectoren.

De heer J. Laverge merkt op dat de return van deze financiële inspanning op het vlak van de werkgelegenheid, nooit werd geëvalueerd. Voorts vraagt hij zich af of het wel zinvol is om FIOC als een afzonderlijke dienst in te richten. Kan niet eerder gedacht worden aan de integratie van FIOC in de VDBH, weliswaar als een aparte cel ?

Spreker, hierin bijgetreden door de heren H. Candries en L. Bril, dringt aan op overleg tussen de VDBH en FIOC inzake de uitwisseling van buitenlandse prospectoren. De heer H. Candries stelt voor om een evaluatie door te voeren van het beleid van de VDBH en de samenwerking met het FIOC. De heer J. Laverge pleit voor goede eigentijdse samenwerkingsverbanden inzake uitwisseling van prospectoren.

De heer C. Lisabeth refereert naar de opmerking van het Rekenhof inzake b.a.34.03, Programma 51.10, O.A. 51) (Stuk 17 (1992-1993) — Nr. 1, blz. 7)

Het Rekenhof merkte op dat in programma 51.10, drie niet-gereguleerde toelagen worden voorzien die niet uitsluitend door het Vlaamse Gewest moeten worden betaald, maar waarbij ook Gimvindus moet worden betrokken, namelijk onder meer BA 34.03, Pensioenwachtvergoedingen KS.

Spreker vraagt wie deze financiële last draagt.

De heer C. Lisabeth merkt op dat enkel de intrestlasten door het Vlaamse Gewest worden gedragen. Uit de doorgevoerde herschikkingsoperaties in verband met het beheer van de financiële vaste activa in de gewezen nationale sectoren, vloeit ook het engagement van de Vlaamse regering voort om de schuld van het consortiumkrediet (Consortiumkrediet Gimvindus — Rentelasten : b.a. 51.03, programma 51.10, O. A. 51) volledig over te nemen van Gimvindus. De openstaande schuld van Gimvindus aan het Vlaamse Gewest heeft een vaste aflossingstabel die overeenstemt met de kapitaalaflissing van het consortiumkrediet. Spreker verwijst naar een opmerking van het Rekenhof (Stuk 17 (1992-1993) — Nr. 1, blz. 7) ter zake. Het Rekenhof stelde de vraag of de delging van de intrestlasten eveneens de kapitaalsaflossingen impliceerde.

B. INDICATIEVE STEMMINGEN

De aan de Commissie toegewezen decreetsbepalingen binnen het bevoegdheidsdomein van de minister-president L. Van den Brande, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe betrekkingen, worden aangenomen met 9 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

Met eenzelfde stemming verklaart de Commissie dat het haar toegewezen gedeelte van de administratieve begroting conform is met de inhoud en de doelstelling van de algemene uitgavenbegroting.

De verslaggever,

P. DEPREZ.

De voorzitter,

J. LAVERGE

BIJLAGEN

BIJLAGE 1

Cijfergegevens over de overheidssteun aan KMO's die omwille
van milieuredenen tot herlokalisatie worden gedwongen

De herlokalisatiepremie werd pas in de eerste helft van 1993 ingevoerd. In de begroting voor 1993 is een krediet ingeschreven van 250 miljoen frank. Gedurende de eerste 9 maanden van 1993 werd reeds voor een bedrag van ø 50 miljoen frank steun verleend. Een groot aantal dossiers waarvoor nog geen milieuvergunning werd afgegeven worden nog in beraad gehouden.

In de begroting voor 1994 is eveneens een krediet van 250 miljoen frank ingeschreven.

BIJLAGE 2

Cijfergegevens over de overheidssteun aan
startende ondernemingen

In de loop van 1992 werd voor een bedrag van \pm 230 miljoen frank steun verleend op een totaal investeringsbedrag van \pm 3,3 miljard frank.

In de begroting voor 1993 is een krediet ingeschreven van 250 miljoen frank. Het toegekende bedrag is niet bekend aangezien slechts éénmaal per jaar deze cijfergegevens worden verzameld.

In de begroting voor 1994 is eveneens een krediet van 250 miljoen frank ingeschreven.

BIJLAGE 3

Overzicht van de uitvoering van het impulsgebiedenbeleid
voor de luiken “specifieke acties,, en “infrastructuur,,

OVERZICHT VAN DE DOOR DE STREEKCOMMISSIES INGEDIENDE PROJECTEN

MEETJESLAND

AARD & BENAMING PROJECT	INGEDIENDE IMPULSSTEUN	GOEDGEKEURDE IMPULSSTEUN
1. LUIK INFRASTRUCTUUR		
- Bedrijvencentrum Meetjesland	5.000.000	5.000.000
- Industrierrein Maldegem	19.124.000	19.124.000
- Industrierrein Eeklo	9.000.000	9.000.000
- Industrierrein Eeklo-Nieuwendorpe (Ontsluiting)	2.000.000	2.000.000
- Industrierrein Maldegem (Ontsluiting)	316.000	316.000
II. LUIK SPECIFIEKE ACTIES		
- TOERISME :		
- Uitbouw van het domein Hemelrijk te Knesselare	8.500.000	8.500.000
- Voor- en naschoolse kinderopvang Knesselare	2.250.000	2.250.000
- Hertenfokkerij als studiecentrum	10.403.750	10.403.750
- Plato Meetjesland	5.640.000	5.640.000
- Opleiding arbeidsmarkt i.s.m. VDAB, VIZO, v.z.w. TIMBO	3.622.500	3.622.500
- Eeklo aankoop gewestelijk VVV-kantoor	2.922.000	2.922.000
- Bouw & inrichting onderhoudswerkplaats Maldegem	1.773.440	1.773.440
- Onderzoek naar hoevetoerisme	643.000	643.000
- Jeneverhuis Van Hoorebeke	6.000.000	6.000.000
- Bouw van een sporthotel te Eeklo	5.031.000	5.031.000
- Zakenburen - bedrijvencontactdag Meetjesland	510.000	
- Meetjesland 2002	1.445.000	1.445.000
- Opzetten van een leenbedrijf	400.000	400.000
- Promotie toeleveringsactiviteiten KMO	603.100	
- Impulsfonds voor milieu-auditing	5.000.000	
- Milieu-advies voor KMO's	648.125	
- Informatiedatabank	9.208.310	
Beschikbaar budget Luik Infrastructuur	63.374.000	BEF
Ingediende projecten	35.440.000	BEF
Door de minister goedgekeurde projecten	35.440.000	BEF
Beschikbaar budget Luik Specifieke Acties	51.321.000	BEF
Ingediende projecten	64.600.225	BEF
Door de minister goedgekeurde projecten	48.630.690	BEF

OVERZICHT VAN DE DOOR DE STREEKCOMMISSIES INGEDIENDE PROJECTEN

HAGELAND

AARD & BENAMING PROJECT	INGEDIENDE IMPULSSTEUN	GOEDGEKEURDE IMPULSSTEUN
1. LUIK INFRASTRUCTUUR		
- Uitrusting industrierrein te Tienen	6.000.000	6.000.000
- Multifunctioneel gebouw te Diest	14.908.833	14.908.833
- Uitbreiding bedrijvencentrum te Tienen	3.400.000	3.400.000
- Industrierrein Landen	11.250.000	11.250.000
- Uitbreiding multifunctioneel gebouw te Diest	13.689.000	13.689.000
- Diest Oude Turnhoutse Baan	9.000.000	9.000.000
II. LUIK SPECIFIEKE ACTIES		
- TOERISME : Hagelands Atelier voor Milieu & Toerisme	4.471.546	4.471.546
- TOERISME : Toeristisch recreatief plan Scherpenheuvel-Zichem	1.840.932	1.840.932
- TOERISME : Inrichting spoorweg zate als wandel-, fiets- en ruiterspad	18.359.200	18.359.200
- TOERISME : Multi disciplinair archeologisch onderzoek in Zoutleeuw	9.000.000	9.000.000
- TOERISME : Promoten van Hagelandse streekspecialiteiten	3.150.000	3.150.000
- TOERISME : Regionaal landschap Hageland - Pilootgebied Demervallei	9.499.417	9.499.417
- TOERISME : Toeristisch-recreatief Streekcentrum hageland te Zoutleeuw	10.000.000	10.000.000
- TOERISME : Toeristisch streekcentrum Regionaal steunpunt Diest	1.499.300	1.499.300

AARD & BENAMING PROJECT	INGEDIENDE IMPULSSTEUN	GOEDGEKEURDE IMPULSSTEUN
TOERISME : Uitbouw van het natuur- en water-recreatiedomein „De Beemden” te Landen	7.000.000	7.000.000
Milieu- en instructiecentrum voor land- en tuinbouw te Zoutleeuw	6.035.000	6.035.000
Uitbreiding Centrum voor Basiseducatie Hageland	12.000.000	12.000.000
Hagelandse Infobeurs (promotie v.d. regio)	240.000	240.000
Sensibilisering i.v.m. studietoelagen en aanbodbank jobstudenten	3.463.755	3.463.755
Studie over de huisvesting en de bejaarden-voorzieningen in het Hageland	2.400.000	2.400.000
PLATO Hageland Impuls	1.800.000	1.800.000
Buitenschoolse kinderopvang Hageland	8.196.000	8.196.000
Bedrijfsleidersbegeleiding bij geïntegreerde fruitteelt	2.400.000	2.400.000
Stimuleringscel voor starters en groeiende ondernemingen	2.660.000	2.660.000
TOERISME : Uitbouw van het provinciedomein „Het Vinne” te Zoutleeuw	5.000.000	5.000.000
TOERISME : Regionaal Toeristisch Archeologisch Centrum van het Hageland	1.800.000	1.800.000
TOERISME : Toeristische routes Hageland	4.591.000	4.591.000
TOERISME : Toeristische promotiecampagne Hageland	6.300.000	6.300.000
TOERISME : Project voor de ontwikkeling van het hoeve- en plattelandstoerisme	715.000	715.000
Eerstelijnsadvies en begeleiding voor starters en doorgroeiers in het Hageland	1.600.000	1.600.000
Kleine landschapselementen		
Toeleveringsprojecten Zakenburen Hageland	1.720	
<hr/>		
Beschikbaar budget Luik Infrastructuur		69.632.000 B E F
Ingediende projecten		58.247.833 BEF
Goedgekeurde projecten		58.247.833 BEF
Beschikbaar budget Luik Specifieke Acties		151.926.000 BEF
Ingediende projecten		125.741.150 B E F
Goedgekeurde projecten		124.021.150 BEF

OVERZICHT VAN DE DOOR DE STREEKCOMMISSIES INGEDIENDE PROJECTEN

ZENNEVALLEZ

AARD & BENAMING PROJECT	INGEDIENDE IMPULSSTEUN	GOEDGEKEURDE IMPULSSTEUN
I. LUIK INFRASTRUCTUUR		
- Verbeteren van de kleine Emile Pathestraat Drogenbos	1.000.000	1.000.000
- Sanering van de Bruyckerweg en Anderlechtstraat te Drogenbos	9.365.334	9.365.334
- Aanleg wegenis en riolering in de industriezone „De Bempt” Stallestraat	12.452.000	
- Sanering ambachtelijke bedrijven en KMO's Huizingen	5.934.071	
- Ontsluiting ambachtelijke zone Huizingen	2.844.100	
- Sanering De Bruyckerweg en Anderlechtstraat te Drogenbos (2)	776.131	776.131
- Aanleg wegenis en riolering in de industriezone “De Bempt” Stallestraat — Ontsluiting Grote Baan	3.920.000	3.920.000
II. LUIK SPECIFIEKE ACTIES		
- TOERISME : Recreatie Zennevallei-streek-produkten & gastronomie	3.800.000	3.800.000
- TOERISME : Realisatie regionaal landschap	12.500.000	12.500.000
- TOERISME : Kartonfabriek Winderickx-Heri semolen	9.700.000	9.700.000
- TOERISME : Streekstudiecyclus Zenne, Zuun en Zoniën	237.500	237.500
- TOERISME : Aanleg van een voetgangersbrug over de Zenne	2.000.000	2.000.000
- Milieubeleidsplan Water St. Pieters-Leeuw	424.125	424.125
- Bedrijfsbegeleiding bij omschakeling van landbouwbedrijven naar tuinbouw	283.873	283.875
- Impuls : Onderzoeksprogramma ter ontwikkeling		

AARD & BENAMING PROJECT	INGEDIENDE IMPULSSTEUN	GOEDGEKEURDE IMPULSSTEUN
van sociale informatiesystemen	2.300.000	2.300.000
- Structuurstudie impulsgebied Zennevallei	500.000	500.000
- Plato Zennevallei	6.846.000	6.846.000
<hr/>		
Beschikbaar budget Luik Infrastructuur	53.839.000	BEF
Ingediende projecten	36.291.636	BEF
Door de minister goedgekeurde projecten	15.061.465	BEF
Beschikbaar budget Luik Specifieke Acties	45.657.000	BEF
Ingediende projecten	38.591.500	BEF
Door de minister goedgekeurde projecten	38.591.500	BEF

OVERZICHT VAN DE DOOR DE STREEKCOMMISSIES INGEDIENDE PROJECTEN

ZUID-OOST-VLAANDEREN

AARD & BENAMING PROJECT	INGEDIENDE IMPULSSTEUN	GOEDGEKEURDE IMPULSSTEUN
1. LUIK INFRASTRUCTUUR		
- KMO-zone Ketegemstraat te Borsbeke	600.000	600.000
- Ontsluitingsweg KMO-zone Ketegem/Borsbeke	1.400.000	1.400.000
- Sanering Animalia te Denderleeuw	1.678.864	1.678.864
- Herzele: uitrusting/sanering van de KMO-zone Hoogstraat	6.300.000	6.300.000
- Geraardsbergen: aanleg ontsluitingsweg „De Gavers”	4.854.209	4.854.209
- industrieterrein in Geraardsbergen-Schendelbeke	10.125.000	10.125.000
- Industrieterrein Brake1	10.800.000	
- Uitrusting van het bedriijvencentrum Ketegem-Borsbeke	4.959.000	
- Industrieterrein Geraardsbergen-Ophasselt	8.910.000	
- Multi-functioneel gebouw	8.000.000	8.000.000
- Ontdubbeling fietspad langs Rijksweg N 405	9.857.000	9.857.000
- Aanleg fietspad Kampstraat	3.120.000	3.120.000
- Aanleg ontsluitingsweg en parking centrum Brake1	2.038.292	
II. LUIK SPECIFIEKE ACTIES		
- Kinderopvang Denderleeuw (1ste jaar)	1.650.000	1.650.000
- PLATO Z-O Vlaanderen	5.340.000	5.340.000
- TOERISME : - Landschapswerken Rijdmeersch	7.500.000	7.500.000
- TOERISME : - Natuurreservaat De Rietbeemd	176.000	176.000
- TOERISME : - Stads kern vernieuwing	16.581.650	16.581.650
- TOERISME : - Hoevetoerisme	209.600	209.600
- TOERISME : - Uitvoering laatste fase van de verbouwing van de hoeve „t Schipken” tot jeugdherberg	10.289.653	10.289.653
- TOERISME : - Aanleg wandel- en ruiterspad te Brake1	2.000.000	2.000.000
- TOERISME : - Aanleg wandelpad „De Gaver”	3.827.831	3.827.831
- Deelproject eetbare tuinbouwproductie	2.000.000	2.000.000
- Aanleg caravanpark De Gavers	16.431.000	16.431.000
- Kinderopvang Herzele	2.400.000	2.400.000
- Kinderopvang Denderleeuw (2e jaar)	3.150.000	3.150.000
- Fietspad oude trambedding tussen Herzele en St. Lievens-Esse	4.500.000	
- Impulsfonds voor milieu-auditing (GOMOV-project)	5.000.000	
- Milieu-advies voor KMO's	810.157	
- Impulspaviljoen TREF 93	650.000	
- Voorstudie en ontwerp BCA's	650.000	650.000
<hr/>		
Beschikbaar budget Luik Infrastructuur	100.749.000	BEF
Ingediende projecten	72.642.365	BEF
Door de minister goedgekeurde projecten	45.935.073	BEF
Beschikbaar budget Luik Specifieke Acties	81.588.000	BEF
Ingediende projecten	83.165.891	BEF
Door de minister goedgekeurde projecten	72.855.734	BEF

OVERZICHT VAN DE DOOR DE STREEKCOMMISSIES INGEDIENDE PROJECTEN

DENDERMONDE-ST.-NZKLAAS

AARD & BENAMING PROJECT	INGEDIENDE IMPULSSTEUN	GOEDGEKEURDE IMPULSSTEUN
1. LUIK INFRASTRUCTUUR		
- Sanering Kleine Dam Oude Vismijn Lokeren	7.949.000	7.949.000
- Multifunctioneel gebouw te Dendermonde	15.000.000	15.000.000
- Uitbreiding wegenis industriepark Rozen	827.562	827.562
deel 1: Bobijnerslaan — deel 2 : kaarderslaan	778.457	778.457
- Wegeniswerken Klipsenstraat	460.000	460.000
- Industrierrein TTS Temse 7e fase	15.412.500	15.412.500
- Industrierrein zone d'Helst Lebbeke	5.310.990	
- Industrierrein Hoogveld 6e fase	14.062.500	14.062.500
- Industrierrein Zwaarveld Hamme	13.500.000	13.500.000
- Openbare verlichting industriezone Zwaarveld Hamme	1.041.000	
- Industrierrein TTS Temse watervoorziening	2.106.000	
- Industrierrein TTS Temse E 17 Noord	7.034.625	
- Industrierrein TTS Temse E 17 Zuid	3.780.000	
- Aanleg ambachtelijke zone d'Helst Lebbeke	485.000	
- Aftakking Waaslandbaan	1.905.000	
- Sanering industrierrein Baasrode West	5.904.000	5.904.000
- Industripark N 70 Lokeren (ontsluiting)	840.000	840.000
- Industrierrein Temse TTS (ontsluiting)	1.683.500	
- Industrierrein Temse wegenis en rioleringswerken	1.120.000	
- Wegenis en rioleringswerken industriepark Lokeren E17/3 1ste fase	9.236.000	
- Verplaatsen spoorwegovergang industrierrein E 17/3	489.000	489.000
II. LUIK SPECIFIEKE ACTIES		
- Plato	12.832.000	12.832.000
- Uitbouw Scheikundig Centrum Lokeren	4.000.000	4.000.000
- Milieucoördinator intercommunale Land van Waas	3.675.000	3.675.000
- Opbouw en uitrusting van ontmoetingsplaats en onderwijscentrum te Zele	3.500.000	3.500.000
- Buitenschoolse Kinderopvang Dendermonde	3.846.000	3.846.000
- Buitenschoolse Kinderopvang Temse	3.846.000	3.846.000
- Buitenschoolse Kinderopvang Lokeren	3.846.000	3.846.000
- Buitenschoolse Kinderopvang Zele	3.846.000	3.846.000
- Studie Sanering zone Briel te Baasrode (GOM-project)	398.650	398.650
- Doe zaken met je buurman	4.950.000	4.950.000
- Evaluerend onderzoek m.b.t. het impulsgebied Dendermonde-St.-Niklaas	1.225.000	1.225.000
- Uitbouw polyvalent onderwijs en vormingscentrum Lokeren	25.000.000	25.000.000
- Teelt- en bedrijfseconomische begeleiding van startende en gevestigde sierteeltbedrijven	2.400.000	2.400.000
- Teelt- en bedrijfseconomische begeleiding van startende en gevestigde groententeelt en akkerbouwbedrijven	2.400.000	2.400.000
- TOERISME : Haalbaarheidsstudie plattelands-toerisme	380.200	380.200
- TOERISME : Dia-apparatuur Molsbroek	378.044	378.044
- TOERISME : Herwaardering natuurwaarden Lebbeke	105.000	105.000
- TOERISME : Sint Alexiusbegijnhof Dendermonde	2.873.666	2.873.666
- TOERISME : Oeverversteving en ontsluiting Donkmeer	7.019.942	7.019.942
- TOERISME : Aankoop fietspad Lokeren	802.000	802.000
- TOERISME : Verbouwingswerken gebouw markt 2 tot infokantoor van de toeristische dienst	1.135.247	1.135.247
- Bodemonderzoek kwikverontreiniging Lokeren	430.000	
- Milieudeskundige ondersteuning van de landbouwsector	4.900.000	
- Opmaak van een grootschalige basiskaart Berlare-Lokeren-Zele	12.762.000	
- Opleiding van jonge ondernemers	2.000.000	2.000.000
- Schakelproject migranten — zelfstandige ondernemers	1.750.000	1.750.000
- Impulsfonds voor milieu-auditing	20.000.000	

Beschikbaar budget Luik	158.519.000	BEF
Ingediende projecten	108.925.134	BEF
Door de minister goedgekeurd	75.223.019	BEF
Beschikbaar budget Luik Specifieke Acties	177.497.000	BEF
Ingediende projecten	120.800.749	BEF
Door de minister goedgekeurd	92.208.479	BEF

OVERZICHT VAN DE DOOR DE STREEKCOMMISSIES INGEDIENDE PROJECTEN

HEZST OID BERG

AARD & BENAMING PROJECT	INGEDIENDE IMPULSSTEUN	GOEDGEKEURDE IMPULSSTEUN
1. LUIK INFRASTRUCTUUR		
- Heistse Hoek Ontsluiting	6.400.000	6.400.000
- KMO-zone Berlaar — Misstraat	17.741.000	
- Industrierrein Heist o/d Berg — Heistse Hoek	15.736.000	
- Muggenberg industrierrein Putte	13.590.000	
- Sanering vervallen terreinen Putte „Klein Boom”	18.900.000	18.900.000
- Klein Boom multi-functioneel gebouw	3.700.000	3.700.000
II. LUIK SPECIFIEKE ACTIES		
- Buitenschoolse kinderopvang Berlaar	1.711.640	1.711.640
- Buitenschoolse kinderopvang Heist o/d Berg	2.785.300	2.785.300
- Restauratie + uitbouw doeme in Hof van Riemen	28.776.853	28.776.853
- Impulsmap van het Impulsgebied	155.890	155.890
- Impulsopvang Nijlen	1.579.861	

Beschikbaar budget Luik Infrastructuur	102.198.000	BEF
Ingediende projecten	76.067.000	BEF
Door de minister goedgekeurd	29.000.000	BEF
Beschikbaar budget Luik Specifieke Acties	43.182.000	BEF
Ingediende projecten	35.113.544	BEF
Door de minister goedgekeurd	33.533.683	BEF

OVERZICHT VAN DE DOOR DE STREEKCOMMISSIES INGEDIENDE PROJECTEN

RUPELSTREEK

AARD & BENAMING PROJECT	INGEDIENDE IMPULSSTEUN	GOEDGEKEURDE IMPULSSTEUN
1. LUIK INFRASTRUCTUUR		
- BEDRIJVENPARK „De Veert”	13.950.000	13.950.000
- Nijverheids- en kantoorinrichtingen tussen de beide Kanaalarmen te Klein-Willebroek	16.000.000	16.000.000
- Sanering vervallen terreinen Rumst	9.156.687	
- Inplanting beschutte werkplaats	6.751.000	6.751.000
- Ontsluiting terrein Rumst	7.325.350	7.325.350
- Weg en rioleringswerken Vrijheidshoek Boom	2.302.000	2.302.000
II. LUIK SPECIFIEKE ACTIES		
- TOERISME : Provinciaal Recreatiecentrum Rupelstreek	15.984.000	15.984.000
- TOERISME : – Sint-Bernardsabdij te Hemiksem	16.000.000	16.000.000
- Kinderopvang Hemiksem	900.000	900.000
- Kinderopvang Rumst	900.000	900.000

Beschikbaar budget Luik Infrastructuur	74.917.000	BEF
Ingediende projecten	55.485.037	BEF
Door de minister goedgekeurde projecten	46.328.350	BEF
Beschikbaar budget Luik Specifieke Acties	60.668.000	BEF
Ingediende projecten	33.784.000	BEF
Door de minister goedgekeurde projecten	33.784.000	BEF

OVERZICHT VAN DE DOOR DE STREEKCOMMISSIES INGEDIENDE PROJECTEN

OOSTENDE-BLANKENBERGE

AARD & BENAMING PROJECT	INGEDIENDE IMPULSSTEUN	GOEDGEKEURDE IMPULSSTEUN
I. LUIK INFRASTRUCTUUR		
- Uitrusting van het luchthavengebonden industrie- terreinen interne wegeaanleg	17.300.000	17.300.000
- Oprichting doorgangsgebouwencomplex te Oostende	15.000.000	15.000.000
- Uitrusting industriezone Klokhofstraat	17.900.000	17.900.000
- Aanvulling wegeaanleg luchthavengebouwen activiteiten	23.000.000	
- Uitrusting ambachtelijke zone Noord-Ede te Bredene	24.165.000	
- Bedrijvencentrum Regio Oostende	5.000.000	
- Ontsluiting luchthavengebonden industr. Oostende	35.400.000	
- Ontsluiting ambachtelijke zone Noord-Ede Bredene	3.060.000	
LUIK SPECIFIEKE ACTIES		
- Impactstudie renovatie Zeehaven Oostende	7.497.000	7.497.000
- M.E.R. uitbreiding luchthaven Oostende	3.361.350	3.361.350
- Promotiefonds luchthaven Oostende	5.000.000	5.000.000
- Voor- en naschoolse kinderopvang Oostende	2.500.000	2.500.000
- Reconversiemogelijkheden voor de landbouw	1.925.000	1.925.000
- Haalbaarheidsstudie aquacultuur Oostende	800.000	800.000
- TOERISME : Uitkerkse Polder	6.000.000	6.000.000
- Renovatie Blankenbergse Pier	48.000.000	48.000.000
- Impulsfonds voor bedrijfsbegeleiding (GOM)	6.000.000	
<hr/>		
Beschikbaar budget Luik Infrastructuur	142.060.000	BEF
Ingediende projecten	140.825.000	BEF
Door de minister goedgekeurd	50.200.000	BEF
Beschikbaar budget Luik Specifieke Acties	87.994.000	BEF
Ingediende projecten	81.083.350	BEF
Door de minister goedgekeurd	75.083.350	BEF

BIJLAGE 4

Cijfergegevens in verband met de leercontracten

31.12.1990 :	10.067
31.12.1991 :	9.269
31.12.1992 :	8.819

Per 31.12.1993 wordt een stijging met ongeveer 10 procent verwacht.

C. TOEGEVOEGDE INTERPELLATIE VAN DE HEER F. DEWINTER TOT DE HEER L. VAN DEN BRANDE, MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, KMO, WETENSCHAPSBELEID, ENERGIE EN EXTERNE BETREKKINGEN, OVER DE ROL VAN GIMVINDUS EN DE VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE VLAAMSE REGERING IN HET FAILLISSEMENT VAN ANTWERP SHIPREPAIR

De heer J. Laverge geeft voorlezing van de brief van 28 oktober 1993 van de voorzitter van de Vlaamse Raad, waarin wordt gesteld dat na beraadslaging van het uitgebreid Bureau, werd beslist dat geen moties kunnen worden ingediend over interpellaties die worden gehouden tijdens begrotingsdebatten.

1. Uiteenzetting door de interpellant

De heer F. Dewinter stipt aan dat hij in zijn interpellatie verscheidene malen refereert naar het schrijven van de minister-president. Het lijkt interpellant dan ook nuttig om zijn brief en het antwoord van de minister-president hierop in bijlage op te nemen (Bijlagen).

Het failliet van Antwerp Shiprepair op 11 augustus kwam als een donderslag bij heldere hemel, vooral ook omdat anderhalf jaar eerder hetzelfde verdict viel dat met inlevering van lonen en allerhande maatregelen zou gepaard gaan. Bovendien was het ook een uitermate onverwachte gebeurtenis. De balansvergadering van 13 mei liet al vermoeden dat het niet de goede kant opging met de laatste scheepshersteller die Antwerpen nog restte. Nadat de overheidsholding Gimvindus amper enkele maanden voor het failliet nieuw kapitaal in het bedrijf had geïnvesteerd, leefde bij velen de hoop op. Wie investeert immers in een verloren zaak ?

In zijn brief van 21 oktober bevestigt de minister-president dat de investering 50 miljoen frank beliep. Ook de overnemer, Damen, zou geldmiddelen hebben ingebracht. Die bedragen werden tot vandaag nog niet officieel bekendgemaakt.

Bij het uiteindelijke faillissement werden een aantal punten als oorzaak aangehaald : de slechte internationale conjunctuur, de moordende concurrentie vanuit Oost-Europa, enzovoort. Ook de zogenaamde hoge kosten die het poolsysteem meebracht zouden mee aan de basis van het failliet liggen.

Met dit laatste kan het Vlaams Blok niet instemmen. De scheepsherstellingssector staat nu eenmaal voor een variabel werkaanbod, dat enkel kan worden opgevangen door een hooggeschoolde arbeidsreserve ter beschikking te houden : het poolsysteem dus. Dat wordt pas echt duur als de werknemers niet bereid zijn in te stemmen met flexibiliteit en polyvalentie. Bij de scheepsherstellers is dat niet het geval. In moeilijke tijden bleken zij eerder al bereid dubbele shiften te werken en bovendien leverden zij bij het vorige failliet vrijwillig al een groot stuk koopkracht in. Daarom zou het niet eerlijk zijn nu een faillissement te ensceneren om het poolsysteem kapot te maken. Verdere inleveringen bieden hier geen oplossing en de aandeelhouders moeten voor één keer zelf hun verantwoordelijkheid opnemen. De ware schulden van het faillissement moet men zoeken bij de aandeelhouders Damen en Gimvindus. Zij beheerden het bedrijf niet als goede huisvaders. Een aantal vennootschapsrechtelijke en sociaalrechtelijke onregelmatigheden gingen immers aan het faillissement vooraf.

De dag na het faillissement werd aan de minister-president een schrijven gericht, waarop wij anderhalve maand later antwoord ontvangen met de eerder vermelde brief. Thans wenst spreker de vragen te toetsen aan de antwoorden die het vermelde document biedt en eventueel nieuwe vragen formuleren.

Op 13 mei, toen het virtueel failliet van Antwerp Shiprepair vaststond, had Gimvindus 35 percent van de aandelen in handen. Toen de boeken werden neergelegd bleek dat Gimvindus rechtstreeks 46 percent van de aandelen controleerde en er nog eens 7 percent via de moederfirma MEC beheerste. De aandeelhoudersstructuur van Antwerp Shiprepair onderging in luttele maanden tijd dus drastische veranderingen. Plots beschikte Gimvindus over een aandelenmeerderheid. De ondernemingsraad werd hier overigens nooit van op de hoogte gebracht.

De minister-president bevestigt dit in zijn brief van 21 oktober en geeft toe dat Gimvindus bovendien nog 50 miljoen frank investeerde. Spreker stelt dat de minister-president die handelwijze verdedigt door te beweren dat er nog een overlevingskans bestond en er zodoende tijd nodig was om te herstructureren. Dat laatste is uitermate belangrijk omdat men weet waaruit die vooropgestelde herstructurering bestond. Men had het plan opgevat een tweede NV op te richten, de NV Dokinfra, waarin dan het onroerend vermogen en de concessierechten van Antwerp Shiprepair zouden worden ondergebracht. De bedoeling hiervan was duidelijk : op die manier konden immers de “gezonde,, delen van Antwerp Shiprepair worden gered ; de onderneming zou vervolgens met zijn aanzienlijk sociaal passief failliet gaan en achteraf kon men met een veel kleinere pool scheepsherstellingswerken blijven uitvoeren met een infrastructuur die van de NV Dokinfra zou worden gehuurd. Saillant detail dat spreker verder in het midden laat : de voorbereiding van deze operatie gebeurde hoogstwaarschijnlijk in overleg met een aantal topmensen van de vakbondsorganisaties, enkele weken voor het faillissement en tijdens een plezierreisje naar Singapore, aangeboden door het bedrijf zelf.

Door de snelle achteruitgang van de resultaten ging deze vlieger evenwel niet op. De verliezen stapelden zich zo snel op dat de beperkte interventiemogelijkheden waartoe de aandeelhouders van hun respectieve instanties mandaat hadden gekregen, niet konden volstaan om de continuïteit te verzekeren. Toen dat eenmaal een feit was, heeft de raad van bestuur dan maar de boeken neergelegd en dat noemt u een daad van goed bestuur.

Een goede huisvader reageert anders : als hij weet dat zijn huishouding verliezen lijdt, neemt hij maatregelen en zoekt geen toevlucht in foefjes. Dat ruikt immers naar fraude. Het enige wat de raad van bestuur kon verzinnen, was de troebele operatie waarbij Antwerp Shiprepair in een nieuwe NV zou worden ondergebracht. De “onverwachte,, verslechtering van de situatie levert nog maar eens het bewijs van slecht huisvaderschap : elke goede huisvader die in staat van faillissement verkeert, weet immers dat schuldenspiralen almaar sneller gaan draaien.

Het is niet de eerste keer dat een bedrijf waarin Gimvindus belangrijke participaties neemt — in dit geval zelfs een meerderheidsparticipatie — in een dergelijke benarde situatie terechtkomt. Hebben de Gimvindus-verantwoordelijken na Boel en KS dan nog hun lesje niet geleerd ?

In zijn eerste brief aan de minister-president vermeldde spreker tevens een aantal sociaalrechtelijke onregelmatigheden die aan het faillissement voorafgingen. Terecht merkt

de minister-president op dat de meeste elementen onder de bevoegdheden van de paritaire organen en het sociaal overleg vallen. Het siert hem dan ook dat hij deze materie niet uit de weg gaat. Het bewijst dat de minister-president zijn politieke verantwoordelijkheid durft te nemen. Strikt juridisch beschouwd, zijn het nog altijd de bevoegde controle instanties, die overigens nog onder de bevoegdheden van de federale overheden ressorteren, die hier moeten reageren. Zodra de Vlaamse overheid – door middel van een participatie-meerderheid van haar holding Gimvindus – in een bedrijf de iure een beleidsoverzicht kan laten gelden ten aanzien van het gevoerde beleid, dus ook het sociaal, kan en moet zij ook mede verantwoordelijk worden gesteld. Dat is in het Boel-dossier ook terecht gebeurd. Waarover hebben wij het ? Van de werknemersbijdragen, bestemd voor de financiering van een groeps en hospitalisatieverzekering, zou meer dan de helft zijn afgeleid naar andere bestemmingen, die zelfs nu nog onduidelijk zijn.

De minister-president stelt dat voor de bruggepensioneerden van het voormalige Mercantile Béliard aparte financiële voorzieningen ten bedrage van 695 miljoen frank waren aangelegd. Volgens bronnen was deze enveloppe alleen bestemd voor de arbeiders-bruggepensioneerden. Spreker stelt dat hij echter vernomen heeft dat ook de bedienden-bruggepensioneerden nu uit deze enveloppe worden betaald.

De uitgekeerde feestdagvergoedingen voldoen niet aan de normen die bij CAO waren vastgelegd. Volgens de minister-president moeten de betrokkenen daarvoor de bevoegde rechtbank benaderen. Dit zal ongetwijfeld gebeuren. Maar voelt de minister-president zich niet moreel verantwoordelijk voor een correcte toepassing van de collectieve loonafspraken van dit bedrijf dat toch door de overheidsholding – Gimvindus – wordt gecontroleerd ?

Inzake de aanvraag om toe te treden tot het Fonds voor Sluiting van Ondernemingen maakt de minister-president er zich in zijn antwoord al te gemakkelijk van af wanneer hij zegt dat de procedure weliswaar werd gestart, maar dat de uitvoering niet tijdig tot stand is kunnen komen. Spreker heeft de indruk dat er enerzijds vanuit het paritair comité niet genoeg druk werd uitgeoefend op het FSO en dat dit Fonds anderzijds veel te traag te werk is gegaan. Daar het hier echter nog een volledig gefederaliseerde materie betreft – wat hij spijtig vindt –, neemt hij de minister-president in zijn antwoord niet kwalijk. Hooguit moet het tot nadenken aanzetten of ook het arbeidsrecht in het algemeen en de collectieve arbeidsverhoudingen in het bijzonder niet dringend moeten worden geregionaliseerd.

Voor de tewerkstelling van illegale werknemers is Antwerp Shiprepair uiteraard niet zelf verantwoordelijk. De minister-president stelt terecht dat hiervoor de onderaannemers verantwoordelijk zijn. Moet echter niet de vraag worden gesteld of een door de overheid gecontroleerd bedrijf wel subcontracten met onderaannemers die illegalen te werk stellen, mag blijven afsluiten ? In de bouwsector werden ter zake al heel wat strenge maatregelen afgekondigd. Waarom moet dat in de scheepsherstellingssector anders zijn ? Men mag niet vergeten dat de tewerkstelling van het eigen volk door dit principe in vraag wordt gesteld.

Met betrekking tot de rol van het Fonds voor Bestaanszekerheid erkent spreker dat de Vlaamse overheid ter zake geen verantwoordelijkheid moet opnemen. De voorzitter van het paritair comité en de vakbondsvertegenwoordigers in dit Fonds moeten zelf de hun toevertrouwde sleutelrol ter harte nemen. Hij gaat inzake deze problematiek dus akkoord met het antwoord van de minister-president.

Spreker stelt dat de minister-president, op het einde van zijn brief schrijft dat hij hoopt dat dit dossier verder op een serene wijze kan worden behandeld. Dat hoopt spreker uiteraard ook. Er mag evenwel niet vergeten worden dat de broodwinning van meer dan 500 gezinnen door dit faillissement op de helling komt te staan.

Sereniteit is alleen mogelijk wanneer men oprecht naar constructieve en blijvende oplossingen zoekt.

Het vertrouwen in de beleidsbekwaamheid van Gimvindus is met dit en gelijkaardige voorgaande dossiers, die trouwens in deze Commissie uitgebreid werden behandeld, danig aan het wankelen gegaan. Via de pers moet spreker vernemen dat alleen de in het verleden reeds onbetrouwbaar gebleken Damen-groep het door haarzelf gemaakte faillissement wil overnemen. Het gerucht doet de ronde dat er in het bedrijf slechts 200 van de 500 jobs zouden overblijven. Gimvindus wil daarin bijspringen. Maar onder welke voorwaarden? Spreker wijst erop dat de arbeiders van Antwerp Shiprepair naar aanleiding van het vorige faillissement een paar jaar geleden reeds genoeg hebben ingeleverd. Ze waren daarenboven bijna het slachtoffer van slinkse **vennootschapsrechtelijke** manoeuvres die alleen door een onverwacht voortijdig faillissement konden worden beëindigd. Spreker heeft daarvan voorbeelden gegeven. Momenteel leven zij in onzekerheid over het lot van hun bedrijf.

Reeds tijdens de eerste dagen van het faillissement liet AGHA -de Antwerpse vereniging die de havenbelangen behartigt- weten dat het behoud van een kundige **scheepshersteller** onontbeerlijk is voor het behoud van de **concurrentiekracht** van de Antwerpse haven. Het Vlaams Blok treedt dit standpunt volmondig bij.

Antwerp Shiprepair moet behouden blijven. Daarbij mag echter niet meer worden geraakt aan het sociaal statuut van de scheepsherstellers zelf. Spreker hoopt dat de minister-president daarvoor begrip opbrengt.

Ten slotte wil spreker erop wijzen dat deze interpellatie in wezen wordt gehouden om in dit dossier, waarbij opnieuw een aantal erg onverkwikkelijke kanttekeningen kunnen worden gemaakt, eindelijk klare wijn te schenken. Het gaat hier immers niet om een zaak waarbij de overheid niet betrokken is. Nee, Gimvindus bezit hier een meerderheidsparticipatie. De Vlaamse overheid is er dus wel degelijk bij betrokken. Ook de scheepsherstellers zouden het ten zeerste appreciëren indien er ter zake duidelijkheid wordt geschapen. Niet alleen sleept dit dossier nu al lang genoeg aan, maar het is ook in het belang van de Antwerpse haven en van Antwerpen als havenstad dat er duidelijkheid komt in deze aangelegenheid.

2. Antwoord door de minister-president

De heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, verwijst voor deze interpellatie naar de antwoorden die hij per brief naar de heer Dewinter heeft gestuurd. Gezien de werkzaamheden van de Raad verdient het aanbeveling dat vragen over bepaalde kwesties onmiddellijk per brief worden beantwoord. (Bijlage)

De minister-president merkt op dat de heer F. Dewinter in zijn brief van 12 augustus 1993 een aantal vragen stelde over zaken die feitelijk moesten worden onderzocht. Het is uiteraard niet mogelijk om binnen 24 uur zinnige antwoorden

te formuleren. Hij verwijst naar zijn antwoord, waarin alle elementen werden aangehaald die in deze zaak van belang waren. Parallel met dit antwoord licht de minister-president nog enkele elementen toe. Vooreerst merkt hij op dat de Commissie van Onderzoek naar de Besteding van de KS-gelden besluiten heeft neergelegd in verband met de rol van Gimvindus. Zoals daarnet aangegeven, heeft de minister-president ter zake een aantal beslissingen genomen die hij ook consequent zal uitvoeren. Hij aanvaardt evenwel niet dat spreker in dit dossier om puur politieke redenen en gemakkelijheidshalve Gimvindus in een kwaad daglicht stelt en van onregelmatigheden verdenkt. Dit is al te simpel. Hij zal zich dan ook louter beperken tot de feitelijke gegevens uit het dossier. Gimvindus heeft dit jaar inderdaad een kapitaalsinbreng van 50 miljoen frank gedaan. Ook de groep Damen heeft bij deze gelegenheid geldmiddelen ingebracht. Hieruit blijkt dat men van oordeel was dat de onderneming nog een kans op overleven had. De minister-president herinnert eraan dat de vorige reddingsoperatie al heel moeilijk was. Er is toen zorgzaam afgewogen wat er wel en niet kon.

Gimvindus en Damen gingen ervan uit dat een herstructurering tijd zou vergen en dat de investering daartoe kon bijdragen. De raad van bestuur van Gimvindus keurde die kapitaalsinbreng overigens autonoom goed in de tweede functie. Bovendien wilde men inderdaad het onroerend goed in een immobiliënnootschap onderbrengen. Daarbij zou ook een aanzienlijke financiële schuld worden afgesplitst met het oog op een betere financiële structuur en minder zware exploitatie. De verliezen stapelden zich in een dermate snel tempo op, dat de relatief beperkte mogelijkheden van interventie waarvoor de aandeelhouders van de respectieve instanties mandaat hadden gekregen, niet konden volstaan om de continuïteit te verzekeren. Toen men dan vaststelde dat het een onomkeerbare situatie was, legden de aandeelhouders en de raad van bestuur de boeken neer. Dat duidt wel degelijk op een daad van goed bestuur.

De eventuele sociaalrechtelijke onregelmatigheden die spreker vermeldt, vallen uitsluitend onder de bevoegdheden van de paritaire organen en het sociaal overleg. Als men de rol van de overheid in de economie correct wil omschrijven, dan moet men voor ogen houden dat bepaalde "sociale,, afspraken tot het onderlinge overleg tussen bijvoorbeeld een aandeelhouder zoals Gimvindus en de privé-partner behoren. Het is dus niet bij de overheid, bij het Gewest, dat moet worden ingegrepen. Wat spreker overigens als mogelijke onregelmatigheden omschrijft, moet eerst nog worden bewezen.

In de sociale sfeer is het bovendien de dagelijkse leiding van de onderneming die overleg pleegt met de werknemersorganisaties. Derhalve is het de arbeidsrechtbank of het auditoraat dat in dergelijke gevallen uitspraak moet doen en eventuele vervolging moet instellen. Samenvattend stelt de minister-president dat in eerste instantie Gimvindus hier autonoom heeft gehandeld. Ten tweede is behoedzaam tewerk gegaan om op die manier kapitaal in te brengen zonder dat er een herstructurering met duurzame mogelijkheden was vooropgesteld. In de voorbije uren werden bovendien opnieuw gesprekken gevoerd tussen Gimvindus en Damen om na te gaan of er in de toekomst een mogelijkheid bestaat om nog een nieuwe, aangepaste onderneming op te starten.

Een objectieve bron, de curator, meldde dat de privé-partner, Damen, de enige is die in aanmerking zou kunnen komen. Er wordt dus naar een oplossing gezocht tussen Gimvindus en Damen en als dit mogelijk is, wil men eventueel ook

een gewestwaarborg krijgen ten aanzien van bepaalde investeringen om vanuit de huidige juridische toestand een **hergestructureerd** bedrijf te kunnen opstarten met duurzame vooruitzichten.

Ten slotte, stelt de minister-president dat men hem niet overtuigen moet van de sociale betekenis van deze kwestie. Hij is ter zake goed geplaatst want ze verwijst naar de **Boel**-problematiek. Ook met betrekking tot dit laatste dossier heeft de minister-president van de fractie van de interpellant de meest tegenstrijdige signalen gekregen. Op een bepaald ogenblik werd er enerzijds resoluut gezegd dat het onmogelijk was zomaar tussen te komen maar anderzijds werd er geopperd dat de Boelwerf ne varietur moest worden gered. De minister-president heeft intussen de goedkeuring van de Europese Commissie bekomen. Niet Commissaris Van Miert maar de Vlaamse regering heeft in samenspraak met de aangewezen partners deze zaak opgelost en daarover drukt de minister-president zijn tevredenheid uit. In de zaak Boelwerf heeft de minister-president, naast de zeer belangrijke herstructurering, bepaalde engagementen genomen omdat hij onder andere rekening hield met de sociale toestand van de werknemers, van de gezinnen en van de toeleveranciers. Ook begrijpt hij het standpunt van AGHA als deze zeggen dat een wereldhaven zoals Antwerpen ook over een eigen scheepsherstellingsdienst zou moeten blijven beschikken. Maar als dit zo evident is, als een scheepsherstellingsdienst in ieder geval tot de omkadering van een havenexploitatie zoals Antwerpen moet behoren, dan vraagt de minister-president zich toch af hoe het komt dat er geen leefbaar bedrijf overeind blijft. In ieder geval zal hij nauwgezet de verdere besprekingen ter zake opvolgen. Een oplossing is in ieder geval slechts mogelijk als er eensgezindheid ontstaat tussen Gimvindus en een eventuele particuliere partner, of dat nu **Damen** is of een andere. Pas daarna rijst de vraag of het Vlaamse Gewest al dan niet engagementen moet nemen.

3. Replieken

De heer F. Dewinter noteert dat er vooruitgang is in dit dossier. Hij wil er wel op wijzen dat de scheepsherstellers morgen hun laatste uitkering krijgen van het Fonds voor Bestaanszekerheid. Vanaf overmorgen moeten ze stempelen wat betekent dat ze een veel kleinere uitkering zullen krijgen. Het wordt in ieder geval tijd dat er ter zake een oplossing wordt geboden.

Spreker heeft vernomen dat naar een compromis wordt gestreefd, waarbij 300 banen zouden verloren gaan, Van de 500 arbeidsplaatsen zouden er nog 200 overblijven. De heer Dewinter wenst van de minister-president te vernemen in hoeverre hij dat kan bevestigen of ontkennen maar hij hoopt in ieder geval dat, wanneer hij ter **zake** over meer gegevens beschikt, de minister-president deze zal meedelen.

Voorts heeft de heer F. Dewinter nog een paar opmerkingen bij het antwoord van de minister-president. Hij stelt dat deze het blijkbaar geen voorbeeld van slecht beheer vindt wanneer men op het ogenblik dat men virtueel failliet is, het sociaal passief in het moederbedrijf poogt af te stoten en een nieuwe NV opricht. De minister-president bevestigt ook dat er wel degelijk een intentie bestond om het onroerend vermogen en de concessierechten uit de brand te slepen. De interpellant uit bij een dergelijke operatie toch twijfels. Op die manier laat men immers de gemeenschap opdraaien voor het faillissement terwijl men de positieve elementen nog uit de brand probeert te slepen. Hij vraagt zich af in hoeverre

Gimvindus zich tot dergelijke, twijfelachtige operaties -die geregeld bij faillissementen terug te vinden zijn- laat verleiden. Nadat op 13 mei de balansvergadering plaatsvond en het virtueel failliet werd vastgesteld, investeerde Gimvindus nog 50 miljoen frank. De interpellant stelt zich daarbij toch een aantal vragen. De minister-president stelde dat er op dat ogenblik nog signalen waren die lieten uitschijnen dat de toestand nog de goede richting kon uitgaan. Achteraf is dit niet zo gebleken. De voogdijoverheid moet dan toch de vraag stellen in welke mate daar een fout werd begaan. Het gaat uiteindelijk toch om gemeenschapsgelden.

Ten slotte treedt de interpellant de opmerking van de minister-president bij waarbij hij in bedekte termen een verwijt stuurt naar de Antwerpse havengemeenschap. Als Antwerpen het behoud van een scheepshersteller zo belangrijk vindt, waarom komt er dan geen impuls van de particuliere sector in de Antwerpse havengemeenschap ?

Dat is zeker een terecht verwijt waarop het Vlaams Blok in Antwerpen de havengemeenschap al meermaals heeft gewezen. Het is uitermate jammer dat noch de Antwerpse havengemeenschap, noch de privé-sector of de bedrijven zelf voldoende inspanningen hebben geleverd om een scheepsherstellingsbedrijf in Antwerpen een levenskans te bieden.

De heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, repliceert hierop als volgt Als een scheepsherstellingsbedrijf in het Antwerpse havengebied onontbeerlijk is, dan is het bedroevend te moeten vaststellen dat er niet één rendabel bedrijf overeind kan blijven. Hij stuurt dus geen verwijten aan het adres van de privé-investeerdere die over de brug hadden moeten komen. Het lijkt hem evenwel evident dat een dergelijke noodzakelijke bedrijvigheid in de haven toch in de vorm van een rendabele onderneming moet kunnen werken. Verder hoopt hij enkel dat er weldra een oplossing uit de bus komt en verwijst hij naar de antwoorden die hij al eerder gaf.

De heer H. Olaerts merkt op dat de minister-president bevestigde dat Gimvindus 50 miljoen frank beschikbaar stelde. Daarbij vermeldde hij ook dat de privé-partner eveneens een zeker kapitaal inbracht. Gaarne vernam spreker in verband daarmee een precies bedrag. In deze context is die informatie immers belangrijk.

De heer L. Van den Brande antwoordt dat hij deze gegevens nu niet bij de hand heeft, maar belooft deze zo snel mogelijk te bezorgen.

— Het incident is gesloten.

BIJLAGEN

Aan de Heer Luc Van den Brande
Minister-Voorzitter van de Vlaamse regering,
Vlaams Minister van Economie,
KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen

Geachte Heer Minister,

Wij vernemen dat het laatste Antwerpse scheepsherstellingsbedrijf, „Antwerp Shiprepair” gedwongen werd de boeken neer te leggen en intussen reeds failliet is verklaard.

De betrekkingen van meer dan 500 werknemers komen daarmee op de tocht te staan en de Antwerpse regio wordt eens te meer met een zwaar sociaal passief geconfronteerd.

Wij zijn gedwongen ons tot U, in Uw hoedanigheid van Minister van Economie, te wenden omdat de Vlaamse overheidsmaatschappij Gimvindus in dit alles een sleutelrol schijnt te spelen.

Uit goede bron vernemen wij dat aan het huidige faillissement van dit scheepsherstellingsbedrijf een aantal vennootschapsrechtelijke eigenaardigheden en sociaalrechtelijke onregelmatigheden zijn voorafgegaan. De gewestelijke Investeringsmaatschappij Vlaanderen is daarbij of gedogende getuige of actieve deelnemer geweest.

Op de balansvergadering van 13 mei laatstleden bleek dat het bedrijf reeds virtueel failliet was. Gimvindus had op dat moment 35 % van de aandelen in handen. Nu de boeken worden neergelegd blijkt dat Gimvindus rechtstreeks 46 % van de aandelen in handen heeft en ook nog eens de 7 % aandelen van de moederfirma MEC controleert.

Op een paar maanden tijd is de aandeelhouderstructuur van de Antwerp Shiprepairs dus grondig hertekend. Gimvindus beschikt plots over een aandelenmeerderheid. De ondernemingsgraad werd hiervan nooit in kennis gesteld.

De aandeelhoudstructuur kan volgens ons slechts in die mate gewijzigd zijn geworden mits een kapitaalsverhoging van 50 miljoen frank. Heeft Gimvindus dat kapitaal ingebracht ? Zo ja, wanneer en waarom ? Op 13 mei was al duidelijk dat Antwerp Shiprepair in ernstige moeilijkheden verkeerde. Waarom is Gimvindus dan toch nog blijven investeren ?

Welke rol speelt de privé-partner Damen nog in dit alles ? Beschikt Antwerp Shiprepair nog over de onroerende infrastructuur in haar actief ? Of werd deze intussen ondergebracht in een aparte structuur en staat er tegenover het sociaal passief praktisch geen enkel materieel actief meer ? Heeft Gimvindus desgevallend weet van deze operaties ?

Zoals gezegd zijn er bij Antwerp Shiprepair ook een aantal ernstige sociaalrechtelijke onregelmatigheden geweest. We sommen de meest flagrante hierna op met de vraag in hoeverre Gimvindus hiervan kennis had, en welke rol zij daarbij eventueel zelf heeft gespeeld ?

De werknemers van Antwerp Shiprepair dragen 1,5 % van hun loon af aan een Fonds voor Sociale Voorzieningen dat hen een aantal sociale voorzieningen, zoals een groeps- en een hospitalisatieverzekering, verstrekt. In '92 werd bijvoorbeeld gemiddeld per man en per jaar 12.000 frank afgedragen. De kost van deze voorzieningen bedroeg echter nog niet de helft. Wat is er met de rest van deze werknemersgelden gebeurd ?

Voor de arbeiders-bruggepensioneerden van Antwerp-Shiprepair waren aparte financiële voorzieningen ten bedrage van 695 miljoen aangelegd. Met een deel van deze gelden zouden echter ook de bruggepensioneerde bedienden van het voormalige Mercantile zijn uitbetaald.

De uitgekeerde feestdagvergoedingen zouden niet aan de wettelijke normen terzake beantwoorden.

Er werd collectief beslist om aan te sluiten bij het Fonds voor Sluiting van Ondernemingen. Tot op heden weten de werknemers echter nog steeds niet of deze aansluiting ook effectief werd aangevraagd door de bedrijfsleiding.

De gewestelijke sociale inspecteur Torfs heeft moeten vaststellen dat minstens drie onderaannemers van Antwerp Shiprepairs met illegale werknemers werkten. Tot op heden werd aan zijn vaststellinigen nog geen enkel gevolg gegeven.

Diezelfde onderaannemers laten overigens na hun bijdrage van 3,5 % aan het Fonds voor Bestaanszekerheid te betalen.

De bedrijfsleiding heeft trouwens ook nooit haar hoofdelijke bijdragen voor de bruggepensioneerden van na '89 betaald, hetgeen maakt dat een deel van de daarvoor voorziene sociale enveloppe nu moet worden aangewend voor het betalen van de sociaalrechtelijke boete.

U begrijpt, geachte Heer Minister, dat dit alles bij ons de nodige vragen oproept. Bij vroegere gelegenheden hebben wij reeds de rol en de effectiviteit van Gimvindus in vraag moeten stellen. Vandaag wordt een belangrijke sektor in het Antwerpse havenmilieu het slachtoffer van het wanbeleid van de Gimvindus-bestuurders. Wij zullen er bij de voorzitter van de Vlaamse Raad dan ook op aandringen dat hij de commissie Economie bij hoogdringendheid alsnog bijeenroept, opdat de rol van Gimvindus in dit sociaal drama duidelijk aan het licht zou worden gebracht.

Van U vragen we bij deze reeds dat U ons zo snel mogelijk een antwoord op de door ons gestelde vragen zou verstrekken. Ik reken dan ook op een snelle reactie Uwerzijds en teken,

met de meeste hoogachting,

Filip Dewinter,
Fraktieleider van het Vlaams Blok in de Vlaamse Raad

De Heer F. Dewinter
Fraktleider van het Vlaams Blok
Madouplein 8 bus 9
1030 Brussel

Betreft : uw brief van 12 augustus 1993 – Antwerp Shiprepair.

Waarde Collega,

In uw brief van 12 augustus 1993 stelt u enkele vragen over het dossier „Antwerp Shiprepair”. Graag beantwoord ik deze vragen.

Vooreerst dient opgemerkt te worden dat in dit bestek (een ondervraging door een lid van de wetgevende macht aan het bevoegde lid van de uitvoerende macht) enkel de beleidsdaden van de overheid en van de organen waarover zij toezicht en bevoegdheid heeft ter sprake kunnen komen.

GIMVINDUS heeft inderdaad in de loop van dit jaar een kapitaalbreng gedaan van 50 miljoen F. ; ook Damen heeft bij deze gelegenheid geldmiddelen ingebracht. Hieruit blijkt dat men van oordeel was dat de onderneming nog een kans tot overleven had, en dat minstens de tijd moest worden gegeven om een herstructurering tot stand te brengen. De Raad van Bestuur van GIMVINDUS heeft deze kapitaalbreng autonoom goedgekeurd (in 2de functie). De intentie bestond inderdaad om het onroerend goed af te splitsen in een immobiliënnootschap, met medeneming van een belangrijke hoeveelheid schuld, om de financiële structuur te verbeteren en de exploitatie te verlichten. Door de snelle degradatie van de resultaten is deze intentie niet kunnen uitgevoerd worden.

De verliezen stapelden zich aan een dermate snel tempo op dat de beperkte mogelijkheden tot tussenkomst waarvoor de aandeelhouders van hun respectievelijke instanties mandaat hadden gekregen niet konden volstaan om de continuïteit te verzekeren. Het is dan ook als daad van goed bestuur dat, eenmaal dit vaststond, de Raad van Bestuur de boeken heeft neergelegd, opdat de schulden niet zouden vergroot worden.

Van wat onder de noemer „sociaalrechtelijke onregelmatigheden” wordt aangehaald, zijn de meeste elementen onder de bevoegdheid van de paritaire organen en het sociaal overleg. In de sociale sfeer is het de dagelijkse leiding van de onderneming die in overleg treedt met de werknemersvertegenwoordigers. „Onregelmatigheden” zijn het domein van de geëigende controle-instanties en eventueel de rechtbanken. Voor wat de feitelijke elementen betreft, deel ik U mede :

— er is ons geen Fonds voor Sociale Voorzieningen bekend, wel wordt inderdaad een bijdrage van 1,5 % aan het Fonds voor Bestaanszekerheid, onder paritair beheer, gestort voor de vermelde sociale voordelen. De verantwoordelijkheid voor het beheer van deze gelden berust bij genoemd Fonds ;

— de 695 miljoen F heeft geen betrekking op de bruggepensioneerden van Antwerp Shiprepair, maar enkel op die van het vroegere Mercantile-Béliard. Voor de bruggepensioneerden van Antwerp Shiprepair is een aparte VZW opgericht (het Sociaal Fonds voor Scheepsherstelling in het Antwerpse Havengebied) ; de financiering wordt verzekerd door een enveloppe die door GIMVINDUS voor rekening van het Vlaams Gewest beschikbaar gesteld is ;

— de feestdagvergoedingen zoals nu toegepast zijn bij CAO geregeld. Uitspraken over het wettelijk karakter ervan zijn het domein van de rechtbanken, op eventuele klacht van betrokkenen ;

— per CAO werd afgesproken dat deze aansluiting zou gebeuren, en de procedure werd gestart om dit via het paritair comité tot stand te brengen. De uitvoering is echter niet tijdig kunnen tot stand komen ;

— voor wat betreft de tewerkstelling van illegale werknemers dient met klem gesteld te worden dat Antwerp Shiprepair zelf zich daaraan nooit heeft bezondigd. De relatie met een onderaannemer is een contractuele en voor de werknemers van de onderaannemer is deze laatste zelf verantwoordelijk. Wel kan men aannemen dat indien de onderneming kennis krijgt van dergelijke praktijken, zij normaal in de toekomst op deze onderaannemers geen beroep meer zou mogen doen. In voorkomend geval dienen de bevoegde instanties naar de betrokken onderaannemers het gepaste gevolg te geven.

Idem voor een niet storting van eventueel verschuldigde bedragen aan het Fonds voor Bestaanszekerheid. Overigens is voor het innen dit Fonds zelf bevoegd, en Antwerp Shiprepair niet betrokken ;

— de gehele kost van de bruggepensioneerden van na 1989 wordt gedekt door de sociale enveloppe. Daarbij is de regeling van hoofdelijke bijdragen en boeten aan diverse wijzigingen onderhevig geweest, en zijn een aantal betwistingen gerezen. In elk geval is het beheer van deze fondsen ook een paritaire aangelegenheid, onder de verantwoordelijkheid van het Sociaal Fonds voor Scheepsherstelling in het Antwerpse Havengebied, en komt de overheid enkel tussen in de financiering, via GIMVINDUS, zoals hierboven reeds vermeld. Het Sociaal Fonds is overigens onderworpen aan zowel revisorale controle als overheidstoezicht.

Het is mijn hoop vat dit dossier op een serene wijze verder kan behandeld worden.

Hoogachtend,

Luc Van den Brande,
Vlaams minister van Economie,
KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen

LANDBOUW

De minister-president overhandigt aan de leden van de Commissie een Beleidsbrief “Het Landbouwbeleid in Vlaanderen — Beleidsprioriteiten voor 1994”, die in samenhang met de ontwerp-begroting 1994 wordt besproken (Stuk 419 (1993-1994) — Nr. 1).

Gelet op de innige samenhang tussen het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994 en het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994 (Hoofdstuk IV — Landbouw : artikelen 12 tot 25) dient dit verslag met betrekking tot de materie Landbouw in samenhang gelezen met het verslag hierover. Nadien gaf de minister-president de volgende inleidende uiteenzetting.

1. Inleidende uiteenzetting door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen en toelichting bij het programma Landbouw

De minister-president benadrukt dat met een eindproductiewaarde in 1991 van meer dan 183 miljard frank de Vlaamse Land- en Tuinbouw een wezenlijke bijdrage levert aan de Vlaamse economische ontwikkeling. Er wordt wel eens gesteld dat land- en tuinbouw nog slechts 2,3 procent van de actieve bevolking tewerkstellen, maar als rekening wordt gehouden met voor- en achterwaartse bindingen, gaat het om circa 6,5 procent van de actieve bevolking en om een aandeel in het BNP van 7 tot 8 procent.

Door de bijzondere wet van 16 juli 1993 ter vervollediging van de federale staatsstructuur worden een aantal landbouwbevoegdheden overgeheveld vanuit het federaal Ministerie van Landbouw naar het Vlaamse Gewest : het Landbouwinvesteringsfonds, het Promotiebeleid, wat dan ook de aanleiding is voor deze eerste Vlaamse Beleidsbrief Land- en Tuinbouw.

In deze beleidsbrief wordt vooreerst het economisch belang van de Vlaamse land- en tuinbouw gesitueerd en worden enkele uitdagingen voor de toekomst geformuleerd waarop het Vlaams beleid zal moeten inspelen.

De Vlaamse landbouw is gekenmerkt door een relatief kleine bedrijfsgrootte (in hectare) maar ook door een zeer intensieve uitbating en een sterke ontwikkeling van de niet grondgebonden sectoren (varkens/pluimvee) en van de tuinbouw. Drie sectoren zijn quasi exclusief “Vlaams” : de varkenshouderij, de pluimveehouderij en de tuinbouw. Dit maakt dat bijna 3/4 van de totale Belgische bruto land- en tuinbouwproductie in Vlaanderen geproduceerd wordt. Enige fierheid is op zijn plaats.

De economische situatie van de land- en tuinbouw varieert van jaar tot jaar. Zoals blijkt uit figuur 1 is het globaal landbouwinkomen per persoon toch een flink stuk lager dan het inkomen van de werknemers, het zogenaamd „vergelijkbaar inkomen” (Stuk 419 (1993-1994) — Nr. 1, blz. 25, figuur 1).

In de beleidsbrief wordt een summier overzicht gegeven van de economische situatie per sector.

Op de toekomst van de familiale land- en tuinbouw wegen momenteel grote onzekerheden, vooral door de hervorming

van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en de verdere ontwikkeling in GATT-verband. Het milieu zal de komende jaren ook een belangrijk aspect zijn en een integrerend deel uitmaken van het regionaal, nationaal en gemeenschappelijk beleid. Deze uitdagingen zullen een specifieke begeleiding en ondersteuning van de overheid vergen.

De beleidsbrief gaat dieper in op vier punten :

1. Aanpassing van de bedrijfsstructuren ;
2. produceren voor niet-voedingsdoeleinden ;
3. landbouw en milieu ;
4. de problematiek van de ruimtelijke ordening.

De minister-president stelt voor dat deze gelegenheid te baat wordt genomen om enkele beleidsintenties aan de Commissie voor te leggen. Vooraf stelt de minister-president echter het plan voor de uitbouw van een Vlaamse Administratie Land- en Tuinbouw voor.

Gezien het economisch belang van de sector lijkt het de minister-president logisch dat de Vlaamse Administratie Land- en Tuinbouw (ALT) opgericht wordt binnen het Departement Economie, Werkgelegenheid en Binnenlandse Aangelegenheden (EWBA) vermits landbouw een economische aangelegenheid is. Deze administratie wordt, zoals de andere, geleid door een Directeur-generaal. Deze administratie zal instaan voor de administratieve opvolging van de nieuwe Vlaamse bevoegdheden.

Een van de essentiële bijkomende taken van deze nieuwe administratie zal het opvolgen zijn van de sociaal-economische implicaties op de land- en tuinbouw van het federaal en internationaal landbouwbeleid in het algemeen en van het Vlaams beleid in het bijzonder.

In afwachting van de definitieve overheveling van het personeel wordt gewerkt op basis van een protocol tussen de Gewesten en het Ministerie van Landbouw, dit vooral wat betreft het Promotiebeleid en het Landbouwinvesteringsfonds.

De minister-president benadrukt het belang van de continuïteit.

Het jaar 1994 zal nog een overgangsjaar zijn om vanaf 1 januari 1995 volop op eigen kracht verder te werken.

In het Vlaams landbouwbeleid wenst de minister-president van meetafaan de volgende accenten leggen :

- absolute prioriteit en selectiviteit ten gunste van de gezinsbedrijven ;
- integratie van landbouw met andere geregionaliseerde materies als milieu en ruimtelijke ordening ;
- promoten van onze eigen landbouwprodukten in binnen- en buitenland als kwaliteitsprodukten.

De definitie van het begrip „gezinsbedrijf” staat hierbij centraal.

De minister-president zal, vanuit sociaal economisch oogpunt, een voorstel aan minister De Batselier overmaken, evenals een aantal voorstellen tot positieve discriminatie van het gezinsbedrijf, dit in het kader van het Mestactieplan. Milieu en landbouw moeten evenwichtig samengaan.

De boeren en tuinders moeten beseffen dat er een evolutie is in de maatschappelijke doelstellingen op ecologisch vlak.

Vanuit de sector Landbouw moet dit eveneens onderkend en onderschreven worden. De minister-president benadrukt dat de land- en tuinbouwsector van vitaal belang is voor de Vlaamse samenleving. Een evenwichtige benadering ten aanzien van de andere sectoren is aangewezen. De minister-president refereert naar de opmaak van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RVS). Het RVS vormt het **basisreferentiekader** voor de planologische vernieuwing, waarbinnen de verschillende Hoofdstructuren (gele, paarse, groene en rode) op een harmonische wijze dienen ingekapseld.

Wat de promotie betreft wordt via het programmadecreet 1994 voorzien in de oprichting van het Vlaams Fonds voor de promotie van de produkten van de landbouw, tuinbouw en zeevisserij. Het is de bedoeling om voorlopig te starten op basis van de bestaande wetgeving. In de loop van 1994 wordt een eigen Vlaamse regelgeving uitgewerkt. De minister-president pleit voor een nieuwe benaming van de NDALTP.

Wat het Landbouwinvesteringsfonds (LIF) betreft zal, na een aanloopfase, een eigen Vlaamse reglementering uitgewerkt worden, aangepast aan de noden van de Vlaamse land- en tuinbouw, dit in samenspraak met de sector. De minister-president wenst de contouren van het Vlaamse land- en tuinbouwbeleid af te lijnen in samenspraak met de diverse sectoren die nauw verweven zijn met het land- en tuinbouwbeleid. Het ligt in de bedoeling van de minister-president een land- en tuinbouwforum op te richten. Voorlopig zal verder gewerkt worden op basis van de bestaande reglementering.

Met het oog op een selectieve steun voor milieu-investeringen in gezinsbedrijven, (mestverwerking, mestopslag, bron-gerichte of effectgerichte maatregelen) zal de reglementering van het LIF aangevuld en aangepast worden, dit met ingang van 1 januari 1994.

In het wetenschappelijk onderzoek, dat ook onder zijn bevoegdheid ressorteert, zal de minister-president als een van de nieuwe prioriteiten voorrang geven aan specifieke projecten met betrekking tot de land- en tuinbouw, zoals :

- Voor de veehouderij : mestverwerking, mestbewerking, verlaging van de nutriënten-uitstoot, . . . ;
- voor de tuinbouw : invoering nieuwe technologieën ;
- voor de akkerbouw : ontwikkelingen in de **non-food**-sector zoals biobrandstoffen.

Dit zijn schematisch enkele eerste beleidsintenties voor land- en tuinbouw. De minister-president refereert voor een meer omstandige toelichting naar de Beleidsbrief (Stuk 419 (1993-1994) — Nr. 1).

Dit is evenwel slechts een eerste aanzet tot de uitwerking van een samenhangend Vlaams landbouwbeleid dat de minister-president in 1994 zal uitwerken in overleg met de representatieve beroepssector en de bevoegde administratie.

De minister-president benadrukt dat hij voorstander is van een geïntegreerde aanpak van het land- en tuinbouwbeleid gelet op de nauwe verwevenheid ervan met andere sectoren (milieu, planologische beheersstructuren). Een grondige maatschappelijke discussie hierover is noodzakelijk, waarbij dient gestreefd naar meer overleg.

Ingevolge de goedkeuring van het Sint-Michielsakkoord worden een aantal landbouwbevoegdheden overgeheveld, waarvoor in de begroting 1994 de nodige kredieten worden ingeschreven. Teneinde deze nieuwe bevoegdheden te kunnen inpassen in het Vlaams economisch beleid zullen be-

staande federale instellingen (Nationale Dienst voor Afzet en het Landbouwinvesteringsfonds (LIF)) worden omgevormd tot Vlaamse parastatalen A. Hiervoor werden eveneens in het programmadecreet de nodige bepalingen opgenomen.

2. Bespreking

2.1. Inleiding

De heer P. Deprez dankt de minister-president, hierin bijgetreden door de Commissie, voor de goed gestoffeerde Beleidsbrief. Door de bijzondere wet van 16 juli 1993 ter vervulling van de federale staatsstructuur is de Vlaamse Raad thans bevoegd voor het land- en tuinbouwbeleid.

Spreker verheugt zich hierover, omdat deze bevoegdheids-overheveling een eerste aanzet zal zijn voor de ontwikkeling van een autonoom Vlaams landbouwbeleid. Dit is des te meer toe te juichen, gelet op de accentverschillen ter zake tussen Vlaanderen en Wallonië.

2.2. Landbouw in de Belgische context

De heer P. Deprez citeert een alinea uit de Beleidsbrief die luidt als volgt : „Grondige analyse van in- en outputtabellen opgesteld door het NIS leiden tot de vaststelling dat, niettegenstaande de terugloop van het aandeel van de landbouw in de tewerkstelling en het BNP, de land- en tuinbouw nog steeds een sleutelpositie blijft innemen in de Belgische economie. Rekening houdend met de voor- en achterwaartse bindingen levert de sector in de brede zin vandaag nog steeds een tewerkstelling van circa 6,5 percent van de actieve bevolking en een aandeel in het BNP van 7 à 8 percent.” (Stuk 419 (1993-1994) – Nr. 1, blz. 6).

De heer P. Deprez concludeert hieruit het grote economisch belang van de land- en tuinbouwsector. Nochtans stelt hij vast dat de handelsbalans, met betrekking tot de landbouwsector een negatief saldo vertoont, wat wijst op een grotere import van landbouwprodukten dan de export ervan (Stuk 419 (1993-1994) – Nr. 1, blz. 21, 5.1. Tabel 1 : Belgische Buitenlandse handel in 1992 (in miljoen BEF).

De minister-president beaamt dit. Het aandeel van de landbouwsector op de handelsbalans is globaal genomen, op grond van statistische gegevens van het NIS, negatief. Voor Vlaanderen is het saldo evenwel positief, wat evenwel niet resulteert uit de NIS-cijfers.

In deze context benadrukt de minister-president de noodzakelijkheid, om bij het uitstippelen van een eigen Vlaams beleid, over regionale statistische gegevens te beschikken.

De heer C. Lisabeth nuanceert de stelling van de heer P. Deprez. Zonder evenwel het economisch belang van de landbouwsector (aandeel BNP) te onderschatten, stelt de heer C. Lisabeth dat het in aanmerking nemen van de voor- en achterwaartse bindingen het aandeel van de sector in het BNP overschat. Het belangrijkste aspect van de landbouwsector is dat deze een cruciale rol speelt in de voedselproductie.

De minister-president antwoordt dat het aandeel van de land- en tuinbouwsector in het BNP (7 à 8 percent) steunt op reële gegevens.

2.3. De uitdagingen voor de toekomst

De heer P. Deprez stelt vast dat de toekomst van de familiale land- en tuinbouwsector erg onzeker is vooral door het Gemeenschappelijk landbouwbeleid en de internationale ontwikkeling in GATTverband. Ook milieu-aspecten zullen veel aandacht opeisen.

De heer P. Deprez merkt op dat al deze reglementeringen en quota-regelingen de noodzakelijke reconversie fel bemoeilijken. In deze context ontspint zich een ruime gedachtenwisseling tussen de heren P. Deprez, J. Laverge en G. Vermassen.

2.3.1. Aanpassing van de bedrijfsstructuren

De heer G. Vermassen stipt aan dat ook de landbouwsector bereid moet zijn een reconversieplan uit te werken. Hij stelt vast dat er ook nog een aantal sectoren zijn die ontsnappen aan de contingenteringen opgelegd door de Europese regelgeving.

De varkens- en vleessector biedt thans geen goede vooruitzichten meer en heeft een nadelige impact op het leefmilieu. Meer en meer dient overgeschakeld naar andere sectoren.

De heer J. Laverge pleit voor een verdere doorzetting van de reconversie ten voordele van de tuinbouwsector, gelet op de moeilijkheden waarmee de klassieke akkerbouwsector, thans kampt in gevolge de enorme daling van de graanprijzen. De heer P. Deprez treedt dit bij.

De heer P. Deprez, waarschuwt evenwel voor al te bruske en onoordeelkundige omschakelingen, waardoor andere sectoren in moeilijkheden komen.

De prijsdaling van bepaalde landbouwprodukten resulteert in een afname van de investeringsbereidheid van de jonge landbouwers, vermits het rendement ervan twijfelachtig is. De huidige investeringen renderen onvoldoende, en bijsturingen ervan worden fel beknot, onder meer door het MAP. Voortdurende marktverschuivingen vereisen bestendige reconversie, zoals onder andere ten gevolge van een daling van het vleesverbruik.

De heren G. Vermassen en J. Laverge wijzen op de nieuwe mogelijkheden die door een goed reconversiebeleid worden gecreëerd. In de andere bedrijfssectoren is herstructurering en reconversie een conditio sine qua non. Ofwel herstructureert men ofwel gaat men failliet.

In de landbouwsector haakt men zich evenwel, onder druk van de landbouworganisaties, vast aan starre, inadequate structuren. Reconversie brengt nochtans rijkdom (cf. Roesselare).

De heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, stipt aan dat deze Beleidsbrief slechts een eerste denkoefening is over de oriëntering van het Vlaamse landbouwbeleid, dat door middel van nieuwe decretale initiatieven op een pragmatische wijze zal worden ingevuld.

De minister-president is voorstander van een geleidelijk reconversiebeleid, waarbij de economische draagkracht van iedere sector ter dege dient geëvalueerd. Bio-technologie, non-foodsector komen voor een geleidelijk begeleide en coherente reconversie in aanmerking.

2.3.2. Landbouw en milieu

De heer P. Deprez pleit voor een spoedige implementatie van de begeleidende maatregelen, die in samenhang met de uitbouw van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid worden voorzien, onder meer bosbouwmaatregelen en het bevorderen van landbouwproductiemethoden die verenigbaar zijn met de eisen inzake milieubescherming en natuurbeheer onder meer Verordening — EG — Nr. 2078/92 van de Raad van 30 juni 1992. (PB nr. L. 215/85 van 30.7.1992). Hij verwijst naar de Beleidsbrief (Stuk 419 (1992-1993) — Nr. 1, blz. 15).

Spreker stelt vast dat de integratie hiervan in de land- en tuinbouwsector belangrijk is en derhalve onder de directe verantwoordelijkheid moet vallen van de minister die land- en tuinbouw onder zijn bevoegdheid heeft.

De heer J. Laverge benadrukt de enorme rooibouw die door de landbouw op de bodem werd gepleegd, onder meer boomkappingen. Hij betreurt dit.

De minister-president verduidelijkt dat de Dienst Natuurbehoud met de uitwerking van de begeleidende maatregelen van de hervorming van het GLB is begonnen. Na de goedkeuring van het programma door de Europese Gemeenschap zal met de uitvoering worden begonnen.

2.3.3. Ruimtelijke Ordening

De heer P. Deprez stelt vast dat ook op dit vlak een sectorale aanpak en een goede integratie tussen de diverse met de landbouw aanverwante sectoren (milieu, ruimtelijke ordening, groene hoofdstructuur) noodzakelijk is.

De heer C. Lisabeth beaamt dit. Hij dringt aan op een permanent overleg met de betrokken ministers.

De heer P. Deprez merkt op dat de land- en tuinbouwsector, als grootste ruimtegebruiker, zeker moet betrokken worden bij de opmaak van het Structuurplan Vlaanderen.

Voor de sector land- en tuinbouw wordt hiervoor de „Gele Hoofdstructuur” uitgewerkt.

De heer P. Deprez stelt dat vele landbouwers niet meer weten waar ze aan toe zijn.

De disparate aanpak van de diverse nevensectoren van de landbouwsector holt de rechtszekerheid van de landbouwers uit en vormt een bedreiging voor hun bedrijfszekerheid en vestigingskansen, gelet op het onzekere lot van de bestemming van bepaalde gebieden op het gewestplan. In landbouwgebieden als dusdanig opgenomen in het gewestplan zou de landbouwer voorrangsgebruiker moeten zijn. Vaak doorkruisen milieunormen (VLAREM I en VLAREM II) en planologische normen (Stedebouwwet) elkaar, wat resulteert in een inperking van de investerings- en uitbreidingsmogelijkheden van jonge landbouwgezinnen die in moeilijkheden komen om hun zware leninglast te betalen. Voorzichtige uitbreidingen, (bijvoorbeeld bouw van pluimveestallen) worden afgekeurd, op grond van de afstandsnormen, die bepalen dat deze aansluitend bij de bestaande bedrijfsexploitatie moeten worden opgericht, ter bescherming van de open ruimte. Vele landbouwers begrijpen dit niet.

De minister-president beaamt dat iedere burger, dus ook de landbouwers, recht heeft op een behoorlijke informatie en een goede rechtszekerheid. Hij is er zich terdege van bewust dat de afgifte of weigering van een vergunning een beslissend criterium is voor de economische leefbaarheid van een gezinsbedrijf.

In deze context pleit de heer P. Deprez voor de **overheveling** naar de Vlaamse minister voor Economie en Landbouw, van de materie „**landinrichting**” gelet op de innige samenhang van bepaalde subsectoren hiervan, onder meer ruilverkaveling, waterbeheersingswerken, met het landbouwbeleid.

Gele en Groene Hoofdstructuren moeten in overleg met de land- en tuinbouwsector worden ingevuld, gelet op de belangrijke socio-economische gevolgen ervan voor de familiale land- en tuinbouwbedrijven.

De minister-president refereert naar de Regeringsverklaring van 30 januari 1992 (Stuk 10 (BZ 1992) – Nr. 1, blz. 25, punt 14 „Ruimtelijke Ordening”) die luidt als volgt : „In de agrarische gebieden dient een evenwicht gevrijwaard tussen de economische leefbaarheid van landbouwbedrijven en de voldoende mogelijkheid tot vestiging enerzijds en de zorg voor het milieu anderzijds”.

Inzake de opmaak van het RSV benadrukt de minister-president dat het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen het bredere planologische referentiekader is, waarbinnen andere deelstructuren (groene, paarse, gele, rode) harmonisch dienen geïmplementeerd.

De minister-president is voorstander van een geïntegreerde aanpak van het landbouwbeleid. Inzake de verwezenlijking van de milieu-imperatieven moet de landbouwsector ook zijn aandeel leveren.

2.4. Een Vlaams landbouwbeleid

De heer P. Deprez merkt op dat de Vlaamse landbouw wordt benaderd door drie beleidsniveaus : namelijk het federale en het regionale beleidsniveau overkoepeld door het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid in Europa.

Spreker stelt vast dat het federaal beleid in grote mate bestaat uit de uitvoering van het Europees beleid. De heer C. Lisabeth treedt dit bij.

Daarenboven weegt op het GLB schaduw van de mondiale landbouwovereenkomsten (**GATTovereenkomst**, Blair Housse-akkoord). Voor de uitbouw van een eigen Vlaams landbouwbeleid beschikt het Vlaamse Gewest slechts over een zeer kleine beleidsmarge die evenwel toch creatieve accenten mogelijk maken. Als positief ervaart de heer P. Deprez de bijzondere aandacht van de Vlaamse regering aan de gezinsbedrijven en de vrijwaring van een maximale rechtszekerheid, door het respecteren van de in de gewestplannen vastgelegde bestemmingen.

2.4.1. Prioriteit voor het gezinsbedrijf

In de Commissie ontstaat tussen de heren P. Deprez, J. Sleenckx, C. Lisabeth, mevrouw M. Aelvoet en de heren J. Laverge en H. Candries een gedachtenwisseling over de optie van de Beleidsbrief om, wat de veehouderij betreft, de absolute prioriteit te geven aan de „gezinsbedrijven”. Deze prioriteit dient in de bestaande en (toekomstige) nieuwe regelgevingen doorgetrokken te worden, op de eerste plaats in het MAP (Mestactieplan). De definitie voor een gezinsbedrijf staat hierbij centraal. Vanuit deze definitie zal het begrip „integratoren” worden ingevuld.

De heer P. Deprez stelt vast dat het MAP een verlammen- de invloed heeft op de ganse sector.

Mevrouw M. Aelvoet treedt dit volmondig bij en verduidelijkt dat de landbouwsector evenwel niet alleen uit **gezinsbe-**

drijven bestaat, doch ook de agro-business **omvat**. Meer duidelijkheid inzake het toekomstig beleid dringt zich op.

Het MAP is hiervan slechts een deelaspect dat evenwel in concordantie moet zijn met de Europese regelgeving ter zake.

Mevrouw M. Aelvoet betreurt dat de notie „gezinsbedrijf” vaak wordt misbruikt voor de manipulatie van de ganse sector.

Spreker is verrast over de felle actie tegen het MAP en de geringe weerstand tegen het veel nadeliger en belangrijke Blair House-Akkoord, dat als bilateraal landbouwakkoord tussen de VS en de EG op 19 november 1992 werd gesloten in het Blair House Hotel in Washington. Voor de voedsel-multinationals is dit een zeer voordelig akkoord.

De minister-president beaamt dit.

Op de vraag van mevrouw M. Aelvoet of België samen met Frankrijk een standpunt tegen het Akkoord zal innemen, antwoordt de minister-president dat de Franse economische context verschillend is van deze in België. Hij belooft om dit probleem aan te snijden op het Interministerieel Overleg inzake landbouw, waarbij de Gewesten worden betrokken, indien het om een federale materie gaat, wat hier het geval is.

Mevrouw M. Aelvoet — hierin bijgetreden door de heren H. Candries en J. Laverge — betreuren dat te veel aandacht werd besteed aan grootschalige landbouwexploitatie die zeer bedreigend zijn voor de familiale landbouw en het leefmilieu (pesticiden, meststoffen, geautomatiseerde landbouwmachines). De komende generaties zullen een gepeperde rekening op het vlak van de ecologische vernielingen, gepresenteerd krijgen (bodemsanering, waterverontreiniging). De familiale bedrijven dienen geheroriënteerd naar een leefbare landbouw op Europees vlak.

Volgens P. Deprez wordt het criterium „overbemesting” niet getoetst aan de resultaten van een bodemonderzoek, maar wel gebaseerd op dat aantal aanwezige dieren in de gemeente, zelfs indien er in deze gemeente niet aan mestopslag wordt gedaan. Hij vraagt om t.a.v. de „gezinsbedrijven” een gemoduleerd beleid te voeren.

De minister-president pleit voor een efficiëntere mestverwerking van de veehouderijen. De kern van het MAP is een onderzoek naar het absorptievermogen van de bodemstructuur voor mestafval.

De heer J. Laverge merkt op dat niet alleen de bodem wordt verontreinigd doch ook treedt een erge mate van luchtverontreiniging op.

De heer H. Candries pleit voor een zeker evenwicht tussen de familiale landbouwbedrijven en de industriële aanpak van de agro-business.

De heer P. Deprez merkt op dat het MAP ook een forse ingreep is op mogelijke heroriënteringsmogelijkheden van de familiale landbouwbedrijven. Het Gemeenschappelijk landbouwbeleid en de milieu-imperatieven hypothekeren de reconversiemogelijkheden van de familiale bedrijven, wat leidt tot wegwijnende land- en tuinbouwbedrijven en meteen tot de afbouw van de economische draagkracht van bepaalde gebieden, wat zeer negatief is voor de landinrichting.

De heer J. Laverge dringt aan op een herbestemming van deze gebieden voor een reconversiebeleid. Hierop ontstaat in de Commissie tussen de heren J. Laverge, P. Deprez en mevrouw M. Aelvoet en J. Weyts een ruime discussie over

de problemen van de intensieve varkenshouderijen. Niet alleen enorme mestoverschotten doch ook de pesthaarden zijn een bedreiging voor het milieu. Sprekers verwijzen naar de recente gevallen van varkenspest, t.g.v. import uit Duitsland.

De minister-president deelt mede dat in Duitsland 600.000 varkens zijn afgeslacht. De varkenspest krijgt in gesloten varkenshouderijen geen kans om zich te ontwikkelen. Het betreft een vorm van geïmporteerde varkenspest.

Spreker ervaart de positieve discriminatie ten voordele van het gezinsbedrijf als waardevol. Hiervan dient concreet werk gemaakt.

De heren J. Sleenckx en C. Lisabeth beamen dit en benadrukken het belang van vestigings- en bestaanszekerheid van de familiale landbouwbedrijven, die thans in de grootste onzekerheid leven.

De heer J. Sleenckx vraagt aan de minister-president uitleg over de werkzaamheden van de „Commissie Bocken” i.v.m. het formuleren van een definitief voorstel van de definitie „gezinsbedrijf”. Hij refereert, hierin bijgetreden door de heer C. Lisabeth, naar de samengevoegde interpellaties van mevrouw V. Dua tot minister De Batselier over het Mestactieplan, van de heer J. Van Looy tot de minister-president over het landbouwbeleid van de Vlaamse regering na de goedkeuring van het Sint-Michielsakkkoord en de uitvoering van het Mestactieplan en van de heer A. Denys tot minister De Batselier, (Vlaamse Raad, Handelingen nr. 2 van 19 oktober **1993**, blz. 36-50).

De minister-president antwoordt dat de invulling van het begrip „gezinsbedrijf” concrete consequenties zal hebben op het Mestactieplan (MAP). De voorstellen van minister De Batselier ter zake worden ingewacht. De invulling van het begrip „gezinsbedrijf” moet afgerond zijn eind november 1993. Hierbij zal gestreefd worden naar een positieve discriminatie van het „gezinsbedrijf”. De nodige uitvoeringsbesluiten inzake het MAP worden, in overleg met minister De Batselier, genomen. In deze besluiten zal de notie „gezinsbedrijf” worden verankerd. Inzake de felle acties tegen het MAP en het eerder lauwe verzet tegen het Blair House-Akkkoord antwoordt de minister-president dat, alhoewel de reacties, tegen het MAP, enigszins overtrokken zijn, hij hiervoor wel begrip kan opbrengen, gelet op de vele beperkende maatregelen die aan de landbouwers vanuit drie niveaus worden opgelegd. Hij is evenwel een fervente tegenstander van een confrontatie tussen de milieu- en de landbouwsector.

Mevrouw M. Aelvoet repliceert dat het Europese niveau meer onaantastbaar is, gelet op de invloeden van het marktmechanisme. De beperkingen opgelegd door het MAP komen de boeren als veel concreter over. De minister-president beaamt dit.

2.4.2. Een Vlaamse administratie en integratie in het Departement t Economie

De bevoegdheidsoverdracht ingevolge de bijzondere wet van 16 juli 1993, aldus de heer P. Deprez, zal o.m. leiden tot de oprichting van een administratie „landbouw binnen de Vlaamse administratie.

De heer P. Deprez citeert een zinsnede uit de Beleidsbrief die luidt als volgt : “De Vlaamse administratie landbouw dient er over te waken dat de Vlaamse land- en tuinbouw kan werken in sociaal-economische verantwoorde omstandigheden., (Stuk 419 (1993-1994) — nr. 1, blz. 18, pt. 4.2. “Een

Vlaamse administratie landbouw,,). Hij vraagt hierover nadere toelichting.

De heren P. Deprez, H. Candries en J. Laverge ervaren de toevoeging van de Administratie Landbouw, als een vierde pijler aan het Departement Economie, Werkgelegenheid en Binnenlandse Aangelegenheden als zeer positief. Dit benadrukt het economisch belang van de sector en wijst op een maximale interpretatie van het begrip "landbouw,,.

De heren H. Candries en J. Laverge betonen zich hiervan sterke voorstanders. De ministerpresident treedt dit bij en betreurt dat deze overheveling niet in 1980 gebeurde. Hij noemt dit een gemiste kans voor de uitbouw in 1980 van een Vlaamse administratie voor Landbouw en beschouwt de uitbouw hiervan thans als een prioritaire doelstelling.

De heren H. Candries en J. Laverge benadrukten dat ingevolge de razendsnelle evolutie in de biotechnologie en het wereldwijd openstellen van de landbouwmarkt, het grondgebonden karakter van de landbouw wegdeemstert (bv. de witlofsector). Landbouw is een industriële sector geworden.

De heer H. Candries pleit voor doelgerichte modernisering en een adequate opvolging van de biologische en scheikundige evolutie. Ook de landbouw ontsnapt niet aan de biotechnologie, met de genetische manipulaties van de gewassen. De socio-economische omkadering van de landbouw is hierdoor fundamenteel gewijzigd.

De heer J. Laverge betreurt evenwel dat in de Beleidsbrief geen afstand is genomen van het klassieke concept met betrekking tot het begrip "landbouw,,. De landbouw dient gekaderd binnen het bredere economische referentiekader, waaraan de te strikte opsplitsing in veeteelt, akkerbouw, tuinbouw, niet beantwoordt. Landbouw is een evolutief gegeven. Hij refereert naar de reeds lang doorgevoerde reconversie in de tuinbouwsector. De inkapseling van het landbouwbeleid in een economisch-industriële context resulteert in de toepassing erop van de vrije mededingingsregels, die adequaat moeten inspelen op de marktverschuivingen (diepvriessector, kant en klaar-maaltijden, wijzigingen in het voedingspatroon). Een beschermend landbouwbeleid, ingebed in een carcan van verouderde structuren, biedt op deze noden geen oplossing. Landbouw is een economische materie. Een gesubsidieerd landbouwbeleid leidt tot enorme voedseloverschotten en een ineenstorting van de prijzen in de ontwikkelingslanden, die wel overgeleverd worden aan het vrijemarkt-mechanisme. Europa kan niet blijven massaal produceren voor de export en ten aanzien van de ontwikkelingslanden de zelfredzaamheid prediken.

De minister-president antwoordt dat de Beleidsbrief slechts een eerste aanzet is voor een eigen Vlaams landbouwbeleid en beaamt dat de industriële landbouw een eigentijdse aanpak vereist.

2.4.3. Het promotiebeleid

Inzake het promotiebeleid worden door de heren P. Deprez en J. Laverge kritische opmerkingen geformuleerd. Vermits er inzake het produktiebeleid een aantal bepalingen zijn opgenomen in het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994 (Stuk 15 (1993-1994) – Nr. 1, blz. 8-9 en 10 ; Artikelen 13 tot 25) wordt hiervoor verwezen naar het verslag over het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994.

2.4.4. Wetenschappelijk onderzoek ten bate van land- en tuinbouw

De heer H. Candries verheugt zich over de ruime aandacht dat aan het wetenschappelijk onderzoek ten bate van land- en tuinbouw wordt besteed. (Stuk 419 (1993-1994) — Nr. 1., blz. 20, pt 4.5).

Nochtans stipt de heer H. Candries aan dat nog een breed wetenschappelijk **werkveld** braak ligt (onder meer **mestverwerking**, verlaging van de nutriëntenuitstoot, invoering van nieuwe technologieën, ontwikkelingen in de **non-food-sector**, onder meer biobrandstoffen).

De heer H. Candries pleit voor een betere afstemming tussen de land- en tuinbouwsector en de wetenschappelijke onderzoekscriteria en piloot-projecten. Landbouw moet naast een economisch instrument tevens een scharnierfunctie verrichten in de ontwikkeling van nieuwe technologieën, als elementen van een vernieuwde dynamiek in het Vlaams exportbeleid en als basis voor de produktie van produkten met een hoge toegevoegde waarde. De Beleidsbrief is een stap in de goede richting.

De minister-president treedt het standpunt van de heer H. Candries grotendeels bij. De landbouw is niet alleen een voedselproducent doch ook een belangrijk beheerselement in de natuur (beheerscontracten) en een stimulans voor de verdere ontwikkeling van geavanceerde technologieën, op diverse terreinen, onder meer de non-food-sector .

3. Artikelsgewijze bespreking en indicatieve stemmingen

Bij indicatieve stemming worden de aan de Commissie toegewezen decreetsbepalingen en programma's, inzake de materie Landbouw, zonder opmerkingen, aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

Met eenzelfde indicatieve stemming verklaart de Commissie dat het haar toegewezen gedeelte van de administratieve begroting inzake de materie landbouw, conform is met de inhoud en de doelstelling van de algemene **uitgavenbegroting**.

De verslaggever,

P. DEPREZ.

De voorzitter,

J. LAVERGE.

DEEL II : WAT BETREFT DE MATERIE DIE TOT DE BEVOEGDHEID BEHOORT VAN DE VLAAMSE MINISTER VAN TEWERKSTELLING EN SOCIALE AANGELEGENHEDEN

A. ALGEMENE BESPREKING

1. Inleidende uiteenzetting door de Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden

Mevrouw L. Detiège geeft de volgende toelichting inzake de klemtonen van het tewerkstellingsbeleid van de Vlaamse regering.

1.1. Een kijk op de Vlaamse arbeidsmarkt

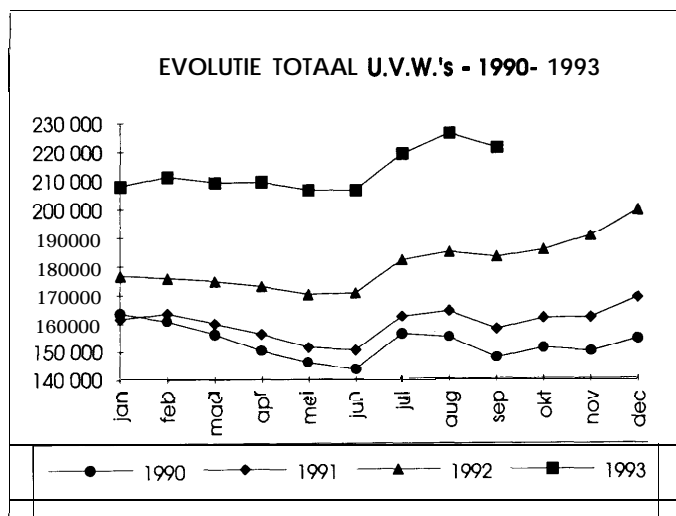
De toestand van de arbeidsmarkt en de werkgelegenheid in Vlaanderen is bijzonder verontrustend. De vooruitzichten op korte en middellange termijn zijn bovendien niet hoopgevend.

Door de sterke achteruitgang van de handel op wereldvlak, de recessie in de Verenigde Staten en de onzekerheid omtrent de gevolgen van de Europese eenheidsmarkt is de economische groei sterk afgenomen. Deze evolutie heeft uiteraard een negatieve weerslag op de werkgelegenheid, zeker in het economisch bestel van Vlaanderen dat bijzonder conjunctuurgevoelig is.

1.1.1. Vandaag . . .

De werkloosheid heeft een alarmerend hoog peil bereikt. Zo registreerde de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) in de maand september 1993 liefst 221.306 uitkeringsgerechtigde volledig werklozen (UVW's) : 86.117 mannen en 135.189 vrouwen ; dit is een toename van 20,8 % ten opzichte van de maand september 1992 en van 40 % ten opzichte van de maand september 1991.

Grafiek 1 : Aantal uitkeringsgerechtigd volledig werklozen 1990 – 1993.

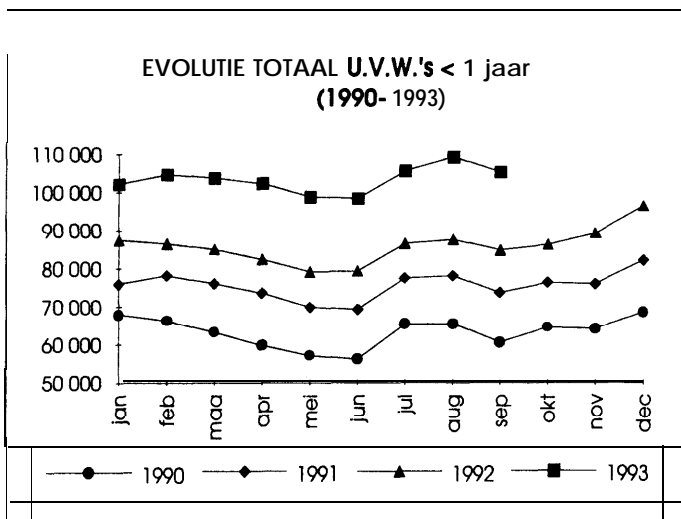

Verontrustend hierbij is het feit dat deze ongunstige evolutie zich zowel bij de kortdurig (- 1 jaar UVW) als de langdurig werklozen (+ 1 jaar UVW) voordoet. Het aantal UVW's dat minder dan één jaar werkloos is, steeg t.o.v.

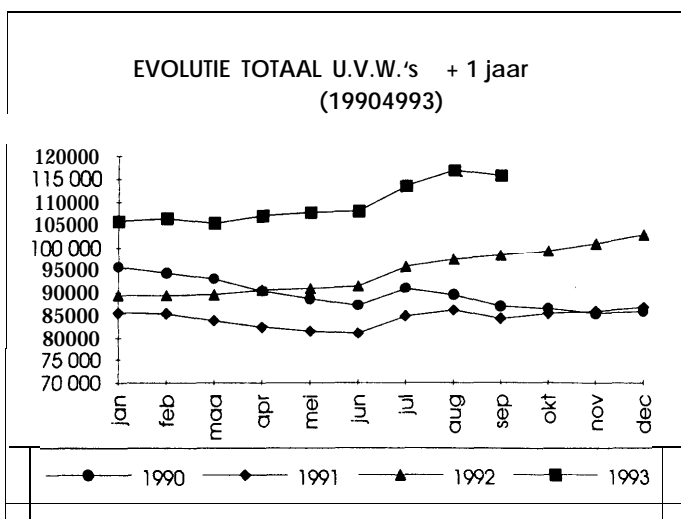
vorig jaar met 24,4 %; het aantal UVW's met een werkloosheidsduur van minstens één jaar nam toe met 17,7 %.

Kenschetsend voor de algemene verslechtering is de vaststelling dat de kortdurige werkloosheid (1 jaar) in omvang de langdurige werkloosheid meer en meer benadert. Dit wijst op een sterke uitstoot van arbeid (faillissementen, sluitingen, herstructureringen) gecombineerd met een dichtgeslibde instroom in het arbeidscircuit (minder aanwervingen).

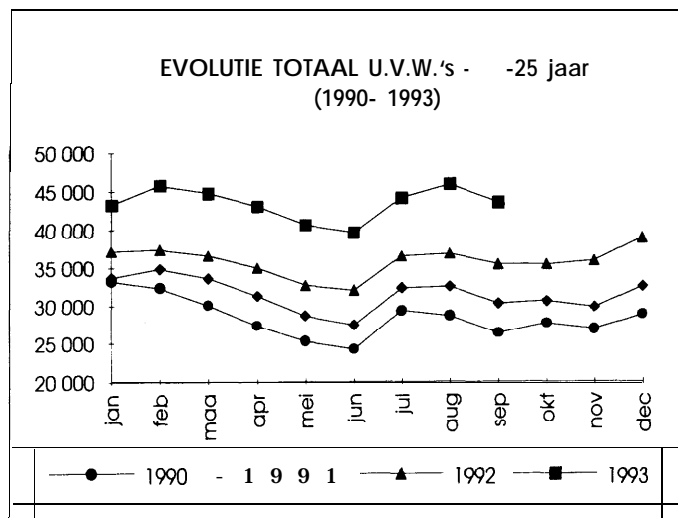
Grafiek 2 : Evolutie kortdurige werkloosheid 1990 - 1993.

Grafiek 3 : Evolutie langdurige werkloosheid 1990 - 1993.

Even beduidend in dit verband is de toestand van de jeugdwerkloosheid, de traditionele barometer van het economisch gebeuren. Het aantal UVW's van minder dan 25 jaar steeg met meer dan 8.000 eenheden of 22,7 % ten opzichte van vorig jaar. Er zijn nu bijna 45.000 werkloze jongeren.

Grafiek 4 : Evolutie jeugdwerkloosheid 1990 - 1993

De reële omvang van de werkloosheid in Vlaanderen ligt nog beduidend hoger. Indien eveneens de oudere niet-werkzoekende werklozen, de werklozen in opleiding, de werkloze studiehervatters, de jongeren in wachtijd, de vrijgestelden om sociale en familiale redenen en de onvrijwillig deeltijdwerkers worden geteld, komt men voor Vlaanderen op bijna 400.000 personen die geen (voltijdse) betrekking meer hebben. Daarnaast zijn er in Vlaanderen nog meer dan 85.000 bruggepensioneerden.

1.1.2. . . . en morgen

Het Planbureau stelt in de prognose 1993 - 1997 (maart 1993) dat de middellange vooruitzichten inzake werkgelegenheid verre van rooskleurig zijn. In de overheidssector zal de tewerkstelling tussen 1992 en 1997 dalen met ongeveer 52.000 eenheden. In de private sector zullen nog dit jaar 18.000 jobs sneuvelen. De verwachte heropleving vanaf einde 1994 zou slechts 33.000 nieuwe werkplaatsen opleveren, d.i. op zich reeds onvoldoende om de nieuwkomers op de arbeidsmarkt op te vangen.

De dalende werkgelegenheid en de aangroeiende beroepsbevolking zorgen ervoor dat de werkloosheid zal oplopen tot ongeveer 582.000 eenheden (voor België). Dit peil zou zich stabiliseren tegen 1996 - 1997. Daarmee wordt het triest historisch record van 1984 met meer dan 36.000 eenheden geklopt.

Het Hoger Instituut van de Arbeid (HIVA) voorspelt tussen nu en einde 1994 zelfs een stijging van de werkloosheid met 120.000 eenheden. Hoe dan ook sombere vooruitzichten.

Verwacht kan worden dat deze ongunstige evolutie alle werklozencategorieën zal treffen. De vergelijkende gegevens 1991-1992 vertonen reeds duidelijk deze trend. Nochtans moet bij jeugdwerkloosheid vanaf 1994 rekening worden gehouden met een bijkomende factor. Tengevolge van de afschaffing van de militieverplichtingen zullen er zich volgend jaar in Vlaanderen ongeveer 14.500 jongeren bijkomend aanbieden als werkzoekende.

1.2. Beleidsaanpak van de Vlaamse regering

De dramatische ontwikkelingen op de arbeidsmarkt vormden de aanzet van de organisatie van de eerste Vlaamse Werkgelegenheidsconferentie. Deze Conferentie werd op 17 maart 1993 afgerond met een protocol afgesloten tussen de Vlaamse regering en de sociale partners van de SERV. Dit protocol legt de krachtlijnen van het socio-economisch beleid voor de komende jaren vast. De Vlaamse regering besliste voor dit actieplan 1993-1995 8,5 miljard BEF aan bijkomende middelen uit te trekken. Wat de actiestrategie naar tewerkstelling betreft, voorziet het protocol van 17 maart 1993 inzonderheid in volgende krachtlijnen :

1.2.1. Betere functionering van arbeidsmarkt

De centrale rol die de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding inneemt op de Vlaamse arbeidsmarkt, zal verder verfijnd en verdiept worden. Twee oriëntaties zullen hierbij gevolgd worden. Vooreerst zal het arbeidsmarktbeleid in een sterke mate gedecentraliseerd worden om nauwer aan te sluiten op de ontwikkelingen in de diverse subregio's. In dit kader zullen de subregionale tewerkstellingscomités een sleutelrol toebedeeld krijgen. Zij moeten uitgroeien tot de lokale draaischijven van het tewerkstellings- en opleidingsbeleid. Aanzetten in deze zin werden recent reeds gegeven in het kader van het jeugdwerkgarantieplan, het doelgroepenbeleid, het begeleidingsplan en het KMO-actieplan. Nieuwe instrumenten zoals enveloppefinanciering en netwerkvorming zullen vanaf 1994 de mogelijkheden van de subregionale tewerkstellingscomités moeten schragen. Tevens zal het arbeidsmarktonderzoek een structurele op- en neerwaartse vertaling krijgen naar het subregionale niveau. De subregionale tewerkstellingscomités worden daardoor de "gate-keepers", van de lokale arbeidsmarkt.

Daarnaast wordt geopteerd voor een betere afstemming op de sectorale ontwikkelingen. De sectoralisering moet leiden tot een doelmatige organisatie van het opleidings- en bemiddelingsaanbod en een samenbrenging van de Vlaamse en sectorale middelen met het oog op een maximaal bereik. Dit houdt in dat de sectoren kiezen voor een geïntegreerde aanpak in het kader van de besteding van de IPA-middelen. Deze aanpak moet gewaarborgd worden door inspraakmogelijkheden in de planning van het opleidingsaanbod via o.m. de SERV-sectorcommissies en VDAB-stuurgroepen.

Actueel worden deze twee oriëntaties verder in VESOC ontwikkeld. Verder zijn in de schoot van de VDAB reeds volgende actiepunten van het protocol ontwikkeld : de bevordering van de mobiliteit van werkzoekenden en de baan-baanmobiliteit (interactieve jobbanken, jobkranten, telerkst-vacaturemeldingen, grensoverschrijdende samenwerkingsverbanden, EURES, oriëntatiecycli, . . .) , de geleidelijke veralgemening van de trajectbemiddeling (Weer-Werk, 5 vóór 12-actie, begeleidingsplan, . . .), de verbreding van het dienstenaanbod (outplacement, loopbaanbegeleiding, sollicitatietraining, begeleiding bij ondernemingen in herstructurering,...) en een verdergaande netwerkvorming in publiek-private partnerships en regie-vormen.

1.2.2. Heroriëntering van de tewerkstellingsprogramma's

De tewerkstellingsprogramma's die beantwoorden aan structureel maatschappelijke behoeften, zouden moeten worden omgezet in reguliere arbeidsplaatsen. Deze omzettingsoperatie heeft nochtans het akkoord van de federale overheid gelet op de band met het stelsel van de trekingsrechten. Totnutoe is zulk akkoord nog niet verleend.

De resterende en nieuwe programma's worden gericht op werkervaring en doorstroming naar het reguliere circuit. De gesco-besluiten die op 27 oktober 1993 door de Vlaamse regering werden goedgekeurd, expliciteren deze aanpak. Tevens bieden zij de mogelijkheid om ook kansarme nietuitkeringsgerechtigde werkzoekenden op te nemen in gesco-tewerkstellingsprojecten (personen met een handicap, herintre(e)d(st)ers, niet-uitkeringsgerechtigde migrantenjongeren, bestaansminimumtrekkers . . .).

Voor de groep van de niet-inschakelbare werklozen wordt actueel op grond van een studie van de Koning Boudewijn-Stichting een experimenteel concept van sociale werkplaatsen uitgewerkt. Dit concept zal ingebouwd worden in een globaal beleid van "beschermde tewerkstelling,, teneinde verdringing tussen sociale en beschermde werkplaatsen te vermijden.

1.2.3. Een geïntegreerd doelgroepenbeleid

De deelname van achtergestelde groepen op de arbeidsmarkt (vrouwen, migranten, gehandicapten, . . .) zal verbeterd worden zowel in het overheidscircuit als in het private circuit. Door de oprichting van de S.T.C.-werkgroepen "risicogroepen,, zal erover gewaakt worden dat deze doelgroepen effectief aan bod komen en zal netwerkvorming gestimuleerd worden.

Aan de federale overheid is gevraagd dat zij de integratie van deze doelgroepen zou bevorderen door de invoering van een voordeelbonnen-systeem (vouchers) waardoor de loonkostsubsidies voor deze groepen een inherent onderdeel van het bemiddelingsaanbod zullen uitmaken.

Het Actieplan Werkgelegenheid voorziet daarnaast een aantal specifieke maatregelen voor :

- vrouwen : realisatie van het positief-actieplan van de VDAB, organisatie van rol doorbrekende opleidingen, uitbreiding van de kinderopvangmogelijkheden ;
- migranten : verhoging van hun aandeel in de tewerkstellingsprogramma's en de beroepsopleidingen, experimenten inzake "Nederlands op de werkvloer,, structurering van de werking van de migrantenconsulenten ;
- gehandicapten : nauwere samenwerking tussen VDAB en VFSIPH (Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap), bevordering van de doorstroming vanuit de beschermde werkplaatsen.

1.2.4. Bestrijding van de jeugdwerkloosheid

Het Actieplan voorziet een specifiek plan inzake de bestrijding van de jeugdwerkloosheid. Dit jongerenplan bestaat uit drie fasen. Vooreerst gaat het Vlaamse bedrijfsleven het engagement aan om aan elke deeltijdse leerplichtige een aanvullende werk- of leerwerkplaats te bezorgen.

De tweede fase heeft betrekking op de jongeren die zich na hun wachttijd aanbieden op de Vlaamse arbeidsmarkt. Zij zullen in het kader van de actie "5 vóór 12,, intensief door de VDAB begeleid worden. Via RVA-stages en in-

ingroeibanen moeten zij kunnen doorstromen naar een vaste tewerkstelling. Deze piste is versterkt door de recente beleidsmaatregelen en -voorstellen op federaal niveau. De derde fase bestaat uit een jeugdwerkgarantieplan voor langdurig werkloze jongeren (+ 2 jaar werkloos). De Vlaamse Regering waarborgt deze jongeren een tijdelijke job (maximum één jaar) in de non-profitsector. Hiervoor werd in de begroting + 1,1 miljard BEF vrijgemaakt. Het regelgevend kader terzake werd op 27 oktober 1993 door de regering bekrachtigd. Daarmee hoopt de Vlaamse regering een krachtadig antwoord te bieden op het groeiend probleem van de jeugdwerkloosheid dat talrijke negatieve maatschappelijke neveneffecten meebrengt (marginalisering, racisme, fascisme, hooliganisme, . . .).

1.2.5. Wetenschappelijke onderbouwing van het arbeidsmarktbeleid

Via de ontwikkeling van een globaal en coherent arbeidsmarktmodel zullen de evoluties van de vraag- en aanbodzijde op de arbeidsmarkt in kaart gebracht worden. Dit model, waarin ook de subregionale dimensies vervat zitten, zal aanleiding geven tot regelmatige trendrapporteringen. In dit kader zal een Vlaams Steunpunt Werkgelegenheid opgericht worden waarop de universitaire onderzoekscentra aangesloten zijn. Dit steunpunt ontvangt haar opdrachten van een tripartite stuurgroep die ook de onderzoeksagenda vaststelt.

Voor de ontwikkeling van dit model is 20 miljoen BEF vrijgemaakt in de begroting 1994.

1.2.6. Werk(ver)deling aanmoedigen

De Vlaamse regering heeft in het kader van het Actieplan Werkgelegenheid 1993-1995 2,7 mia BEF uitgetrokken om vormen van arbeidsherverdeling (inzonderheid loopbaanonderbreking, deeltijdarbeid, in- en uitgroeibanen) aan te moedigen. Werkgevers die deze vormen wensen toe te passen zonder hun arbeidsvolume af te bouwen, kunnen een financiële tegemoetkoming krijgen vanwege de Vlaamse overheid. Deze inspanning vanwege de Vlaamse overheid is nochtans gekoppeld aan enerzijds een gelijklopend federaal beleid en anderzijds een akkoord tussen de sociale partners over de toepassingsmodaliteiten.

Gelet op de beleidsontwikkelingen op federaal niveau is dit afsprakenkader nog niet nader ingevuld kunnen worden.

1.3. Samenhang met het federaal beleid

De actuele ontwikkelingen op het federale niveau hebben een tweevoudig belang voor het Vlaams tewerkstellingsbeleid. Vooreerst kan het optreden van de federale overheid versterkend werken ten aanzien van het Actieplan Werkgelegenheid van de Vlaamse overheid. In dit kader werd op de federale tewerkstellingsronde een vragencahier ingediend met volgende punten van samenwerking of beleidsafstemming : de aanmoediging van werk(ver)delingsformules, de heroriëntering van de tewerkstellingsprogramma's, de invoering van een voucher-stelsel ten behoeve van de plaatsingsdiensten, een juridisch afsprakenkader inzake arbeidsbemiddeling, een betere afstemming van bepaalde federale regelgevingen (werkloosheidsreglementering, reglementering inzake tewerkstelling van vreemde arbeidskrachten, wetgeving betaald educatief verlof, wetgeving collectief ontslag . . .) teneinde een meer doelmatig preventief en curatief werkgelegen-

heidsbeleid te voeren, integratiebevorderende maatregelen ten voordele van bepaalde achtergestelde groepen op de arbeidsmarkt en de interferentie van de maatregelen gericht op de herinschakeling van jongeren.

Anderzijds bezit de federale overheid nog heel wat "harde,, beleidsbevoegdheden die de werkgelegenheidsevolutie beïnvloedend kunnen beïnvloeden o.m. de arbeidsherverdeling, de loonkostmaatregelen, de sociale zekerheid, het arbeidsrecht, de fiscale stimuli en diverse specifieke tewerkstellingsmaatregelen zoals de jongerenstage, het brugpensioen, de plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen en het alternerend leren. Maatregelen op deze domeinen werken in op de stevigheid van het loon- en werkgelegenheidsgebouw, ook in Vlaanderen.

Vertrekkend vanuit de gemeenschappelijke doelstelling, t.t.z. de betrachting van een maximale werkgelegenheid en een minimale werkloosheid, moet de samenwerking tussen beide overheden evenwel steunen op een coöperatief federalistische loyaliteit. De federale overheid dient in deze geest niet alleen dringend een antwoord te verstrekken op de vragen van de Vlaamse overheid ingebracht op de federale tewerkstellingsronde van 12 mei 1993, maar deze overheid ook structureel te betrekken bij het sociaal plan.

Het kan niet zijn dat aan de Vlaamse overheid maatregelen worden opgelegd die doorkruisend werken, noch dat nieuwe federale acties worden opgezet die tot het bevoegdheidsdomein van de Gewesten of Gemeenschappen behoren. De Vlaamse overheid kan zich perfect inschrijven in een gemeenschappelijke aanpak gebaseerd op het respect van eenieders bevoegdheden en is zeker niet blind voor de federale constraints. Het instrument van de samenwerkingsakkoorden zoals voorzien in de wetten op de staatsvorming is juist geconcepieerd om in deze geest over de beleidsniveaus heen een coherente politiek te voeren. Dit instrument verdient een bredere inzetbaarheid.

Het verwezenlijken van de gemeenschappelijke doelstelling houdt m.i. ook in dat er een maximale return is ten aanzien van de middelen die via federale maatregelen ten goede komen van de Vlaamse overheid. Deze middelen moeten prioritair en maximaal geherinvesteerd worden in de creatie van meer werkgelegenheid.

1.4. Samenhang met het Europees beleid

Vanzelfsprekend oefent ook het Europese beleidsniveau -en zelfs in toenemende mate- een belangrijke invloed uit op het Vlaams tewerkstellings- en opleidingsbeleid. Op de top van Edinburgh werd bijvoorbeeld overeengekomen 1.200 miljard vrij te maken voor het Europees Investeringsfonds ter financiering van infrastructuur- en onderzoeksprojecten. Er moet helaas worden vastgesteld dat dit groeiinitiatief niet geconcretiseerd geraakt waardoor de actuele werkloosheidskloof groter wordt. Nieuwe impulsen dringen zich bijgevolg op.

Anderzijds zijn de Europese Structuurfondsen actueel aan heroriëntering toe waarbij terecht meer aandacht uitgaat naar sociale uitsluiting en preventieve acties. Zo ondersteunt het nieuwe doelstellingen 3-programma acties die gericht zijn op de inschakeling van werklozen bedreigd met langdurige werkloosheid, van jonge werkzoekenden en met sociale uitsluiting bedreigde personen. Het doelstelling 4-programma is gericht op acties waarbij werknemers die dreigen werkloos te worden, geholpen worden zich te adapteren aan de technologische veranderingen en de wijzigingen in de arbeidsomstandigheden.

De Vlaamse overheid heeft terzake een plannenprogramma ingediend gebaseerd op de krachtlijnen van het protocol van 17 maart 1993 met betrekking tot de Werkgelegenheidsconferentie. Dit houdt uiteraard een versterking van de eigen aanpak in.

2. Bespreking

2.1. Beleidsaanpak van de Vlaamse regering

2.1. 1. Betere functionering van arbeidsmarkt Vlaamse dienst voor Arbeidsbemiddeling, beroepsopleiding en betere aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt

De heren E. Schuermans, P. Deprez, J. Sleeckx, J. Laverge, L. Bril en H. Candries formuleren ter zake een aantal kritische opmerkingen.

De heer E. Schuermans, hierin bijgetreden door de heer J. Laverge, refereert naar het begrotingsdebat 1993 (Stuk 15-A (BZ 1992) – Nr. 6-D, p. 127) waar aangedrongen werd op een financiële audit van de VDAB en een kosten-batenanalyse. Zij stellen vast dat aan de VDAB een aanzienlijke subsidie is toegekend. Staat deze verhoogde financiële inspanning in verhouding met de bereikte resultaten ? De heer E. Schuermans wenst te vernemen of er ook kredieten uitgetrokken werden voor de opvulling van de nieuwe personeelsformatie van de VDAB. Ook vernam hij hierover meer uitleg.

De heer E. Schuermans benadrukt dat een goede beroepsopleiding van de jongeren hun tewerkstellingskansen aanzienlijk verhoogt (83 %). Hij uit zijn vrees over een mogelijke afbouw van het stelsel van de individuele beroepsopleiding en wenst ter zake enige toelichting van de minister. Hij stipt aan dat in het kader van het FORCE-programma een diepgaand onderzoek werd verricht in een aantal beroepssectoren (drank- en voedingssector). Hij vraagt aan de minister om de resultaten van deze studie toe te lichten. Ook dringt hij aan op drempelverlagende initiatieven t.a.v. de beroepsopleiding, gelet op de hoge kostprijs ervan.

De heer P. Deprez stelt vast dat in b.a. 61.01, PR. 52.4 – Werkgelegenheid (03), O.A. 52, een bedrag is ingeschreven van 115,9 miljoen frank voor “Subsidies aan de VDAB tot dekking van zijn uitrustingskosten (Arbeidsbemiddeling),, .

Hij pleit, hierin bijgetreden door de heer H. Candries, voor een betere samenwerking van de VDAB met de technische scholen, vermits veel leraars uit het technisch onderwijs, ten gevolge van de verouderde technische infrastructuur in deze vakscholen, vakopleidingen volgen bij de VDAB. De heer Candries refereert aan de Open Deurdag van de VDAB. Hij stipt aan dat er in de private sector een grote nood is aan geschoolde vaklui. Het privé-patrimonium is enorm verwaarloosd. Hij pleit voor de vestiging als zelfstandige, van de cursisten nadat deze het opleidingsprogramma hebben doorlopen bij de VDAB. Velen volgen deze opleiding en verdwijnen geruisloos in het parallelle jobcircuit (schrijnwerkers, metselwerk, elektriciteit, chauffage). Spreker wenst hierover cijfers van de minister.

De heren J. Sleeckx en J. Laverge loven de Vlaamse minister voor haar grote inzet om opleidingsprogramma's tot stand te brengen, doch stellen vast dat hiertegenover geen voldoende arbeidsaanbod staat.

Spreker, hierin bijgetreden door de heren J. Laverge en L. Bril, stellen vast dat er ondanks de inspanningen via VDAB op het vlak van de activerende arbeidsbemiddeling, ingevolge de “mismatching”, tussen de vraag- en aanbodzijde, in bepaalde beroepen, knelpuntvacatures blijven bestaan. Bepaalde vacatures blijven open en hierdoor moet men vaak beroep doen op contingentaanvragen voor buitenlandse arbeidskrachten.

Op dit vlak is er een grote rol weggelegd voor de VDAB. De heer J. Laverge, hierin bijgetreden door de heer L. Bril wijst erop dat in de bouwsector de toestand ronduit dramatisch is. De vergrijzing in de bouwsector kan zelfs niet worden opgevangen door het huidige leerlingenaantal in de technische scholen. Vaak moeten arbeidskrachten uit de Oostbloklanden worden aangetrokken, met de mogelijk hieraan verbonden misbruiken. Veel Roemenen, Tsjechen en Polen werken in de bouwsector. In deze context ontspint zich een ruime gedachtenwisseling tussen de heren E. Schuermans, P. Deprez, J. Sleenckx, J. Laverge, H. Candries over de goede interactie tussen onderwijs en arbeidsmarkt.

Bijzondere aandacht dient volgens deze leden besteed aan de beroepsopleiding. Vaak zijn vele werkzoekenden, na het volgen van meerdere opleidingen, nog steeds niet geïntegreerd op de arbeidsmarkt. De heer J. Sleenckx wenst te vernemen hoeveel personen, na het volgen van een opleidingsprogramma, doorgestroomd zijn naar de reguliere arbeidsmarkt.

De heer J. Laverge stelt vast dat zelfs, bij een herleving van de economische conjunctuur, de stijging van het tewerkstellingspotentieel zeer bescheiden zal zijn. Zijn al deze opleidingen, ondanks de aanzienlijke budgettaire inspanningen voor opleiding en heroriëntering, geen bezigheidstherapie? Hij stipt eveneens aan dat in de huidige socio-economische context van het arbeidsmarktgebeuren, dat gekenmerkt is door een periode van laagconjunctuur en schaarste in het aanbod, de werkloosheidsvergoeding geëvolueerd is naar een vaste verworvenheid op het vlak van de inkomensverwerving. Voorts betreurt de heer J. Laverge dat er geen opleidingsplicht is. Dit ontbreken van enige sanctie, knaagt aan het succes van het stelsel van de beroepsopleiding. Hij stelt dit vast, uit eigen ervaring. Veel cursisten haken af. De heer J. Laverge stelt zich vragen naar de arbeidsbereidheid van werkzoekenden. Velen installeren zich in de werkloosheid.

Mevrouw L. Detiège antwoordt op de verschillende opmerkingen samenvattend als volgt. Vooreerst merkt de Vlaamse minister op dat de bevoegdheidsversnippering tussen het federale en het regionale echelon verlamrend werkt op het voeren van een eigen tewerkstellingsbeleid door het Vlaamse Gewest. De documenten, inzake de beroepsopleiding en VDAB, overgemaakt aan de leden van de Commissie voor Onderwijs zullen eveneens aan de leden van deze Commissie worden overgemaakt.

VDAB

Inzake de reeds eerder tijdens het begrotingsdebat 1993 gevoerde discussie over de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding deelt de minister mede dat de kosten-batenanalyse en de financiële doorlichting werden uitbesteed aan een extern studiebureau. De resultaten hiervan worden ingewacht eind 1994.

De Vlaamse minister stelt vast, dat er ook in het beheerscomité van de VDAB door de afgevaardigden van de sociale partners ter zake kritische opmerkingen werden geformuleerd.

Inzake de Open Deur Dagen van de VDAB stipt de minister aan dat deze de VDAB meer moet bekend maken in de bedrijfswereld. De KMO's richten zich vaker met hun tewerkstellingnoden tot de VDAB.

Inzake het personeelsstatuut en personeelsformatie van de VDAB verklaart de minister dat het niet de bedoeling is om te evolueren naar een uitbreiding van het personeelskader. Wel wordt gedacht aan een andere benadering waarbij het bestaande personeelskader adequater kan inspelen op de wisselende noden van de verschillende diensten. Het werken met contractueel tewerkgestelden blijft, doch een vaste kern van personeelsleden blijft eveneens behouden. Vanaf 1993/1994 wordt door de Vlaamse regering met de VDAB een beheerscontract afgesloten, waarbinnen de contouren zullen vastgelegd worden van het werkingsveld in functie van de toegekende subsidie door het Vlaamse Gewest. Ook aanpassingen aan het beheersstatuut zullen zich opdringen. Het betreft evenwel slechts geringe verschuivingen.

Aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt

In het kader van een betere afstemming van onderwijs, beroepsopleiding en arbeidsmarkt stelt de minister vast dat afgestudeerden een opleiding nodig hebben m.b.t. hun integratie op de arbeidsmarkt.

Een nieuw belangwekkend fenomeen is de groeiende samenwerking tussen de sector van de beroepsopleiding en het onderwijs. Geregeld worden overlegvergaderingen georganiseerd tussen VDAB en Onderwijs. Aan de Vlaamse regering werd gevraagd om een coördinerend minister inzake de beroepsopleiding aan te duiden. Ook tussen VDAB-VIZO-Onderwijs zijn er regelmatige contacten. Ter zake wordt gewerkt aan de totstandkoming van samenwerkingsakkoorden (bijvoorbeeld gemeenschappelijk opleidingscentrum te Haasrode van VDAB en VIZO). Ook is er een trendbreuk merkbaar op het vlak van de samenwerking tussen die bedrijfswereld en het onderwijs. Bepaalde bedrijven stellen hun technische know how en apparatuur ten dienste van de vakopleidingen door VDAB.

In KMO's groeit het vertrouwen in de tewerkstellingskansen van jongeren na afronding van een beroepsopleiding door VDAB. Aan de STC's wordt gevraagd aan de VDAB ter zake voorstellen te formuleren. De resultaten van deze vernieuwde aanpak worden ingewacht.

In de beroepsopleiding is eveneens een gunstige kentering merkbaar. Het stagnatieproces in de VDAB is thans doorbroken. De minister deelt vervolgens de evaluatiegegevens mede van de beroepsopleiding in Vlaanderen 1992. De gegevens zijn in bijlage van het verslag opgenomen. (Bijlage)

Inzake de wegwerking van de distorties die bestaan tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt deelt mevrouw L. Detiège mede dat hieraan wordt gewerkt. Een eerste aanzet hiertoe is de aanstelling van de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, als coördinerend minister tussen de beide sectoren. Ter zake zal een doelgericht sectoraal beleid worden gevoerd (o. m. bouwsector, diamantsector). In deze beroepssectoren tekent het fenomeen van de knelpuntvacatures zich zeer sterk af. Ook be-

treurt de minister de teloorgang van vele oude beroepen, waarvoor nochtans een quasi zekerheid van onmiddellijke tewerkstelling is. Naar de jongeren toe moet hierover meer informatie worden verstrekt. Ook in de renovatie- en restauratiesector is een nijpend tekort aan gekwalificeerde arbeidskrachten.

Vervolgens wordt in de Commissie ruime aandacht besteed aan de bestrijding van de jeugdwerkloosheid, en een geïntegreerd doelgroepenbeleid.

2.1.2. Bestrijding van de jeugdwerkloosheid en een geïntegreerd doelgroepenbeleid

De heren P. Deprez, J. Sleenckx, J. Laverge, L. Bril, vragen nadere toelichting van de minister over het Actieplan Werkgelegenheid en het geïntegreerd doelgroepenbeleid.

2.1.2.1. Het Jongerenbanenplan en Begeleidingsplan

De heer P. Deprez stelt vast dat er een grote interesse is voor het Jongerenbanenplan. Wat zijn de concrete resultaten hiervan ? Ondanks het succes van dat initiatief, uit spreker zijn vrees, hierin bijgetreden door de heer J. Sleenckx, dat het Jongerenbanenplan kan leiden tot een verhoogde arbeidsuitstoot in de categorie van de oudere werknemers. Daarenboven merkt de heer P. Deprez op dat het federale begeleidingsplan slechts optimaal kan functioneren mits een actieve betrokkenheid van de VDAB. Hij wenst van de minister nadere uitleg over de resultaten van het federaal Begeleidingsplan. In de marge van deze bespreking ontspringt zich vervolgens een gedachtenwisseling tussen de heren J. Sleenckx, P. Deprez, J. Laverge, L. Bril en mevrouw M. Aelvoet, over de mogelijke verdringing op de arbeidsmarkt, ingevolge het Jongerenbanenplan. De heer J. Sleenckx stelt vast dat het patronaat deskundig is voorgelicht inzake het Jongerenbanenplan. Hierop stipt de heer E. Schuermans aan dat de publieke opinie overstelpt wordt met nieuwe begrippen uit het arbeidsmarkt-gebeuren, zowel op het federale als het regionale niveau. Zijn zowel werknemers als werkgevers ter zake geïnformeerd ? De heer J. Laverge betreurt dat dit initiatief nu pas is genomen. Hij verklaart dat de werkgevers sinds jaren stellen dat de instapkost van een jongere werknemer voor veel bedrijven te zwaar is.

De heer J. Sleenckx vraagt hoeveel jongeren in dit Jongerenbanenplan zijn opgenomen ? Kan dit geen misbruiken doen ontstaan, gelet op de geringe sociale zekerheidsbijdragen voor jongere werknemers die een verhoogde arbeidsuitstoot in de categorie van oudere werknemers kunnen teweegbrengen ?

De heer J. Laverge repliceert dat de impact moeilijk te peilen valt. Nochtans kunnen, aldus de heer J. Sleenckx, reeds afvloeiingen gebeurd zijn. Hierop merkt de heer P. Deprez op dat er mogelijke indicaties kunnen zijn in de richting van verschuivingen in de verschillende leeftijdscategorieën. Wel is de faciliteit gecreëerd van een mogelijke voorrang van een jongere werknemer. Volgens de heer J. Laverge is een deel van de jongerenwerkloosheid opgeslorpt door de brugpensioenregeling. Hij stelt vast dat de gedachte aan een verhoging van de pensioenleeftijd tot 65 jaar terug ingang vindt. Hij dringt aan op een adequate oplossing voor de jeugdwerkloosheid. Spreker merkt op dat de jongerenwerkloosheid sterk aangroeit in de groep van de universitaire afgestudeerden en in de afgestudeerden van het HOBU-onderwijs. Hij betreurt dit.

Vervolgens snijdt de heer J. Sleenckx het probleem aan van de verplichte tewerkstelling van universitaires in lager ge-

kwalificeerde jobs. Quid ? De heer L. Bril repliceert dat iedere jonge universitair afgestudeerde, indien hij echt wil werken, bereid is om een lager gekwalificeerde job, weliswaar tijdelijk, aan te nemen. Aldus kan praktijkervaring worden opgedaan. In sommige bedrijven is een dergelijke arbeidsbereidheid zelfs een pluspunt bij de aanwerving.

Hierop repliceert mevrouw M. Aelvoet dat een dergelijke aanpak onvermijdelijk resulteert in de sociale verdringing op de arbeidsmarkt. De laaggeschoolden zullen het nog moeilijker hebben op de arbeidsmarkt en aldus evolueert men naar een duale maatschappij, gelet op de krapte in het overheidsaanbod.

De heer P. Deprez merkt op dat voor de financiering van het jongerenbanenplan \pm 1 miljard frank is uitgetrokken. Hij wenst te vernemen tot welke doelgroep dit **Jongerenbanenplan** zich richt. Is dit alleen bedoeld voor de langdurig werklozen ? Vervolgens vraagt de heer P. Deprez, welke inspanningen naar de KMO's inzake tewerkstelling worden gedaan.

Mevrouw L. **Detiège** antwoordt op de verschillende opmerkingen samenvattend als volgt.

De doelgroep van het Begeleidingsplan bestrijkt 100.000 personen, wat 25 % meer inschrijvingen is dan verwacht. Ter zake wordt onderhandeld met de federale regering. Ook de profilering van de doelgroep dient verfijnd. Het **Begeleidingsplan** richt zich meer tot oudere werknemers (tot 46 jaar). Thans wordt getracht om op het vlak van de **beroepsopleiding** aan deze categorie bijzondere aandacht te besteden. Ook de bedrijfswereld heeft hiervoor belangstelling. Het ligt in de bedoeling, om binnen de begeleide tewerkstelling te streven in de welzijnssector naar recurrente tewerkstelling. Uitgevoerde wetenschappelijke studies tonen duidelijk aan dat er steeds een "harde kern", van werklozen zal blijven bestaan (+ 5 %). Na een bepaalde periode raken deze werklozen ontmoedigd. Dit fenomeen doet zich ook voor in de ons omringende landen. Nochtans doet de minister een oproep om blijvende inspanningen te doen voor de categorie van meestal laaggeschoolden en "moeilijk bemiddelbare werklozen,,". Het achterlaten van deze groep zal bijdragen tot de evolutie naar een duale maatschappij. Het is zeer gevaarlijk dat jongeren geen toekomst meer wordt geboden.

Inzake het Jongerenbanenplan geeft de minister de volgende toelichting. Dit jongerenplan bestaat uit drie fasen. Voor eerst gaat het Vlaamse bedrijfsleven het engagement aan om aan elke deeltijdse leerplichtige een aanvullende werk- of leerwerkplaats te bezorgen. Er wordt vooral gemikt op de leeftijdscategorie van 15 tot 18 jaar. Vaak stapten deze leerlingen, omwille van schoolmoeheid in het stelsel van deeltijds werken-deeltijds leren. In tegenstelling met Duitsland, reageert het Belgische bedrijfsleven hierop eerder terughoudend. In het kader van de Tewerkstellingsconferentie toonden de sociale partners zich bereid hiervoor een oplossing te zoeken. Een eventuele koppeling van het stelsel van deeltijds leren-deeltijds werken met het Jongerenbanenplan, acht de minister niet uitgesloten.

In de tweede fase, die vooral betrekking heeft op de jongeren die zich na hun wachttijd aanbieden op de Vlaamse arbeidsmarkt, zullen deze intensief door de VDAB begeleid worden in het kader van de actie "5 voor 12,,". Het Jongerenbanenplan is hieraan complementair, 2.700 personen schreven zich hier op in.

Wat de mogelijke negatieve repercussies van het Jongerenbanenplan betreft op de categorie van de oudere **werkne-**

mers, stelt de minister dat hieromtrent nog geen concrete aanwijzingen of klachten zijn binnengekomen. Wel is vastgesteld dat bij de aanwerving van een jongere werknemer, de voorkeur wordt gegeven aan een afgestudeerde die reeds 6 maand werkloos is, in plaats van aan een pas afgestudeerde. Een evaluatie op lange termijn kan hierover meer uitsluitsel geven. De heer P. Deprez betreurt dit.

De derde fase bestaat uit een jeugdwerkgarantieplan, voor langdurig werkloze jongeren (+ 2 jaar werkloos). Vanaf het ogenblik dat een jongere tussen 15 en 18 jaar langer dan twee jaar werkloos is, rijzen er problemen.

Voor deze doelgroep worden specifieke opleidingsprogramma's uitgewerkt die opgenomen zijn in de Weer-Werk-programma's.

De Vlaamse regering waarborgt deze jongeren een tijdelijke job (maximum 1 jaar) in de non-profitsector. Hiervoor werd in de begroting + 1,1 miljard frank vrijgemaakt, voor 4.000 werklozen per jaar.

In de akkoorden die ter zake met de betrokken departementen werden afgesloten, is overeengekomen dat deze werklozen voor een bepaalde periode zullen tewerkgesteld worden, om na het beëindigen van het stagecontract tewerkgesteld te worden in een bedrijf. Deze tewerkstelling gedurende 1 jaar doorbreekt de periode van non-activiteit en aldus worden deze jongeren vertrouwd gemaakt met het arbeidsritme.

In de welzijnssector is een akkoord in de eindfase van de onderhandelingen. Met mevrouw W. De Meester-De Meyer werd de tewerkstelling van 200 personen, gedurende één jaar in de gehandicapten- en bejaardensector overeengekomen. Na 2 jaar zullen deze tewerkgestelden meestal kunnen doormerken naar de reguliere arbeidsmarkt. Op dat ogenblik zullen deze tewerkgestelden gelicht worden uit het Weer-Werkprogramma. De evaluatie inzake de eventuele overname zal door de bevoegde minister zelf geschieden.

Met het Departement Leefmilieu werd een akkoord gesloten inzake recyclage-activiteiten in de gemeenten. Na twee jaar stopt dit tewerkstellingsprogramma. De tewerkgestelde heeft evenwel slechts voor 1 jaar een tewerkstellingsgarantie. Mevrouw L. Detiège merkt op dat deze tijdelijke tewerkstellingsvorm in bepaalde groeisectoren eventueel kan uitmonden in een reguliere tewerkstelling.

Door minister J. Sauwens werden een aantal voorstellen geformuleerd met betrekking tot de renovatie- en restauratiesector. De gemeenten kunnen projecten indienen die, in overleg met de bevoegde minister zullen goedgekeurd worden. De minister belooft aan de leden van de Commissie, de nodige informatie te verstrekken over de ingediende projecten.

2.1.3. Werk(ver)deling aanmoedigen

De heer J. Sleenckx, hierin bijgetreden door mevrouw M. Aelvoet pleiten voor een grote herverdeling van de beschikbare arbeid. In het kader van het Actieplan Werkgelegenheid 1993-1995 is 2,7 miljard frank uitgetrokken om vormen van arbeidsherverdeling aan te moedigen (inzonderheid loopbaanonderbreking, deeltijdarbeid, in- en uitgroei banen). De heer J. Sleenckx stelt vast dat over een begrotingsjaar 1,2 miljard frank als incentive van het regionale echelon naar het federale niveau wordt gegeven. Staat hiertegenover wel een gelijklopend federaal beleid en is hierover een akkoord tussen de sociale partners over de toepassingsmodaliteiten ?

Sprekers refereren naar de bespreking van de begroting economie. Dit afsprakenkader is nog onvoldoende ingevuld. De minister-president verklaarde ter zake dat een financiële tegemoetkoming zou kunnen toegekend worden aan de werkgevers, die deze vormen van arbeidsherverdeling stimuleren.

Mevrouw L. Detiège antwoordt op de opmerkingen met betrekking tot de werk(ver)deling als volgt. De Vlaamse minister stipt aan dat tijdens de tewerkstellingsconferentie in maart 1993 een aantal voorstellen werden geformuleerd met betrekking tot de werk(ver)deling. De Vlaamse regering stelde dat de concrete besluiten met betrekking tot de uitvoering van de voorstellen en de vastlegging van de financiële regeling ervan, slechts worden genomen, na kennisname van de besluiten van de federale werkgelegenheidsconferentie. De minister deelt mede dat de Gewesten eveneens zullen betrokken worden bij de onderhandelingen met betrekking tot het sociaal pact. De minister verduidelijkt dat een krediet van 2,1 miljard frank, gespreid over twee begrotingsjaren, de uitgaven dekt van de loopbaanonderbreking, formules van in- en uitgroei banen, andere formules van herverdeling van de arbeid. De minister benadrukt dat de Vlaamse regering een systeem zal uitwerken dat ook aan de werknemer een voordeel oplevert, indien hij voor één van deze formules kiest. Deze formules worden bestudeerd. Concrete beslissingen zullen na de onderhandelingen worden genomen.

2.2. Samenhang met het federaal beleid

De heer E. Schuermans stipt aan dat in de toelichting van mevrouw L. Detiège wordt gesteld dat : "de omzetting van tewerkstellingsprogramma's een blijvend aandachtspunt is.,, Spreker stelt vast dat de coördinatie tussen het regionale en het federale beleid vaak zoek is. Ook doorkruisen de maatregelen vaak de wederzijdse bevoegdheidsdomeinen. De omzetting van tewerkstellingsprogramma's in reguliere tewerkstelling verloopt eerder haperend. Is dit misschien te wijten aan een minder vlotte verrekening van de saldi van de trekkingsrechten, ingevolge een gebrekkige doorstroming van gegevens ? Spreker refereert naar het begrotingsdebat 1993 (Stuk 15-A (BZ-1992) - Nr. 6-D, blz. 116-117)

Mevrouw Aelvoet stelt vast dat er inzake de regeling van de trekkingsrechten nog steeds geen akkoord is met de federale regering om de opbrengst van de trekkingsrechten om te zetten in reguliere tewerkstelling. Spreker peilt naar de mogelijke oorzaken hiervan. Zijn het technische problemen of globaliseert men alle budgettaire middelen in één enkele enveloppe ?

Mevrouw L. Detiège verduidelijkt dat de verrekening van de trekkingsrechten een complexe materie is, die verschillende Gewesten aanbelangt. Daarenboven treden er in het bestedingsgedrag van deze trekkingsrechten regionale verschillen op. De evolutie tussen Vlaanderen en Wallonië is divergerend.

Vlaanderen is door de haperende vereffening van de saldi ernstig belemmerd in het voeren van een eigen beleid.

Mevrouw L. Detiège stipt aan dat de omvorming van DAC-projecten in een ander opslorpingsprogramma, zal resulteren in een vermindering van de trekkingsrechten.

Het Vlaamse Gewest is vragende partij om met de DAC-en BTK-projecten die in feite van een opslorpingsprogramma evolueerden naar een vorm van reguliere tewerkstelling, een andere richting uit te gaan.

Het ligt in de bedoeling dit probleem zo spoedig mogelijk op te richten.

Een goed overleg met het federale niveau dringt zich volgens mevrouw M. Aelvoet op. Tegemoetkomingen aan werkgevers, buiten het kader van de expansieterm, zijn nog steeds een federale materie.

Een andere financiële denkpiste aangereikt door de minister-president tijdens de bespreking van het luik Economie (deel 1), was de fiscale aftrek voor de werknemer. Mevrouw M. Aelvoet stelt vast dat aftrekken inzake inkomens en lonen eveneens een federale bevoegdheid is. Het is duidelijk dat de federale bevoegdheid inzake vele raakvlakken van het tewerkstellingsbeleid, een autonome gewestelijke tewerkstellingspolitiek fel bemoeilijkt. Hoe kan hieraan worden verholpen ?

De minister is voorstander van bij een eventuele vermindering van de sociale zekerheidsbijdragen, de aldus vrijgekomen middelen te besteden aan de bevordering van de werkgelegenheid. De samenwerking tussen het federale en het regionale vlak dient te groeien volgens een overlegmodel en mag niet gebaseerd zijn op een inperking van de wederzijdse bevoegdheden.

2.3. Samenhang met het Europees beleid

Mevrouw M. Aelvoet verwijst naar de destijds gemaakte afspraken inzake tewerkstelling op Europees vlak op de top van Edinburgh. Hier was overeengekomen om 1.200 miljard vrij te maken voor het Europees Investeringsfonds ter financiering van infrastructuur- en onderzoeksprojecten. Spreker stelt vast, samen met de EG-Voorzitter Delors, dat er ter zake weinig vooruitgang is geboekt.

Ook de bijeenkomst van de Europese ministers van Financiën was ontgoochelend. Beschikt de Vlaamse minister over aanwijzingen, van een begin van uitvoering van de op deze top genomen beslissingen ?

Mevrouw L. Detiège beaamt de stiefmoederlijke behandeling van het Europese sociale luik. Edinburgh is echter slechts een eerste etappe geweest in de uitbouw van een Europese sociale politiek.

De minister antwoordt dat in samenwerking met de VDAB op Europees vlak aan grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling wordt gedaan (bv. Kortrijk). De lands- of taalgrens mag niet de grens zijn voor de arbeidsmobiliteit. De Vlaamse minister stelt vast dat een aantal mobiliteitsverhogende maatregelen onvoldoende bij het brede publiek zijn gekend, onder meer de verhuispremie, die door bijna niemand wordt aangevraagd. Het stelsel is evenwel vatbaar voor enige verfijning.

Vervolgens vestigt de heer J. Laverge de aandacht op het bestaan van een omvangrijk "parallel arbeidscircuit,, zowel op het federale als het Europese niveau. Ongeveer 30 à 40.000 jobs worden binnen het illegale circuit opgevuld. Hij vraagt zich af in hoeverre kan getolereerd worden dat uitkeringsgerechtigde werklozen nog andere jobs uitoefenen. Bruggepensioneerden werken door.

Gelet op het hoge werkloosheidscijfer is dit onaanvaardbaar. De belangrijke financiële inspanningen veranderen hier weinig aan ; er kunnen hoogstens verschuivingen worden doorgevoerd in het beschikbare arbeidsaanbod. De Vlaamse minister stelt vast dat in bepaalde gevallen, mensen door VDAB niet welkom zijn, omwille van de verplichte minimumlonen. Men geeft de voorkeur aan het "zwarte circuit,, .

Dit doet zich vaak voor in de fruitteelt. De minister kondigt aan dat het federale akkoord zal getoetst worden op

eventuele leemten die de misbruiken onmogelijk maken. Ook een samenwerking met het gerecht dringt zich op vermits er geen eenvormigheid is inzake de boeteregeling. De geldboeten zijn minimaal. Vreemde arbeidskrachten worden vaak tewerkgesteld aan 70 à 80 fr./uur in plaats van 195 frank.

Inzake het "parallele arbeidscircuit", stelt de minister dat op vraag van de betrokken sectoren, maatregelen zullen getroffen worden. Op Europees vlak dient ook gedacht aan detachering. In dit systeem worden arbeidskrachten van buiten de Europese Gemeenschap aangetrokken op basis van contingentaanvragen. Hierop is controle naar de arbeidsmarkt toe. Binnen de Europese Gemeenschap (Grieken en Portugezen) is er evenwel geen controle van het Vlaamse Gewest. Hoe zal gecoördineerd gecontroleerd worden ?

Inzake het "parallele arbeidscircuit", (bruggepensioneerden, gepensioneerden, weduwen) is de minister voorstander van tussenoplossingen. Bij de bruggepensioneerden hangt de mogelijkheid om nog te werken af van de datum van brugpensionering.

De minister is geen voorstander van de verhoging van de pensioenleeftijd. Indien men echter langer wil werken, moet die mogelijkheid theoretisch openstaan. Daarenboven is een betere afstemming van de brugpensioenregeling en pensioenregeling wenselijk.

De heer J. Laverge stelt vast dat de arbeidsdruk sterk is toegenomen. Mevrouw M. Aelvoet merkt op dat zowel langs werknemerszijde als werkgeverszijde de bereidheid om door te werken na 65 jaar fel afneemt.

Vervolgens vestigt de heer J. Laverge de aandacht op de contingentering en detachering van arbeidskrachten in Europese context. Diverse omzeilingstechnieken op het vlak van de sociale zekerheidsbijdragen ontwikkelen zich, mede ingevolge een gebrekkige uitvoering van het Europese sociale luik. Een van deze ontwijkingsmogelijkheden is de oprichting van vennootschappen in het buitenland, bv. Noord-Frankrijk, Luxemburg, die aan personeelsrecrutering doet in België, en dit personeel vanuit Noord-Frankrijk terug detacheert naar België. Het is een nieuw fenomeen, waarop door uitzendbureaus langsheen de grensstreek gretig wordt ingegaan.

Minister L. Detiège verwijst naar Sabena en de "uitvlagging", van schepen naar Luxemburg. Dit is een vorm van sociale dumping in Europese context. Hiervoor moet een oplossing gezocht worden op Europees vlak, vermits ingevolge de EER, België hierop geen impact heeft. Problemen stellen zich vooral in de Haven van Antwerpen, waar men veel Griekse arbeiders aanwerft. Mevrouw L. Detiège stelt, teneinde paal en perk te stellen aan deze ontwijkingen van de sociale wetgeving, dat een aantal tegenmaatregelen kunnen worden genomen. Mevrouw Detiège verduidelijkt dat bij de fiscale "uitvlagging", de sociale zekerheid voor de werknemers verschuldigd blijft volgens Belgisch recht. Deze fiscale "uitvlagging", moest de concurrentiepositie vrijwaren ten aanzien van rederijen wiens schepen varen onder Panamese vlag.

Het probleem vloeit voort uit de Europese Verordening die toelaat dat men vanuit een andere Lidstaat werknemers, ongeacht hun nationaliteit, detacheert naar een andere Lidstaat, weliswaar slechts voor een periode van 12 maand, met de mogelijkheid van een éénmalige verlenging, met behoud van het sociale zekerheidsstelsel in het land van herkomst. De uitzendbureaus in Noord-Frankrijk bedienen zich van de techniek van uitzendarbeid, die personeel uitleent aan onder-

nemingen die in Vlaanderen gevestigd zijn. De zetel van de onderneming bepaalt de onderwerping aan de sociale zekerheid naar het land waar de zetel is gevestigd. Vandaar dat een tewerkstelling mogelijk is van personeel uit Frankrijk in België tewerkstellen onder de vorm van detachering. Gedurende 12 maand wordt aldus een ander sociaal zekerheidsstelsel toegepast in plaats van het Belgische.

Binnen het Vlaamse Gewest is het voordeel eerder gering, doch ten aanzien van andere Zuideuropese sociale zekerheidsstelsels is de kloof vrij aanzienlijk. Minister L. Detiège kondigt een verscherpte controle aan, na de wanbetaling aan Griekse arbeiders op de Boel scheepswerf te Temse. Vakbonden maakten de minister hierop attent.

Een andere vorm van omzeiling van de sociale zekerheid is de oprichting van schijnfirma's, buiten de Europese Gemeenschap. Deze firma's werven vooral Poolse arbeiders aan voor spookfirma's. Na hun overeenkomst in België, dient de sociale zekerheid betaald in Polen. Het sociale zekerheidsstelsel in Polen is evenwel nog onvoldoende gestructureerd wat een controle bemoeilijkt, mede ingevolge de medeplichtigheid van de bedrijven. De Vlaamse minister is daarom eerder voorstander van de contingentaanvragen omdat de toestemming moet gevraagd worden aan de Vlaamse minister, wat de controle vergemakkelijkt. Ook dit probleem zal op Europees vlak worden bekeken worden.

De heer J. Laverge vestigt vervolgens de aandacht op de tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten (Frankrijk) in de schoonmaakbedrijven van de grensstreek. Minister Detiège stelt dat het opzet hiervan vooral de integratie is van deze arbeidskrachten in het "zwart circuit,,. Daarom moet de controle versterkt worden op het illegale arbeidscircuit.

De heer J. Laverge stelt dat de reden vooral is, omwille van de lagere loonkost in Noord-Frankrijk (30 % lager) dan in België.

Veel schoonmaakbedrijven recruteren hun personeel in Noord-Frankrijk.

De minister stipt aan dat er op lange termijn een nivellering zal optreden. Deze aspecten zullen op de Europese minister-raad worden aangekaart.

B. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

1. Decreetsbepalingen

Artikelen 13 (programma 52.40), 39 en 63

Er worden geen opmerkingen geformuleerd.

2. Begrotingstabel

Programma's 08.10 en 52.40

Er worden geen opmerkingen geformuleerd.

C. INDICATIEVE STEMMINGEN

De aan de Commissie toegewezen decreetsbepalingen en programma's binnen het bevoegdheidsdomein van de Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden,

worden aangenomen met 8 stemmen tegen 2. Met eenzelfde stemuitslag verklaart de Commissie dat het haar toegewezen gedeelte van de administratieve begroting conform is met de inhoud en de doelstelling van de algemene uitgavenbegroting.

De verslaggever,

E. SCHUERMANS.

De voorzitter,

J. LAVERGE.

BIJLAGE

Evaluatiegegevens van de beroepsopleiding
Vlaanderen 1992

EVALUATIEGEGEVENS VAN DE BEROEPSOPLEIDING VLAANDEREN 1992

1. INLEIDING

In onderstaand overzicht wordt een beperkt, maar zeer belangrijk, deel van de opleidingen geëvalueerd aan de hand van de tewerkstelling na 3 maanden en na 6 maanden. Het gaat om opleidingen van werkzoekenden in de eigen centra in 1992. In 1992 werden er 22.987 opleidingen aan werkzoekenden gegeven tegen 18.200 opleidingen voor werknemers. Als echter de opleidingsuren bekeken worden kan er vastgesteld worden dat het overgrote deel van de opleidingsuren naar werkzoekenden is gegaan, nl. 7.513.869 (93,4 %) voor werkzoekenden tegen 527.207 (6,6 %); voor werknemers. In 1991 werden er 91 % werkzoekenden en 9 % werknemers opgeleid.

Er dient ook nog vermeld dat de cijfers het aantal opleidingen betreft en niet het aantal opgeleiden. Een werkzoekende kan meerdere, al of niet aansluitende opleidingen volgen.

2. OVERZICHT

De beroepsopleiding is ingedeeld in 3 sectoren. Eerst is er de secundaire sector die gericht is op de arbeidersberoepen. Hierin zitten zowel traditionele opleidingen als bouw en metaal, maar ook zeer gespecialiseerde opleidingen zoals micro-elektronica en robotica.

De tertiaire sector is gericht op de bediendenopleidingen, met ondermeer burotica, informatica bedrijfsinformatica.

De derde sector omvat de specifieke opleidingen. Dit zijn opleidingen die gericht zijn op een specifiek doelpubliek. Hierin zitten de opleidingen Weer-Werk en jobclub.

3. EVALUATIEGEGEVENS

In tabel 1 vindt u de evaluatiegegevens van de beroepsopleidingen beëindigd in 1992, meer bepaald de toestand na 3 en na 6 maanden.

Deze gegevens worden hieronder per sector becommentarieerd, en vergeleken met de resultaten van 1990 en 1991.

Tabel 1 : Evaluatiegegevens, beroepsopleidingen beëindigd in 1992, Vlaanderen

SECTOR	AANTAL OPLEIDINGEN	TOESTAND NA 3 MAANDEN				TOESTAND NA 6 MAANDEN			
		WERKT VT %	WERKT DT %	TERUG IN BO %	NOG WERK- ZOEKEND %	WERKT VT %	WERKT DT %	TERUG INBO -%	NOG WERK- ZOEKEND %
SECUNDAIRE SECTOR	10.938	40.3 %	4.9 %	18.3 %	36.5 %	49.8 %	6.0 %	11.4 %	32.8 %
TERTIAIRE SECTOR	8.680	34.4 %	8.3 %	22.2 %	35.0 %	44.4 %	9.4 %	15.8 %	30.4 %
SPECIFIEKE OPL. PROJECTEN	2.186	32.2 %	12.1 %	4.3 %	51.4 %	42.3 %	12.7 %	5.7 %	39.2 %
TOTAAL	21.804	37.1 %	7.0 %	18.5 %	37.4 %	46.9 %	8.0 %	12.6 %	32.5 %

3.1. Sectoren

3.1.1. Secundaire sector

Na 3 maanden werkt 40,3 % voltijds, 4,9 % deeltijds, 18,3 % volgt nog een beroepsopleiding en nog 36,5 % was werkzoekend.

Na 6 maanden blijkt 49,8 % voltijds werk gevonden te hebben en 6 % een deeltijdse job. 11,4 % volgt een opleiding en 32,8 % blijft werkzoekend.

Hieronder worden de evaluatiegegevens van de laatste 3 jaar bekeken.

Tabel 2 : Evaluatiegegevens, procentuele verdeling van de beëindigde opleidingen, op basis van de toestand na 6 maand, secundaire sector.

	VT	DT	BO	WZ
1990	62,6 %	3,9 %	10,7 %	22,9 %
1991	58,7 %	3,4 %	10,9 %	27,1 %
1992	49,8 %	6,0 %	11,4 %	32,8 %

3.1.2. Tertiaire sector

Na 3 maanden werkt 34,4 % voltijds, 8,3 % deeltijds, 22,2 % volgt nog een beroepsopleiding en nog 35 % was werkzoekend.

Na 6 maanden blijkt 44,4 % voltijds werk gevonden te hebben en 9,4 % een deeltijdse job. 15,8 % volgt een opleiding en 30,4 % blijft werkzoekend.

Hieronder worden de evaluatiegegevens van de laatste 3 jaar bekeken.

Tabel 3 : Evaluatiegegevens, procentuele verdeling van de beëindigde opleidingen, op basis van de toestand na 6 maand, tertiaire sector.

	VT	DT	BO	WZ
1990	51,7 %	12,0 %	12,3 %	24,0 %
1991	48,6 %	12,0 %	12,4 %	27,0 %
1992	44,4 %	9,4 %	15,8 %	30,4 %

3.1.3. Specifieke opleidingen

Na 6 maanden blijkt 42,3 % voltijds werk gevonden te hebben en 12,7 % een deeltijdse job. 5,7 % volgt een opleiding en 39,2 % blijft werkzoekend.

Hieronder worden de evaluatiegegevens van de laatste 3 jaar bekeken.

Tabel 4 : Evaluatiegegevens, procentuele verdeling van de beëindigde opleidingen, op basis van de toestand na 6 maand, specifieke opleidingen

	VT	DT	BO	WZ
1990	34,4 %	14,9 %	5,7 %	45,0 %
1991	32,3 %	14,7 %	8,0 %	45,0 %
1992	42,3 %	12,7 %	5,7 %	39,2 %

3.1.4. Globaal

Van de cursisten die in 1992 een opleiding volgden is 54,9 % aan het werk na 6 maanden (46,9 % voltijds en 8 % deeltijds). 12,6 % volgt een beroepsopleiding en 32,5 % blijft werkzoekend.

Hieronder worden de evaluatiegegevens van de laatste 3 jaar bekeken.

Tabel 5 : Evaluatiegegevens, procentuele verdeling van de beëindigde opleidingen, op basis van de toestand na 6 maand, globaal

	VT	DT	BO	WZ
1990	51,7 %	9,5 %	10,0 %	28,9 %
1991	48,9 %	9,1 %	10,7 %	31,2 %
1992	46,9 %	8,0 %	12,6 %	32,5 %

3.1.5. Evaluatie 1991 na 1 jaar

Tabel 6 geeft een evaluatie na 1 jaar van de opleidingen beëindigd in 1991.

Zo merken we dat 69 % na 1 jaar REEDS een job gevonden heeft (58,6 % voltijds en 10,4 % deeltijds). Slechts 3,6 % volgt een beroepsopleiding en 27,4 % is nog steeds werkzoekend. (In 1990 was nog 25,5 % werkzoekend.)

3.2. Kenmerken cursisten

Tabel 6 : Evaluatiegegevens, beroepsopleidingen beëindigd in 1991, Vlaanderen

Sector	Geslacht	Aantal opleidingen	Toestand na 6 maanden				Toestand na 1 jaar			
			Werkt VT %	Werkt DT %	Terug in BO %	Nog werkzoekend %	Werkt VT %	Werkt DT %	Terug in BO %	Nog werkzoekend %
Secundaire sector	Mannen	6.005	62,2 %	1,7 %	11,1 %	24,9 %	73,8 %	2,0 %	3,0 %	21,2 %
	Vrouwen	1.750	46,3 %	9,0 %	10,3 %	34,3 %	54,2 %	10,7 %	4,8 %	30,3 %
	Totaal	7.755	58,7 %	3,4 %	10,9 %	27,1 %	69,4 %	4,0 %	3,4 %	23,3 %
Tertiaire sector	Mannen	1.671	57,2 %	4,9 %	9,3 %	29,0 %	68,8 %	5,1 %	2,8 %	23,2 %
	Vrouwen	4.634	48,9 %	15,5 %	14,3 %	28,1 %	55,2 %	17,1 %	3,4 %	24,3 %
	Totaal	6.305	51,1 %	12,7 %	13,0 %	28,3 %	58,8 %	13,9 %	3,2 %	24,0 %
Specifieke opl.	Mannen	1.279	42,7 %	3,4 %	11,1 %	42,4 %	50,5 %	3,3 %	5,4 %	40,8 %
	Vrouwen	3.462	25,5 %	17,6 %	6,1 %	41,8 %	37,1 %	21,0 %	4,1 %	37,8 %
	Totaal	4.741	30,1 %	13,7 %	7,4 %	41,9 %	40,7 %	16,2 %	4,5 %	38,6 %
Totaal	Mannen	8.955	58,5 %	2,6 %	10,7 %	28,2 %	69,5 %	2,8 %	3,3 %	24,4 %
	Vrouwen	9.846	40,2 %	15,1 %	10,7 %	34,0 %	48,7 %	17,3 %	3,9 %	30,1 %
	TOTAAL	18.801	48,9 %	9,1 %	10,7 %	31,2 %	58,6 %	10,4 %	3,6 %	27,4 %

In het hiernavolgende deel bekijken we achtereenvolgens het geslacht, de werkloosheidsduur, de leeftijd en het studieniveau van de cursisten.

3.2.1. Geslacht

	Mannen			Vrouwen			Totaal		
	aantal	kolom %	rij %	aantal	kolom %	rij %	aantal	kolom %	rij %
Secundaire sector	7.638	72,7	69,8	3.300	29,2	30,2	10.938	50,2	100,0
Tertiaire sector	2.228	21,2	25,7	6.452	57,1	74,3	8.680	39,8	100,0
Weerwerk	168	1,6	22,6	575	5,1	77,4	743	3,4	100,0
Jobclub	468	4,5	32,4	975	8,6	67,6	1.443	6,6	100,0
Totaal	10.502	100,0	48,2	11.302	100,0	51,8	21.804	100,0	100,0

72,7 % van de mannelijke cursisten volgde een opleiding binnen de secundaire sector. Binnen die sector vertegenwoordigen ze 69,8 % van de opleidingen.

57 % van de vrouwelijke cursisten vinden we terug in opleidingen in de tertiaire sector waar ze bijna 3/4 van het totaal aantal opleidingen vertegenwoordigen. De vrouwelijke cursisten vormen ook het grootste aandeel binnen de weerwerkopleidingen en jobclub.

Globaal beschouwd hebben de vrouwen een licht overwicht (51,8 %) in het totaal aantal B.O.-cursisten.

3.2.2. Werkloosheidsduur

	Mannen		Vrouwen		Totaal	
Secundaire sector						
– 1 jaar	4.245	55,6 %	1.218	36,9 %	5.463	49,9 %
1 jaar +	3.393	44,4 %	2.082	63,1 %	5.475	50,1 %
Totaal	7.368	100,0 %	3.300	100,0 %	10.398	100,0 %
Tertiaire sector						
– 1 jaar	1.056	47,4 %	2.378	36,9 %	3.434	39,6 %
1 jaar +	1.172	52,6 %	4.074	63,1 %	5.246	60,4 %
Totaal	2.228	100,0 %	6.452	100,0 %	8.680	100,0 %
Weerwerk						
– 1 jaar	38	22,6 %	55	9,6 %	93	12,5 %
1 jaar +	130	77,4 %	520	90,4 %	650	87,5 %
Totaal	168	100,0 %	575	100,0 %	743	100,0 %
Jobclub						
– 1 jaar	243	51,9 %	469	48,1 %	712	49,3 %
1 jaar +	225	48,1 %	506	51,9 %	731	50,7 %
Totaal	468	100,0 %	975	100,0 %	1.443	100,0 %
Totaal .						
– 1 jaar	5.582	53,2 %	4.120	36,5 %	9.702	44,5 %
1 jaar +	4.920	46,8 %	7.182	63,5 %	12.102	55,5 %
Totaal	10.502	100,0 %	11.302	100,0 %	21.804	100,0 %

De opleidingen in de secundaire sector tellen 50 % cursisten, die langer dan één jaar werkloos zijn.

Van de cursisten die een opleiding in de tertiaire sector volgden is 60,4 % minstens één jaar werkloos.

Weerwerk kent het grootste aantal langdurige werklozen onder hun cursisten, nl. 87,5 %

Globaal betekent dit dat 55,5 % van de cursisten die in de loop van 1992 een opleiding beëindigden, minstens één jaar werkzoekend zijn (in 1991 57,1 %).

Langdurig werkzoekenden BO-cursisten :

	Mannen	Vrouwen
1990	48,9 %	65,2 %
1991	50,2 %	63,4 %
1992	46,8 %	63,5 %

Bij de mannen is het percentage langdurig werklozen die een beroepsopleiding volgden opnieuw gedaald na een lichte stijging in 1991. Bij de vrouwen is dit percentage quasi constant gebleven t.o.v. 1992.

3.2.3. Leeftijd

	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Secundaire sector						
– 30	4.474	58,6 %	1.949	59,1 %	6.423	58,7 %
30+	3.164	41,4 %	1.351	40,9 %	4.515	41,3 %
Totaal	7.638	100,0 %	3.300	100,0 %	10.938	100,0 %
Tertiaire sector						
– 30	1.365	61,3 %	3.950	61,2 %	5.315	61,2 %
30 +	863	38,7 %	2.502	38,8 %	3.365	38,8 %
Totaal	2.228	100,0 %	6.452	100,0 %	8.680	100,0 %
Weerwerk						
– 30	61	36,3 %	228	39,7 %	289	38,9 %
30 +	107	63,7 %	347	60,3 %	454	61,1 %
Totaal	168	100,0 %	575	100,0 %	743	100,0 %
Jobclub						
– 30	272	58,1 %	678	69,5 %	950	65,8 %
30 +	196	41,9 %	297	30,5 %	493	34,2 %
Totaal	468	100,0 %	975	100,0 %	1.443	100,0 %
Totaal						
– 30	6.172	58,8 %	6.805	60,2 %	12.977	59,5 %
30 +	4.330	41,2 %	4.497	39,8 %	8.827	40,5 %
Totaal	10.502	100,0 %	11.302	100,0 %	21.804	100,0 %

Van de cursisten die een opleiding in de secundaire sector beëindigden in 1992 is 58,7 % jonger dan 30 jaar ; in de tertiaire sector is dit 61,2 % en binnen jobclub is 65,8 % van de cursisten jonger dan 30 jaar. Weerwerk daarentegen telt 289 cursisten jonger dan 30 (38,9 %) en 454 ouder dan 30 jaar (61,1 %).

Globaal is 58,8 % van de mannelijke en 60,2 % van de vrouwelijke cursisten jonger dan 30 jaar.

Cursisten jonger dan 30 jaar :

	Mannen	Vrouwen
1990	54,3 %	62,2 %
1991	57,2 %	60,9 %
1992	58,8 %	60,2 %

Bij de vrouwen blijft het percentage cursisten jonger dan 30 jaar nagenoeg constant, terwijl dit bij de mannen telkens toenam tussen de voorbije 2 jaar.

Studentniveau 1992

	L.O.		L.S.A.		L.S.T.		L.S.B.		H.S.A.		H.S.T.		H.S.B.		H.O.T.		H.O.T.		U.N.W.		M.Q.		B.D.		TOTAAL		% LAAG- % GESCHOOLDEN		
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	
Secundaire sector																													
	MANNEN	2036	26,7	439	57	704	92	1154	151	377	49	873	11,4	518	6,8	381	5,0	327	4,3	119	1,6	213	2,8	497	6,5	7638	1000	664,3	
	VROUWEN	1046	31,7	158	4,8	83	25	721	21,8	99	30	259	7	0	453	13,7	251	16	70	21	35	11	52	16	73	22	3300	1000	646,4
	TOTAAL	3082	202	597	55	707	72	1 875	17,1	476	44	1 132	103	971	89	632	5,8	397	3,6	154	14	265	24	570	52	10938	1000	656,1	
Tertiaire sector																													
	MANNEN	95	4,3	120	54	45	20	39	1,8	376	16,8	273	12,3	67	3,0	532	23,9	174	7,0	415	18,6	20	0,9	72	32	2228	1000	77,55	
	VROUWEN	459	71	612	95	242	3,8	317	4,9	849	132	1291	200	765	11,9	1042	162	177	27	542	8,4	51	0,0	105	16	6452	1000	27,68	
	TOTAAL	554	64	732	84	207	3,3	356	4,1	1225	141	1,564	180	832	9,6	1574	181	351	4,0	957	11,0	71	0,0	177	20	8680	1000	25,08	
Weerwerk																													
	MANNEN	89	53,0	8	4,8	5	30	23	137	3	18	6	3,6	3	1,8	7	4,2					2	12	22	131	168	1000	88,69	
	VROUWEN	175	30,4	49	85	22	3,0	90	157	29	50	67	11,7	105	183	18	3,1			3	05	8	14	9	1,6	575	1000	61,99	
	TOTAAL	264	35,5	57	7,7	27	3,6	113	152	32	4,3	73	9,0	100	145	25	34			3	04	10	13	31	42	743	1000	67,56	
Jobclub																													
	MANNEN	41	08	26	56	21	45	24	51	54	11,5	74	15,8	27	50	110	23,5	37	79	46	90	4	09	4	09	468	1000	25,64	
	VROUWEN	90	92	66	66	31	3,2	74	76	99	10,2	176	18,1	168	172	169	173	29	3,0	57	5,8	10	10	6	06	975	1000	284,1	
	TOTAAL	131	91	92	64	52	3,6	98	6,8	153	10,6	250	17,3	195	135	279	193	66	4,6	103	7,1	14	10	10	07	1 443	1000	27,51	
Totaal																													
	MANNEN	2261	21,5	593	5,6	775	7,4	1 240	11,8	810	77	1 226	11,7	615	59	1 030	9,8	538	5,1	580	5,5	239	2,3	595	5,7	10502	1000	54,30	
	VROUWEN	1 770	15,7	885	7,0	378	3,3	1 202	10,6	1 076	95	1 793	15,9	1491	132	1480	131	276	2,4	637	5,6	121	1,1	193	1,7	11 302	1000	40,25	
	TOTAAL	4031	18,5	1 478	6,0	1 153	5,3	2442	11,2	1 886	8,6	3019	138	2 106	97	2510	11,5	814	3,7	1217	5,6	360	1,7	788	3,6	21 804	1000	47,02	

3.2.4. Studieniveau

Het percentage laaggeschoolden wordt gevormd door het aantal van alle richtingen van het lage onderwijs (LO, LSA, LST, LSB), het middenstandsonderwijs (MO) en de buitenlandse diploma's (BD) bij elkaar te tellen en te delen door het totale aantal cursisten.

Opmerkelijk is dat in de secundaire sector (± 65 %) en binnen weerwerk (± 67 %) een groot deel van de cursisten laaggeschoold is. Bijna 9 van de 10 mannelijke cursisten binnen weerwerk is laaggeschoold. Bij de vrouwen is deze verhouding 6 op 10. Deze cijfers bevestigen de stelling dat een laag scholingsniveau de kans op langdurige werkloosheid vergroot.

In de tertiaire sector (± 25 %) en in jobclub (± 27 %) is dit percentage daarentegen veel lager. Ruim 8 van de 10 mannelijke cursisten, die een opleiding in de tertiaire sector volgde, had minstens een diploma hoger secundair ; ongeveer de helft had een diploma hoger onderwijs. Bij de vrouwen waren deze verhoudingen respectievelijk 7/10 en 3/10.

Globaal gezien is 47 % van de cursisten laaggeschoold ; bij de vrouwen ± 40 %, bij de mannen ± 54 %.